

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ ՍԿՍԱԻ ՔՆՆԱՐԿԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՕՏ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄԸ

Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտի արտաքին չարաքերութեանց յանձնաժողովին ներս, տեղի ունեցաւ քննարկում՝ Հայաստանի մօտ նոր դեսպանի նշանակման հարցի շուրջ:

Նախագահ ձորճ Պուշի կողմէ դեսպանի պաշտօնին համար առաջարկուած է Մարի Եովանովիչ թեկնածութիւնը, որ պէտք է հաստատուի Ծերակոյտի ընդհանուր ժողովին կողմէ:

Նախագահ ձորճ Պուշի կողմէ առաջարկուած նախկին թեկնածուի՝ Ռիչարտ Հոկլընտի հաստատումը ձախողութեան մատնուած էր, երբ Հոկլընտ մերժած էր ճանչնալ Հայկական Յեղասպանութիւնը:

Յանձնաժողովի անդամներուն կողմէ հարցաքննուելով, նոր թեկնածուն եւս, բաւարարուեցաւ ներկայացնելով Նախագահի տեկեցուածքը, որ կը մերժէ օգտագործել «ցեղասպանութիւն» բառը:

Առայժմ պարզ է, թէ Յանձնաժողովի անդամները ինչպիսի կեցուածք պիտի որդեգրեն Եովանովիչի թեկնածութեան կապակցութեամբ: Վերջնական պատկերը աւելի յստակ կը դառնայ երբ դեսպան Եովանովիչ կը պատասխանէ իրեն ուղղուած գրաւոր հարցումներուն:

ՀԱԿԱՌԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՍՔԻՆ ՏԱՍՆԵԱԿ ՀԱԶԱՐԱԴՈՐՆԵՐ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՀԱՆՐԱՅԱԲԻՆ ԼԵԻՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՈՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ Է

ԼԵՆՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
 Կ'ՆՈՂՋՈՒՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿ
 ԿԱՊԱՐԱՐՈՐՆԵՐԸ, ՈՐՈՒՄ ԿՐ
 ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԻՆ ՄԱՏԵՆԱՊԱՐԱՆԻ
 ԽԱՆՐԱԽԱԼԱՔԻՆ

Ի հեճուկս Հայաստանի իշխանութիւններու՝ Համաժողովրդական Շարժման հանրահաւաք խափանելու բոլոր ջանքերուն, Յունիս 20-ին տասնեակ հազարաւորներ ներկայ եղան Մարտ 1-ի ողբերգական դէպքերէն ետք տեղի ունեցող առաջին ցոյցին:

Երեւանի քաղաքապետարանը մերժած էր արտօնութիւն տալ, ուստի կանուցութիւնը յայտարարած էր,

թէ թոյլ պիտի չտայ ընդդիմութեան, չարտօնուած հանրահաւաք կազմակերպելու, իսկ առաւօտեան գրեթէ ամբողջութեամբ սահմանափակուած էր մարզերէն եկող մեքենաներու մուտքը Երեւան: Հակառակ այս եւ այլ խոչընդոտներուն իշխանութիւնները չկարողացան ճզմել ժողովուրդի կամքը:

Երեկոյեան ժամը 6-ին նախատեսուած հանրահաւաքէն ժամեր

առաջ ներքին գործերը շրջապատած էին Մատենադարանի մուտքը եւ հետզհետէ ստուար թիւ կազմող ժողովուրդին կողմէ ընէին 15 վարկեանի ընթացքին ցրուելու:

Այս բոլորը սակայն երկար չտեւեց, քանի որ հազարաւոր մարդիկ անցնելով Մաշտոց եւ կորիւն փողոցները շարժեցան դէպի Մատենա

Մար. Էջ 4

ԵՆԻՍՎ ԵՐԿԱՐԱԶԳԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՏՐՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ

Չորեքշաբթի, Յունիս 25-ին Ստրասբուրգի մէջ կայացած Եւրոպայի Խորհուրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովի (ԵՆԻՍՎ) ընթացքին քննարկուեցաւ Հայաստանի վերաբերող թիւ 1609 բանաձեւի կատարման հարցը եւ որոշուեցաւ մինչեւ Յունուար 2009 երկարաձգել Հայաստանի իշխանութիւններուն տրուած պայմանաժամը՝ ԵՆԻՍՎ-ի պահանջները կատարելու համար:

Քաղաքական բանտարկեալներու, ազատ ցոյցերու եւ Մարտ 1-ի դէպքերու անկախ հետաքննութեան վերաբերող պայմաններուն վրայ աւելցաւ նոր մը եւս՝ «Ա1+» հեռատեսիլի ալիքը եթեր վերադարձնելու պայմանը:

Համաժողովրդական Շարժման ներկայացուցիչներէն Լեւոն Զուրաբեան մեկնաբանելով ԵՆԻՍՎ-ի նոր որոշումը կարծիք յայտնեց, որ հոն կան դրական եւ ոչ դրական կէտեր: «Դրական է այն, որ բանաձեւի պահանջներու կատարման հարցը դարձաւ ԵՆԻՍՎ լիազուածար նիստի քննարկման առարկայ, ինչի արդիւնքում ի յայտ եկան նոր պահանջներ, եւ դրանցից ամենակարեւորը «Ա1+»-ին հեռարձակ-

ման արտօնագրի տրամադրման պահանջն է: Եւ միւսը՝ աւելի յստակեցրեցին քաղաքատարկեալներին ազատ արձակելու պահանջը»:

Բացասականը, ըստ Լեւոն Զուրաբեանի, այն է, որ չափազանց մեծ ժամկէտ կը տրուի բանաձեւի կատարման համար. «Մեզ համար անհասկանալի է, թէ քաղաքատարկեալների ազատ արձակման գործընթացի համար ինչո՞ւ այդքան մեծ ժամկէտ տրուեց. դրա համար կարելի էր շատ սեղմ ժամկէտներ սահմանել», աւելցուց Զուրաբեան:

Միւս կողմէ, Եւրոպայի Խորհուրդի գլխաւոր քարտուղար Թերրի Տէյլիս Ստրասբուրգի մէջ հրաւիրուած մամլոյ ասուլիսի ընթացքին յայտարարեց, որ իր համար ամենակարեւորը Մարտ 1-ի իրադարձութիւնների ժամանակ տեղի ունեցած սպանութիւններու հետաքննութիւնն է:

«Ես անհանգստացած եմ, որ այս հարցին քիչ ուշադրութիւն կը դարձուի: Կը շարունակուի հարցնել իմ հայ գործընկերներուն՝ ի՞նչ տեղի կ'ունենայ ոստիկանութեան հետաքննութեան հետ», ըսաւ Թերրի Տէյլիս:

Ի ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐժՄԱՆ ՀԱԲԱՔՆԵՐ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ, ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

Յունիս 22-ին, Լոս Անճելըսի Հոլիվուտի շրջանի մէջ տեղի ունեցաւ հաւաք՝ ի գորակցութիւն Հայաստանի Համաժողովրդական Շարժման: Հաւաքի մասնակիցներուն կողմէ ընդունուեցաւ դիմում՝ ուղղուած ԵՆԻՍՎ նախագահ Լուիս Մարիա Տէ Փուչին, կոչ ընելով Եւրախորհուրդին հետեւողական գտնուելու՝ թիւ 1609 բանաձեւի բոլոր կէտերու Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ իրագործման իրենց պահանջին մէջ, մասնաւորապէս քաղաքական բանտարկեալներու ազատ արձակման հարցով:

Յունիս 20-ին գորակցական նման ցոյցեր տեղի ունեցան նաեւ Փարիզի եւ Մոսկուայի հայկական դեսպանատուններուն առջեւ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆԸ ՊԵՏՔ ԵՆ ԲԱԶԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐ

Հայաստանեան քաղաքական ուժերի շրջանում բաւական տարածուած է մի մօտեցում, երբ նրանց գործողութիւնները անորակութեան եւ անարդիւնաւէտութեան մասին որեւէ դիտարկման արձագանքում են, թէ հասարակութեան որակն է այդ անարդիւնաւէտութեան եւ նաեւ որոշակի անորակութեան պատճառը: Այլ կերպ ասած, երբ որեւէ քաղաքական ուժի որեւէ մէկն ասում է, թէ այսինչ բանը սխալ է արուել կամ արուել է վատ, ապա անմիջապէս հնչում է պատասխան, եթէ հասարակութիւնն այսպիսին չլինէր, այլ լինել այնպիսին, ապա իրենց գործունէութիւնն այլ կերպ կը լինէր: Այդ մօտեցումը շատ յաճախ, գրեթէ միշտ կիրառում է իշխանութիւնը, կամ իշխանական ուժերը: Օրինակ, երբ իշխանութեանը մեղադրում ես կոռուպցիայի դէմ պայքարի անարդիւնաւէտութեան համար, պատասխանն անմիջապէս լինում է այն, որ պայքարն ամբողջ ուժով է, պարզապէս հասարակութիւնն ինքը պատրաստ չէ ապրել առանց կոռուպցիայի եւ բաւարար չափով չի օգնում իշխանութեանը: Կամ, երբ ասենք որեւէ մի ուժի, իշխանական, մեղադրում ես, որ նա ընտրութեանը մի բան էր ասում, իսկ յետոյ գնաց ու միացաւ նրանց, ում ասում էր այդ բանն ամբողջ իստութեամբ, անմիջապէս պատասխանում են, որ քանի դեռ հասարակութեան մէջ կան փողով ձայն վաճառողներ, ապա միշտ էլ կը լինի այդպէս:

Իհարկէ, հասկանալի է, որ դրանք ուղղակի անհետեւ անհետաներ են, որ կոռուպցիայի դէմ պայքարը, կամ քաղաքական առեւտուրը բացարձակապէս կապ չունեն հասարակութեան հետ: Պարզապէս հասարակութիւնն էլ, ազգի եւ պետութեան նման, դարձել է քաղաքական իմպոտենտութեան ար-

դարացում: Եթէ որեւէ քաղաքական ուժի մօտ ինչ որ բան չի ստացուում, կամ ցանկութեան, կամ ունակութիւնների բացակայութեան պատճառով, ապա դա անմիջապէս բարդուում է հասարակութեան վրայ: Նոյնը ինչ որ ժամանակ անում էր նաեւ ընդդիմութիւնը, սակայն Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ասպարէզ վերադառնալուց յետոյ ընդդիմութեան մարտավարութիւնը փոխուեց, եւ այժմ այն կառուցուած է ոչ թէ սեփական սխալները բացատրելով նրանով, թէ այս ժողովուրդը պատրաստ էր մինչեւ վերջ պայքարի, կամ հասարակութիւնը մեր յետեւից չեկաւ, այլ հասարակութեան դերը բարձրացնելու, հասարակութեանը սեփական որակների հանդէպ հաւատներ շնչեցնելու, հասարակութեանն առաջնորդող դիրքում դնելու վրայ:

Երկու դէպքն էլ իհարկէ առնուազն մի փոքր չափազանցութիւն է: Այսինքն, չափազանցութիւն է եւ այն, որ հասարակութիւնն իր որակներով այնքան հետ է, որ իշխանութեան լաւագոյն նախաձեռնութիւններին պատրաստ չէ աջակցել, եւ այն, որ հասարակութիւնն այնքան լաւն է, որ պատրաստ է մինչեւ վերջ պայքարել իր ազատութիւնների համար եւ փոխել իր իսկ կեանքը: Իրականում բոլորին էլ յայտնի է, որ հասարակութիւնը, յատկապէս Հայաստանում, խիստ բազմաշերտ է: Կայ եւ այն շերտը, ընդ որում բաւական զգալի, որը դէմ է ցանկացած բարեփոխման, կայ եւ այն շերտը, որը պատրաստ է յանուն իր քաղաքացիական իրաւունքի մինչեւ վերջ պայքարի, կայ եւ այն շերտը, որի համար կարեւոր է բացառապէս սոցիալական բարեկեցութիւնը՝ կարեւոր չէ կոռուպցիոն, թէ օրինական յարաբերութիւնների միջոցառում: Մեծ հաշուով այդ բոլոր շերտերը նոյն

բանն են ուզում՝ լաւ ապրել, պարզապէս տարբեր է լաւ ապրելու մասին նրանց պատկերացումները: Եւ թերեւս դա է մեծագոյն խնդիրը, որ կայ այսօր մեր հասարակութեան մէջ: Ինչ խօսք, որոշակի առումով բնական է, որ հասարակութեան տարբեր խմբեր տարբեր պատկերացումներ ունեն լաւ ապրելու մասին: Սակայն, պէտք է լինի պատկերացումների նուազագոյն շեմ, որը հանրութեան համար լինի ընդհանուր: Այսինքն, պէտք է լինի արժէքային բազա, կամ բազային արժէքներ, որոնք խորքի որեւէ կէտում կը միաւորեն հասարակութեանը, եւ միայն մակերեսին աւելի մօտ տեղի կ'ունենայ բնականոն բաժանումների պրոցեսը: Քաղաքական ուժերի, յատկապէս իշխանական վերնախաւի խնդիրն է իրենց գործունէութեամբ հենց ապահովել այդ խորքային բազայի գոյութիւնը, որպէսզի մակերեսին մօտ տարրականները հանրութեանը երբեք չբաժանեն թշնամական խմբերի, անկախ այդ խմբերի քանակական յարաբերակցութիւնից: Մինչդեռ քաղաքական ուժերը, յատկապէս իշխանական վերնախաւը, ոչ թէ ձեւաւորում են այդ խորքային բազան, այլ լիարժէք փորձում են օգտուել դրա բացակայութիւնից, անգամ որպէս թշնամի դիտելով այդ բազայի ձեւաւորման որեւէ փորձի հեղինակի: Փոխարէնը նրանք հանրութեանը մատուցում են միանախանութեան, համերաշխութեան, հաւաքականութեան, ազգային առանձնապատկութեան եւ այլ նման պարզունակ արժէքների, փաստացի սրաֆարեանների մի ամբողջութիւն, որոնց լաւագոյնը, ինչ կարող է սպասել, հանրային ջրի մակերեսին մնալն է՝ ինչպէս պլաստիկ շէրը լճի վրայ:

ՋէՅՄ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ
«ԼՐԱԳԻՐ»

ՔԱՐՈՉՉԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻ

Եթէ ուշադիր հետեւենք իշխանական քարոզչութեանը, ապա կը նկատենք, որ վերջին շրջանում մի արշաւ է սկսուել, որի նպատակը Հայաստանում գների բարձրացումը միջազգային շուկայի գների աճով պայմանաւորելն է:

Մեր ձեռնաստուն հեռուստաընկերութիւններն իրենց պարտքն են համարում լրատուական թողարկումներում անպայման մի ռեպորտաժ խցկել այն մասին, որ այսինչ երկրում մարդիկ դուրս են եկել փողոց՝ գների աճի դէմ բողոքելու: Այս արշաւի նպատակը պարզունակ է ու թերեւս շատերի համար հասկանալի. այսպիսով իշխանութիւնը ուզում է մարդկանց ներշնչել, թէ գիտէ՞ք ինչ կայ, գները միայն մեզ մօտ չէ, որ աճում են, ամէն տեղ էլ աճում են, եւ դա պէտք է դժգոհութիւն առաջացնի ոչ թէ իշխանութեան դէմ, այլ միջազգային շուկայի, այսպէս ասած՝ դժգոհէք աշխարհքից, ոչ թէ իշխանութիւնից: Իհարկէ, շատ լաւ կը լինէր, եթէ Հայաստանում գների աճը պայմանաւորուած լինէր միայն միջազգային շուկաներում տեղի ունեցող վարզացումներով: Բայց արդեօ՞ք դա այդպէս է: Իհարկէ՞ ոչ: Հայաստանում գները աճում են շատ աւելի արագ, քան, ասենք, Եւրոպայում: Մեր իշխանութիւնը, իհարկէ, փրփուրը բերանին կը փորձի հերքել այս ճշմարտութիւնը: Իսկ այն, որ սա

ճշմարտութիւն է, մենք չենք ասում. ասում է Համաշխարհային բանկը իր, Հայաստանի զարգացման քաղաքականութեան ընտրութիւններ 2008-2012 ծաւալուն եւ բովանդակալից գեկոյցում:

Պատկերուած գրաֆիկներից պարզ երեւում է, թէ ինչ է կատարուում Հայաստանում գների հետ, եւ որքանով են միջազգային շուկայում գների փոփոխութիւնները արտացոլում մեր շուկայում: Բերուած են բենզինի (գծ-1) եւ դիզելային վառելիքի (գծ-2) օրինակները: Գրաֆիկում պատկերուած յատուածագծերը արտայայտում են բենզինի եւ դիզելային գները Եւրոպայում, իսկ հոծ գծով պատկերուած են դրանց գները Հայաստանում: Այս գրաֆիկներում բերուած պատկերը ներկայացնում է իրավիճակը 2003-ից սկսած: Հոծ գծի եւ հատուածագծի միջեւ ուղղահայեաց գծով հեռաւորութիւնը արտայայտում է այն լրացուցիչ շահոյթը, որ ստացել եւ ստանում են բենզինի ու դիզելային բեքի բեքնով զբաղողները Հայաստանում: Ինչպէս տեսնում ենք, այդ երկու գծերի միջեւ հեռաւորութիւնը գնալով աճում է, ինչը նշանակում է, որ այդ բեքներն անորակ են, որ այդ բեքները դիտելիքի կամ, աւելի դիտելի կ'ստան, չարդարացումը շահոյթը նոյնպէս գնալով աճում է: Բենզինի եւ դիզելային հայկական ու եւրոպական գների տարբե-

րութիւնը տեղ-տեղ հասնում է մինչեւ 50 տոկոսի, այսինքն՝ Հայաստանում բենզինի ու դիզելային թանկ են եղել, քան Եւրոպայում: Այստեղ պէտք է նշել մի կարեւոր հանգամանք: Եւրոպայում բենզինի տեղափոխման, պահպանման եւ մանրածախ վաճառքի չափազանց խիստ տեխնիկական պահանջներ են գործում: Հարկային բեռն էլ այս բեքներին վրայ շատ աւելի ծանր է, քան Հայաստանում: Իսկ այդ ամէնը զգալիօրէն բարձրացնում է բենզինի ինքնարժէքը: Այլ կերպ ասած, շատ աւելի թանկ ինքնարժէքով բենզինն ու դիզելայինը Եւրոպայում շատ աւելի է ժան է վաճառուում, քան համեմատաբար աւելի ցածր ինքնարժէքով Հայաստանում: Համաշխարհային բանկի փորձագէտների համոզմունքով, դա մեր ներքին շուկայում այդ բեքներ կենտրոնացուածութեան հետեւանք է: Այսինքն՝ այդ բեքները մոնոպոլիզացուած է, եւ մրցակցութիւն չկայ: Կարելի է վստահաբար պնդել, որ բոլոր միւս ապրանքների դէպքում, եթէ համեմատենք մեր եւ եւրոպական գները, ապա կը ստացուի նոյն պատկերը: Այնպէս որ, քարոզչական արշաւը, թէ մեզ մօտ գներն աճում են ճիշդ այնպէս, ինչպէս միջազգային շուկայում, պարզունակ բլեֆ է:

ՀԱՅԿ ԳԵՈՐԳԵԱՆ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

ԻՆՔՆԱՅՈՍԻ ՄԱՏՆՈՒԱԾ

Յունիսի 20-ի երկար սպասուած հանրահաւաքը կայացաւ: Ինչ ցոյց տուեց այն: Նախ, որ հակամարտող կողմերը, այսպէս կոչուած, գործողութիւնների ծրագիր, պլան չունեն:

Իշխանութիւնը չգիտի իր անելիքը, թոյլ տա՝ հանրահաւաքները, թե՛ ոչ, ինչ դիրք բռնի հանրահաւաք անողների նկատմամբ? Նորից հետապնդումների դիմի, թէ՞ ամէն ինչ թողնի ինքնահոսի, ինչպէ՞ս թուլացնի հասարակական լարումը: Ընդդիմութիւնն էլ իր հերթին ցոյց տուեց, որ գերնպատակը հենց հանրահաւաք անելն է, իսկ գործողութիւնների միակ պլանը, Մատենադարանի կամ Ազատութեան հրապարակը գրաւելը: Ոստիկանների, մեծահոգութիւնը, հանրահաւաքի մասնակիցներին Մատենադարանի հարթակ բարձրանալու թոյլտուութիւնը, դիտուեց որպէս մեծ յաղթանակ: Ընդհանրապէս այնպիսի սպառնալիք է, որ եթէ իշխանութիւնը դադարեցնի ռեպրեսիաները եւ թոյլատրի բոլոր դեմոկրատական ազատութիւնների լիարժէք կենսագործունէութիւնը մեզանում, ապա ընդդիմութիւնն այլեւս անելիք չի ունենայ, եւ ժողովրդական շարժումն էլ արագ կը մարի: Այսինքն համակարգուած գործողութիւններ, հեռանկարին ուղղուած քայլեր չեն մշակուած: Կայացուած են սիտուացիոն որոշումներ ու հապճեպ միջոցառումներ, որոնք յաճախ ոչ թէ մօտեցնում են նպատակակէտը, այլ հանգեցնում են փակուղու: Այնպէս որ, եւ իշխանութիւնը պահելու, եւ իշխանութիւնը գրաւելու համար յատակ մշակուած ռազմավարութիւն ու մարտավարութիւն է անհրաժեշտ, քայլերի խելամիտ յաջորդականութիւն, ամենակարեւորը թարմ ու նոր լուծումներ: Ինչը մեր քաղաքական դաշտում իսպառ բացակայում է:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
«ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹ ԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆ ԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍՍԵՏՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՐԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
ՎԱԶԳԷՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԻԹԹԵԱՆ
Դեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԱՍՈՒՆ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ.

«ՉԵՄ ԶՂՋՈՒՄ, ՈՐ ԱՅՍՕՐ ԱՅՍՏԵՂ ԵՄ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»։ «Ես ճիշդ ուղի եմ բռնել, ես չեմ գոչում, չեմ ափսոսում, որ այսօր այստեղ եմ: Կը գայ ժամանակը՝ ամէն ինչ պարզ կը լինի, թէ ես ինչի համար եմ այստեղ», - յայտարարեց յետընտրական իրադարձութիւնների կապակցութեամբ կալանաւորուած՝ Ազգային ժողովի պատգամաւոր Սասուն Միքայէլեանը «Երեւան Կենտրոն» քրէակատարողական հիմնարկում «Ազատութիւն» ռադիոկայանին տուած հարցազրոյցում:

Սասուն Միքայէլեանը Փետրուարեան ցոյցերում ընթացքին՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հետ

«Լինելով Հանրապետական կուսակցութեան անդամ՝ ես չեմ եղել այնտեղ կամակատար, ես իմ հայեացքներն եմ ունեցել քաղաքական եւ իմ տեսակէտն եմ ունեցել այս տարիների ընթացքում», - ընդգծեց Միքայէլեանը: - «Այն, ինչ հիմա է կատարուած՝ ես միշտ ասել եմ, որ պրոբլեմներ կան այստեղ եւ ժողովրդի հետ: Եւ ամէն ինչից անկախ՝ ես չէի կարող ժողովրդից հեռանալ, անտարբեր լինել»:

«Այն, ինչ գրել են, սուտ գործեր են կոծկել վրաս, սուտ ցուցմունքներ են տալիս», - վստահեցրեց կալանաւորուած պատգամաւորը՝ յաւելելով. - «Ես կարող եմ դատուել իմ արածի համար, բայց չարածիս համար ես չեմ դատուել, ես դաւաճանութեան յղուածով չեմ դատուել: Ես իմ կեանքը դրել եմ, կռուած տղայ եմ՝ հրամանատար, ես ո՞նց կարող էի նման քայլ անել: Մարտի 1-ին ես արդէն այնտեղ էի որպէս պատգա-

մաւոր եւ աշխատել եմ ամէն ինչ կանխել: Իմ համար ամէն ինչ պարզ է, թէ ինչ են ուզում»:

Անդրադառնալով ներկայիս իրավիճակից դուրս գալու ուղիներին, մասնաւորապէս՝ իշխանութեան եւ ընդդիմութեան միջեւ երկխօսութեան հնարաւորութեանը, Սասուն Միքայէլեանը համոզմունք յայտնեց, որ «մեզ համախմբուել է պէտք, մարդիկ պէտք է հասկանան՝ ինչ է կատարուած»:

Նա հնարաւոր համարեց երկխօսութիւնը Սերժ Սարգսեանի եւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի միջեւ՝ պարզաբանելով. - «Այն տղաները, որ կան այստեղ, բոլորը թէ՛ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հետ են մօտ եղել, թէ՛ Սերժ Սարգսեանի: Իմ կարծիքով՝ այս տղաներին պէտք է բաց թողնեն, գնան նստեն բանակցութեան, խորհրդարանը պէտք է ջրեն, որովհետեւ դա քայլ է՝ մի քայլ պէտք է արուել այս երկրում: Առաջին քայլն է. նորմալ ընդդիմութիւն ձեւաւորուել Ազգային ժողովում, ինչ-որ տեղ յոյսի միջոցառում կը ձեւաւորուի»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ ՆՈՒԱԶԵԼ Է

Յունիս 24-ին Ազատութեան Տուն (Freedom House) իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը հրապարակել է անցումային երկրների վերաբերեալ գեկոյցը, որտեղ Հայաստանի մասին ասուած է, որ շատ քիչ առաջընթաց է արձանագրուել իշխանութեան տարբեր թեւերի տարանջատման ուղղութեամբ: Ընդհակառակը, իշխող կուսակցութիւնն ու վերնախաւն իր ձեռքում է կենտրոնացրել քաղաքական եւ տնտեսական իշխանութիւնը: Քաղաքական վերնախաւի եւ բիզնեսի սերտաձուլը խոչընդոտում են ժողովրդավարական հաստատութիւնների կայացմանը, իսկ կեղծուած ընտրութիւնների արդիւնքում իշխանութեան գործունէութիւնը հանրային վստահութիւն չունի, եւ թերահաւատու-

թիւն կայ քաղաքական եւ քաղաքացիական գործընթացներում հասարակութեան դերի հանդէպ: Առանձին նշուած է հանրային վստահութեան պակասը խորհրդարանի հանդէպ:

Լրատուամիջոցների վերաբերեալ գեկոյցում ասուած է, որ լրատուամիջոցներին յաջողուել է հասնել որոշակի փոփոխութիւնների հեռարձակուող լրատուամիջոցներին արտօնագիր շնորհելու օրէնսդրութեան եւ յանձնաժողովի հարցում, սակայն միաժամանակ լրագրողների դէմ յարձակումները յաճախակի են դարձել, յատկապէս 2007 թ. Խորհրդարանի ընտրութիւնից առաջ:

Ընդհանուր առմամբ, Հայաստանում ժողովրդավարութեան ցուցանիշը 5.14-ից նուազել է 5.21.

ԱՐՏԱԳԱՂԹԱԾՆԵՐԻ ԹԻԸ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ Է 900 ՀԱԶԱՐԻՑ ՄԻՆՉԵՒ ՄԵԿ ՄԻԼԻՈՆ

Հայաստանի տարածքային կառավարման նախարարութեանն աւելցրելով Միգրացիոն Գործակալութեան պետ Գագիկ Եգանեանի յայտարարութեան համաձայն, 1992 թուականից ի վեր Հայաստանից արտագաղթածների թիւը կազմում է 900 հազարից մէկ միլիոն:

Եգանեանի վստահեցմամբ, Ռուսաստանի Դաշնութիւնում, որտեղ շատ են հայազգի թէ՛ աշխատանքային միգրանտները, թէ՛ մշտական բնակութիւն հաստատածները, փախստականի կարգավիճակ հայցողներ գրեթէ չեն լինում:

Մինչդեռ եւրոպական երկրներում, որտեղ կացութիւնը օրինական դարձնելու ամենադիւրին ճանապարհը փախստականի կարգավիճակն է, շատերն են փորձում ստանալ այն:

ԴԵՅՎԻԴ ԿՐԱՄԵՐ. «ԵԹԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՉՇԵՂՈՒԵԼՈՒ ՔԱՅԼԵՐ ԶԵՌՆԱՐԿԻ»

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսեանն Յունիս 24-ին ընդունել է ԱՄՆ պետքարտուղարի՝ ժողովրդավարութեան, մարդու իրաւունքների եւ աշխատանքի հարցերով տեղակալ Դեյվիդ Կրամերին: ՀՀ կառավարութեան ղեկավարի հետ հանդիպմանը նա ասել է, որ Հայաստան է այցելել վերահաստատելու ԱՄՆ դեսպանութեան եւ իրենց միւս գործընկերների ուղերձը՝ ԱՄՆ-ը Հայաստանի գործընկերն է եւ աջակիցը:

Ըստ Դեյվիդ Կրամերի, հայամերիկեան յարաբերութիւնները կարող են զգալիօրէն ամրապնդուել, եթէ Հայաստանը ժողովրդավարութեան ուղուց չչեղուելու քայլեր ձեռնարկի եւ ընդունի այն առաջարկութիւնները, որ ներկայացուած են երկրի կառավարութեանը: Առաջարկութիւնները վերաբերել են հանրահաւաքների անցկացման եւ մամուլի ազատութեան ապահովման, Մարտի 1-ի դէպքերի կապակցութեամբ լուրջ եւ արժանահաւատ հետաքննութեան անցկացման, քաղաքական հայացքների համար ձեռքարկուածների ազատ արձակման, ընդդիմութեան եւ քաղաքացիական հասարակութեան ընդգրկմամբ իրական երկխօսութեան ձեռնարկման խնդիրներին:

Զրոյցի ընթացքում Դեյվիդ Կրամերը մտահոգիչ է համարել նաեւ հայաստանեան որոշ թերթերով եւ հեռուստատեսութեամբ հակամիտական քարոզչութեան իրականացումը, ընդգծելով, որ հայ-հրէական յարաբերութիւններում մինչ այժմ նման մտահոգիչ երեւոյթներ չեն եղել:

Վարչապետը խիստ դատապարտելի եւ անթոյլատրելի է համարել լրատուամիջոցներում հակահրէական արտայայտութիւն թոյլ տալը, համաձայնելով հիւրի տեսակէտին, որ Հայաստանում հակահրէական միջոցառում չկայ: ՀՀ

ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Դեյվիդ Կրամեր

կառավարութիւնը, վարչապետի հաւաստմամբ, հայ-խորալեւական յարաբերութիւնները զարգացնելու որոշակի նախաձեռնութիւններ ունի եւ պատրաստուած է նաեւ աջակցել իսրայէլի 60-ամյակի կապակցութեամբ Հայաստանում հայ-խորալեւական ծառուղու հիմնման նախաձեռնութեանը, որի նպատակով իսրայէլից կը բերուի 60 ծառ:

Նոյն օրը, Դեյվիդ Կրամեր հանդիպում է ունեցել նաեւ Համա-ժողովրդական Շարժման առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հետ:

Զրոյցի ընթացքում, որի առանցքում եղել են հայաստանեան յետընտրական զարգացումները, Հայաստանի առաջին նախագահը ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալին, որը զբաղուած է նաեւ ժողովրդավարութեան եւ մարդու իրաւունքների հարցերով, ասել է, որ պատրաստ է երկխօսութիւն սկսել իշխանութիւնների հետ՝ եթէ վերջիններս ազատ արձակեն «քաղբանտարկեալներին»:

ԱՐՄԱՆ ԲԱԲԱԶԱՆԵԱՆԻ ԱԶԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑՈՅՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԱՄՆ-Ի ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄՕՏ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»։ «Ժամանակ երեւան» թերթի գլխաւոր խմբագիր Արման Բաբաջանեանի աջակիցները այսօր բողոքի ցոյց էին կազմակերպել Հայաստանում Միացեալ Նահանգները դեսպանութեան շէնքի մօտ՝ Բաբաջանեանին վաղաժամկէտ ազատ արձակելու պահանջով:

Ինչպէս «Ազատութիւն» ռադիոկայանին փոխանցեց ցոյցի մասնակիցներից Ազգային ժողովի «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան պատգամաւոր Զարուհի Փոստանջեանը, դեսպանատան շէնքից ցուցարարների հետ կարճատեւ զրոյցի դուրս եկաւ այս օրերին Երեւանում գնտուող Միացեալ Նահանգների պետքարտուղարի տեղակալ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի օգնական Դեյվիդ Կրամերը:

«Նա գրուցեց ցուցարարների

հետ, ասաց, թէ ինչ առաքելութեամբ է այստեղ, ասաց, որ ողջունում է մեր ակցիան, եւ ամէն ինչ հաշուի կ'առնի», - փոխանցեց Փոստանջեանը:

Ցուցարարները Դեյվիդ Կրամերին են յանձնել հայաստանեան մի շարք լրատուամիջոցների ղեկավարների ու հասարակական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչների ստորագրութեամբ նամակ, որի հիմնական պահանջը, ինչպէս ասաց Փոստանջեանը, վերաբերում է Արման Բաբաջանեանին:

Արման Բաբաջանեանը, ով գինձառայութիւնից խուսափելու մեղադրանքով դատապարտուել է 3,5 տարուայ ազատազրկման, անազատութեան մէջ է արդէն 2 տարի: Նրան վաղաժամկէտ ազատ արձակելու մասին մի քանի միջնորդութիւն մերժուել է:

ԽՈՇՏԱՆԳՈՒՄ ԵՆ, ԲԱՅՑ ԱՆՊԱՏԻԺ ՄՆՈՒՄ

2003թ-ից Քրէական օրէնսգիրքը պատիժ է նախատեսում խոշտանգողի նկատմամբ, սակայն հայաստանեան պրակտիկայում դեռեւս որեւէ պաշտօնեայ պատիժ չի կրել այդ յօդուածով: Ըստ Հայաստանի Հեւսինքեան Կոմիտէի նախագահ Ալետիք Իշխանեանի՝ Հայաստանում բռնութիւնների կիրառելու, ծեծի ենթարկելու, խոշտանգումների շատ փաստեր են լինում, որոնց մեծ մասը գրանցուած է ոստիկանական բաժանմունքներում նախաքննութեան ժամանակ:

Յունիս 23-ին քննարկուած էր կազմակերպուել խոշտանգումների դէմ կոնվենցիայի արդիւնաւէտ իրականացումը Հայաստանում թեմայով:

ԼՈՒՐԵՐ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՓՈԽՏՆՕՐԷՆԸ ԳՆԱԳՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԻՍՏՈՍՈՒՄԻ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐԸ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի փոխտնօրէն Արա Վարդանեանը «Ազատութիւն» ռադիոկայանին տուած հարցազրոյցում հերքեց հիմնադրամի գործունէութեան վերաբերեալ վերջերս մամուլի տարածած բացասական լուրերը, մասնաւորապէս՝ նուիրատուութիւնների վատնման եւ փոշիացման մասին:

«Նոյնիսկ մի թերթում կար յօդուած, որ Սփիւռքը բողոքում է, որ հիմնադրամի գումարներով պաշտօնեաների համար հիմնադրամը գնել է «Չիփ»-եր: Պաշտօնապէս ուզում եմ հերքել՝ այդպիսի բան գոյութիւն չունի, հիմնադրամը երբեւիցէ ոչ մի պաշտօնեայի համար «Չիփ» չի գնել եւ չի էլ գնելու», - յայտարարեց Արա Վարդանեանը՝ յաւելելով. - «Հիմնադրամը անցնում է երկու տեսակի աուդիտ՝ ֆինանսական եւ ֆիզիկական: Այս բոլոր ստուգումներով հանդերձ՝ հիմնադրամը ուղղակի չէր կարող գումարների ոչ պատշաճ տնօրինում ունենալ»:

«Հայաստան» հիմնադրամի՝ անցած տարուայ Նոյեմբերին կայացած հեռուստամարաթոնին հանգանակուել էր 15 միլիոն 270 հազար դոլար: Դա ամենաարդիւնաւէտ մարաթոնն էր՝ ամենամեծ մուտքով: Հեռուստամարաթոնի ընթացքում ոչ միայն անմիջապէս գումարներ են հաւաքուում, այլեւ դրանց մի մասը ուղղակի յայտարարուում է խօսողի ձեռով: Ըստ հիմնադրամի փոխտնօրէնի, պատահում է, որ նոյնիսկ խոստացածից աւելի են տալիս, սակայն պատահում է նաեւ հակառակը՝ խոստումը չեն կատարում, թէեւ այդպէս աւելի հազուադէպ է լինում: Սովորաբար տարուայ կէսին հաւաքուած է լինում ամբողջ գումարի մօտ 50 տոկոսը, եւ հիմա էլ, ինչպէս վստահեցնում է Արա Վարդանեանը, շեղում չկայ. - «Մօտաւորապէս 7 միլիոնի չափ արդէն ստացել ենք: Եւ նորից եմ ուզում շեշտել՝ պէտք է կարծել, որ 15-ից 7 է: Ոչ, 15-ից կը լինի 13-14. սովորաբար հիմնադրամի ցուցանիշը տատանուում է 90-95 տոկոսի սահմաններում: Ուղղակի կան տեղական մարմիններ՝ հիմնադրամի ներկայացուցիչներ, որոնք յայտարարել են գումարը, բայց դեռեւս չեն ընտրել ծրագիրը»:

Արա Վարդանեանի փոխանցմամբ՝ կան երկու մեծահարուստներ, որոնք խոստացել են գումարը, «եւ ներկայումս մենք բանակցում ենք իրենց հետ»: Այդ երկու մեծահարուստները միասին, ըստ Վարդանեանի, խոստացել են մէկ միլիոն դոլար:

«Այս հեռուստամարաթոնին ամենամեծ բարերարը եղել է Լեւոն Հայրապետեանը, որը 2,5 միլիոն է խոստացել, եւ արդէն այս պահին նա բանակցում է Լեւոնային Ղարաբաղի կառավարութեան հետ, որպէսզի ստանձնի իր ծրագրերը: Եւ

կան երկու հոգի՝ Լուիզ Սիմոն Մանուկեան եւ Հրայր Յովնանեան, որոնք խոստացել են 500-հազարական դոլար: Երկուսն էլ չեն մերժում. հենց երէկ ես խօսակցութիւն եմ ունեցել մեր Նիւ Եորքի գրասենեակի հետ. Լուիզ Սիմոն Մանուկեանը վերահաստատել է, որ պատրաստ է տրամադրել փողը: Խնդիրը այն է, որ ուղղակի նա պէտք է ընտրի ծրագիր», - ասաց «Հայաստան» հիմնադրամի փոխտնօրէնը:

Արա Վարդանեանի վկայութեամբ՝ նախկինում եւս Լուիզ Սիմոն Մանուկեանը պահանջել է ծրագիր՝ գումարը տալու համար. - «Ուղղակի խնդիրն այն է, որ նախկինում հիմնադրամի ծրագրերը եղել են շատ աւելի ընդունելի ու հասկանալի ու համապարփակ, օրինակ՝ Հիւսիս - Հարաւ Լատոմայրուդին]: Ինքը անպայման ուզում է ստանալ մեր մօտից ծրագիր, որի դիմաց կը ծախսուի իր գումարը: Քանի որ Լուիզ Սիմոն Մանուկեանը տարիներ է վեր հիմնադրամին գումար է տրամադրել շինարարական ծրագրերի համար, ենթակառուցուածքի զարգացման, այս տարի տիկին Մանուկեանը որոշել է, որ ուզում է մասնակցել աւելի շատ սոցիալական զարգացման ծրագրերի, որը հիմնադրամի համար նոր ոլորտ է: Եւ քանզի դա նոր ոլորտ է, մեզ համար էլ մի քիչ աւելի շատ ժամանակ է պահանջուում»:

Հիմնադրամի փոխտնօրէնը վտանգաւոր համարեց ստացող լուրերի տարածումը, քանի որ եթէ անգամ խնդիրներ չկան, նման լուրերը կարող են բերել մեծ շեղումներ. - «Շատ վտանգաւոր է խաղալ Համահայկական Հիմնադրամի հեղինակութեան հետ: Յօդուածում պարունակուած սուտ տեղեկութիւնը կրճատում է մէկ դպրոց՝ Հայաստանում կամ Ղարաբաղում: Եւ ոչ թէ Հայաստանի ներքաղաքական վիճակն է դա կրճատելու, այլ լրագրողի գրածն է դա կրճատելու, քանի որ նրանից, որ Հայաստանում քաղաքական վիճակը միգրացիոն է մի քիչ սրուած է՝ մեր գումարները չեն պակասել եւ չեն պակասելու»:

Մասնաւորապէս, Արա Վարդանեանը վստահեցրեց, որ Լոս Անջելեսում, ուր Հայաստանի ներքաղաքական իրադարձութիւնների հետ կապուած բողոքի ակցիաներ էին անցկացուում, «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի գրասենեակը ապահովել է խոստացուած գումարների 99 տոկոս հաւաքագրում:

Միաժամանակ, փոխտնօրէնը դժուարացաւ մեկնաբանել հիմնադրամի գործադիր տնօրէն Վահէ Աղաբեկեանցի հաւանական հրաժարականի վերաբերեալ հրապարակումները՝ ասելով. - «Ես չգիտեմ, ես ոչ հաստատում եմ իր հրաժարականը, ոչ մերժում, որովհետեւ ես տեղեակ չեմ»:

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ՄՈՍԿՈՒԲԱՅՈՒՄ ՀԱՆԴԻՊԵԼ Է ԴՄԻՏՐԻ ՍԵԴԿԵԴԵԻ ԶԵՏ

Սերժ Սարգսեան Յունիս 24-ին Մոսկուայում հանդիպել է իր ռուսաստանցի գործընկեր Դմիտրի Մեդվեդեւի հետ:

Հանդիպման օրակարգում երկկողմ յարաբերութիւններին վերաբերող մի շարք հարցեր էին, այդ թւում՝ տրանսպորտի եւ էներգետիկայի բնագաւառներին վերաբերող, ինչպէս նաեւ կորոզիոնացուած համագործակցութիւնը միջազգային տարբեր կազմակերպութիւններում, մասնաւորապէս՝ Հաւաքական Անվտանգութեան պայմանագրի կազմակերպութիւնում, որտեղ Հայաստանը այս տարի նախագահելու է:

Երկու երկրների ղեկավարները քննարկել են նաեւ Լեւոնային Ղարաբաղի խնդիրը:

Հանդիպման սկզբին Սերժ Սարգսեանը Դմիտրի Մեդվեդեւին հրաւիրել է Հայաստան: «Հրաւիրում եմ ձեզ Հայաստան ցանկացած պահի, երբ ձեզ յարմար է», - ասել է նա:

Ռուսաստանի նախագահը շնորհակալութիւն է յայտնել հրաւերի համար:

Կրեմլում կայացած բանակցութիւնների արդիւնքներով երկու պետութիւնների ղեկավարները Համատեղ յայտարարութիւն են ընդունել, որն ընդգրկում է երկկողմ յարաբերութիւնների հարցերի լայն սպեկտր:

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՄ

Շարունակուած էջ 1-էն

նադարան, իսկ ոստիկանները անկարող, տեղի տուին ու խաղաղ ցուցարարները հասան հանրահաւաքի վայրը:

Թէեւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն ու ընդդիմադրութեան միւս ղեկավարները ներկայ էին Մատենադարանի առջեւ, հանրահաւաքը սկսաւ գրեթէ երկու ժամ ուշացումով, սակայն ժողովուրդը, որ բարձր տրամադրութեան մէջ էր, սպասեց բարձրախօսներու ժամանումին, որմէ ետք սկսան ելույթները:

Հանրահաւաքի ընթացքին խօսք առին ՆժԿ վարչութեան անդամ Հրաչեայ Սարգսեան, Պահպանողական կուսակցութեան անդամ Զաւէն Վարդանեան, ԺՌԿ փոխնախագահ Վարդան Գրիգորեան, հանրայայտ դերասան Երուստի Մանարեան, Քաղաքագէտներու Միութեան նախագահ Հմայեակ Յովհաննիսեան, նախկին քաղաքական բանտարկեալ, ազատամարտիկ, Շուշիի առանձնակի գունդի նախկին հրամանատար Ժիրայր Սէֆիլեան, «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան անդամ, ԱԺ պատգամաւոր Վարդան Խաչատրեան, ՄԴԿ պատնապետ Լիւդմիլա Սարգսեան, Համաժողովրդական շարժման ղեկավարներէն Լեւոն Զուրաբեան, Համաժողովրդական շարժման կենտրոնի մէկ այլ ներկայացուցիչ Դաւիթ Շահապարեան, Հանրապետութիւն կուսակցութեան նախագահ Արամ Սարգսեան, ՀԺԿ առաջնորդ Ստեփան Դեմիրճեան եւ ապա Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Ընդդիմութեան առաջնորդի ելույթի գլխաւոր հարցը քաղաքական բանտարկեալներու ազատ արձակման պահանջն էր: Ան յայտնեց, որ պատրաստ է մէկ անգամ եւս կոչ ընելու՝ ազատ արձակել քաղաքական բանտարկեալներուն, որմէ ետք ինք պատրաստ է երկխօսութեան: «Ես կոչ եմ անում միտինգի անունից Եւրախորհրդի Խորհրդարանական վեհաժողովին. եթէ մինչեւ Հայաստանի հարցի քննարկման օրը Սերժ Սարգսեանը ազատ արձակի անխտիր բոլոր քաղաքատարկեալներին, ապա ես կոչ կ'անեմ, այսօր էլ կոչ եմ անում Եւրախորհրդին՝ Հայաստանի նկատմամբ չկիրառել այն սանկցիան, որը սպառնացել է կիրառել»:

«Ինձ համար այս (Ենիսի-ի թիւ 1609) բանաձեւի մէջ միակը եւ գլխաւորը, որ այսօր յուզում է մեր ողջ ժողովրդին, քաղաքատարկեալների հարցն է», - ըսաւ Տէր-Պետրոսեան ու աւելցուց, թէ բանաձեւի միւս երկու դրոյթները, որոնք կը վերաբերին հանրահաւաքներու

Պատանի ցուցարարներ կ'ողջունեն Հայաստանի առաջին նախագահին

մասին օրէնքի փոփոխութեան պահանջին, ինքը այնքան ալ կարեւոր չի նկատէր, քանի որ «ինչպէս էլ փոխուեն օրէնքները, Հայաստանի իշխանութիւնը դրանք ոտնահարել եւ ոտնահարելու է»:

«Մինչեւ հիմա այդ օրէնքը եղել է անօրինական», - յայտարարեց նա: - «Յանկացած օրէնք հանրահաւաքների, երթերի, ցոյցերի անցկացման մասին հակասահմանադրական է»:

Առաջին նախագահը յայտնեց որ, քաղաքական բանտարկեալներու ազատ արձակումէն կը շահի եւ իշխանութիւնը, եւ երկիրը, որմէ ետք քաղաքական պայքարը կարելի է տեղափոխել քաղաքակիրթ հուն:

«Մինչեւ այդ հարցը չլուծուի», - դիմելով իշխանութիւններուն ան ըսաւ, - «մի մտածէք, որ ժողովուրդը կը յօգնի: Ընդհակառակը՝ դուք անում էք ամէն ինչ, որ ժողովուրդը աւելի ու աւելի բողոքի եւ զանգուածները աւելի ու աւելի խտանան ու մեծանան: յաջորդ հանրահաւաքում կէս միլիոն մարդ է լինելու»:

Խօսելով Մարտի 1-2-ի իրադարձութիւնները ուսումնասիրելու նպատակով ստեղծուած խորհրդարանական ժամանակաւոր Յանձնաժողովի մասին, առաջին նախագահը յայտնեց, որ իշխանութիւնը պիտի ընէ ամէն բան, որպէսզի այդ անկախ կոչուած յանձնաժողովը վերածէ ինդիպատակութեան:

Տէր-Պետրոսեան նաեւ բոլոր հացադուլաւորներուն յորդորեց դադարեցնել հացադուլը. - «Ես բոլոր հացադուլաւորներին կոչ եմ անում այլեւս հրաժարուել պայքարի այդ միջոցից: Պայքարի մեր միջոցը սա է՝ հանրահաւաքն է, որը տեղի է ունենալու այնքան ժամանակ, մինչեւ մենք չհասնենք մեր վերջնական նպատակներին»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան իր խօսքի աւարտին յայտարարեց, որ յաջորդ հանրահաւաքը ծրագրուած է Յուլիս 4-ին:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

ԱՂԳԱՅԻՆ

ՎԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ԵՒ ԾԱՂՐԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՍԱՀԱԿԹՈՒԹՅԱՆ

Աշխարհի վրայ բարիքը կ'արտադրուի անհամար ձևերով, գոյներով, բոյրերով ու ձայներով: Այդպէս են ծաղիկները, բնութեան հրաշալիքները, համայն տիեզերքը, նոյնիսկ մարդը իր լաւագոյն ներկայացուցիչներով ինչպիսիք են ազատագրական հերոսները, միտքի տիտանները, արուեստի հանճարները, ժողովուրդի ցաւերը իրենց ըրած աննման հոգիները:

Չարիքը, սակայն, գրեթէ միշտ ալ միագոյն եղած է եւ նոյն անհրապոյր կամ պժգալի կերպարանքն ունի: Հասարակական ու քաղաքական կեանքի մէջ այս չարիքը կը ստանայ անկարեկից բռնակալի խոժոռ, անբարտաւան, մարդատես կերպարը որուն ժպիտը կեղծ է, իւրաքանչիւր խօսքը՝ կեղծիք, ամբողջ գործը՝ զանգուածային չարագործութիւն կամ ոճիր: Կարելի է իրենց ազդեցութիւնները կամ անուանելը - Ներոն, Թալէթ, Հիթլեր, Մուսոլինի, Ֆրանֆո, Սթալին, Բերիա, Փինոչէ, Իտի Ամին, Չաուչէսքու, Մարքոս, Ալիւե (այս եւ որդի), Քոչարեան, Սերժ Սարգսեան: Ամբողջ աշխարհի եւ իրենց երկրի ժողովուրդին համար պատուհաս դարձած այս հոգեկան դիակները դժուար է իրարմէ զանազանել նոյնիսկ կէսօրուայ արեւի լոյսին տակ: Նոյն մահասփիւռ տիտղոս աշխարհակալութեան մութ ակումբի անդամներն են բոլորը:

Անկախացած Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահական աթոռը ամբողջ տասնամեակ մը զաւթուեցաւ բռնապետ Քոչարեանի կողմէ: Իրեն յաջորդող հոգեզաւակը՝ Սերժ Սարգսեան, կարճ ատեն իր շուրջ տարածեց յոյսի տարտամ, անցողակի նշույլ մը: Երկար սպասելու պէտք չեղաւ յուսախաբուութեան համար: Յոյսի նշույլը մարեցաւ շուտով: Իր նախորդին վայել ամենէն տմարդի եւ ռիսկալ նոր ու «ճարպիկ» աշխատակիւրպի «յայտնագործութիւններով» Սերժ Սարգսեան ամենէն հասարակ առումով բռնապետի իր «բարի համբաւը» հաստատելու չուշացաւ: Իր առօրեայ մտահոգութիւններուն ամենէն վերը պահեց՝ քաղաքական բանտարկեալներու թիւը առաւելագոյնի հասցնելով նոր մրցանիշ կտրելու իր անխոնջ ճիգը:

Յաւալի է որ Սերժ Սարգսեան ընդմիշտ կորսնցուց իր ապօրինի իշխանութեան սկիզբը իրեն ներկայացած բացառիկ առիթը՝ հաւասարակշռուած միջոցառումներով լարուածութիւնը մեղմացնելու գործընթացին անցնելու համար: Թերեւս իր էապէս տկար դիրքի խոր գիտակցութիւնը պատճառ դարձաւ որ բիրտ ուժի դիմէ եւ զօրաւոր ըլլալու ինքնախաբէութիւնը բեմականացնէ՝ ամենէն առաջ ինքն ի՛ր համար: Ան արհամարհեց ե՛ւ ընդդիմութիւնը, ե՛ւ երկրին քաղաքացիները, ե՛ւ միջազգային հանրային կարծիքը: Զայլամի վարմունքով ու կիսագրագէտ գիւղապետի անշեղ յամբուութեամբ ան մինչեւ այսօր դեռ կը ցանկատեսէ թէ անպատիժ կրնայ խաբել իր ժողովուրդն ու համայն աշխարհը՝ աչքի փոշի ցանելով չորս դին, եւ ժողովրդավարութեան արտաքին ձեւական խաբկանքներ տարածելով իր շուրջ: Ան այնքան միտնուած է իր իշխանութեան բացարձակ անառարկելիութիւնը պահպանելու բազմատեսակ գեղձարարութիւններուն մէջ որ այլեւս կորսնցուցած է շիտակ խօսելու, դրականորէն գործելու եւ դիմացինի աչքերուն ուղիղ նայելու տարրական սովորութիւնները: Համերաշխութեան, անհասկացողութեան պատեր քանդել ու «միմեանց մտահոգութեան ու ցաւի նկատմամբ» անհաղորդ չըլլալու մասին կիրակնօրեայ դպրոցի բարոյախօսական ինքնանպատակ խօսքերը սնամէջ ձայներ կը մնան մինչեւ այսօր: Ան դեռ պատրաստ կամ մտադիր չէ ամենաչնչին տոկոսն իսկ գործադրելու՝ քմահաճօրէն քարոզած իր բովանդակագուրկ տափակութիւններուն: Նոյնիսկ ամենայն զգուշութեամբ չափուած ու ձեւուած իր ամենէն մեղրածոր խօսքերը յաճախ անսովոր ծանրութեամբ ու ներքին չկամութեամբ դուրս կը բերուին իր բերնէն, քանի իր ականջներուն ալ հաւանաբար կեղծ կը հնչեն անոնք: Իր բոլոր ուռուցիկ «ծրագիրները» եւս քողարկումներ են որոնց առաջնային նպատակն ու դերը՝ իր հովանաւորած աւազակապետական համակարգի քրէական յանցագործութիւնները եւ ոճիրները ծածկելն է:

Ճշմարիտ ու պարկեշտ գրեթէ ոչինչ կարելի է գտնել իր նորագոյն

առաջադրանքներուն մէջ: Այսպէս, իր վերջին համադրմանը ըլլալ յաւակնող Հանրային Խորհուրդ կոչուած դատարկախօսական թակարդը բնաւ չի միտիր հասարակական լուրջ խնդիրներու լուծման, այլ այդպիսի խաբկանք ստեղծելով պարզապէս կը փորձէ պարկեշտ հաստատ ընդդիմութեան դիրքերէն հեռացնել՝ ճանապարհի կէսին շփոթած կարգ մը անաբեկուած արուեստագէտները, անվտանգ մտաւորականները, հասարակական տատամսոտ գործիչները: Կառուցողական կամ խիզախ ոչինչ կայ այդ Խորհուրդի սայրնային պարապմունքին միանալուն մէջ: Ի վերջոյ մեռած ձուկերն իսկ կրնան հոսանքին հետը լողալու խաբկանքը տալ:

Բոլոր ժամանակներու մեծ ու փոքր բռնապետներու յատուկ ցնորամտութեամբ, Սերժ Սարգսեան ինքզինքը շրջապատած է՝ անհատականութենէ գուրկ քաղաքական այնպիսի գործակիցներով որոնք կամակատար կրաւորականութեամբ կը դառնան իր շուրջ: Տեղին է հարց տալ. Այս ծաղրածուներուն համար էր որ մեր հերոսական հաւատամարտիկները կուռեցան, գոհուեցան կամ հաշմանդամ դարձան - ծաղրածուներ որոնց անբարտաւանութեան գոհացում տալու համար այսօր անոնց ձեռքով բանտարկուած են որպէս... քրէական յանցագործներ: Աշխարհի բազմաթիւ երկիրներու մայրաքաղաքները խճողուած են նման պատեհապաշտներով որոնք ո՛չ սիրտ ունին, ո՛չ միտք, ո՛չ ողնասիւն եւ ոչ որեւէ սրբութիւն: Որոնց միակ սէրը իրենց ողորմելի անձն է եւ միակ սրբութիւնը՝ իրենց ախտաբանական հեշտասիրութեան գոհացումը կարելի բոլոր միջոցներով: Որոնք իրենց անօգուտ ու վնասակար կեանքի երկարացման համար պատրաստ են գոհելու ամենէն նուիրական գաղափարները, բարեկամութիւնները, սէրերը: Որոնք առանց նուազագոյն երկընտրանքի կրնան ոտնակոխել անմեղ մարդոց իրաւունքներն ու արժանապատուութիւնը: Որոնք սողալով ելած են իրենց ժողովուրդին շալակը եւ անպատկառ հեզնանքով կ'ոստոստեն շալակէ շալակ: Եւ որոնք ամբողջական անձնատուութեամբ ստրկաբար կը ծառայեն օրուայ գերիշիտող անարգ ուժերուն՝ ինչ ուղղութիւն ալ ներկայացնեն անոնք, ո՛վ որ ալ ըլլայ անոնց աստուածը կամ սատանան:

Մինչեւ վերջերս, Սերժ

Սարգսեանի իւրայատուկ հաշուարկներով, ձեռնտու պատանդներ կը նկատուէին քաղաքական բանտարկեալները՝ գորս կալանաւորելու համար կը բաւէր կիրարկել որեւէ անհեթեթ շինծու պատճառաբանութիւն - ընտրական կարգի խանգարում, իշխանութեան ներկայացուցիչի դէմ բռնութեան գործադրում, պետական իշխանութեան իւրացում, սպանութեամբ գողգորդուած զանգուածային անկարգութիւններու կազմակերպում: Եւ այլն: Հիմա այս հազուագիւտ գոհարներուն աւելցած է «Փոքրիկ Երեւանցի» նոր միջոցառումը, իբր թէ Երեւան-էրեբունիի հիմնադրութեան 2,790-ամեակի առիթով, Յունիս 20-ին, Երեւանի Ազատութեան հրապարակը: Այլ խօսքով, քաղաքապետարկեալ պատանդներու վրայ աւելցան մանկահասակ պատանդներ: Ասոնք անտարակոյս իշխանութիւններու ճարպիկ կարգադրութեամբ դպրոցներէն բռնի հաւաքուելիք անմեղ աշակերտները պիտի ըլլային ըստ ծրագրի: Ներկայ իշխանութիւններուն ծառայող վարձկաններու մզլոտած ուղեղիկներէն վիժած ինչպիսի մտային փայլատակում է ստիկա: Հապա՞ եթէ մեր փոքրիկ ուշիմ երեւանցիները չուզէին մասնակցիլ ծրագրուած խեղդատակութեան: Այն ատեն, երբ մեր առիւծասիրտ ոստիկանները «բերման ենթարկէին» գանձ, ինչպիսի՞ քրէական գործով պիտի ամբաստանուէին մեր չար (Սերժ Սարգսեանի նախասիրած ծամոններէն) փոքրիկ երեւանցիները: Պետական իշխանութեան իւրացում է: Իշխանութեան ներկայացուցիչի դէմ բռնութեան գործադրում: Թէ... զիրենք գառնուկներու հօտի տեղ դրած փնթի իշխանութեան դէմ արդար ընդվզում:

Արդեօք բազմիցս նախընտրելի չէ՞ր ըլլար որ «փոքրիկ երեւանցի» միջոցառման խաղերը տեղի ունենային անոնց սահմանուած Մանկական Այգիին մէջ, Ազատութեան հրապարակը ըստ օրէնքի յատկացուէր ազատ հայրենիքի համար պայքարող ընդդիմութեան համաժողովրդական հանրահաւաքին, եւ հանրապետութեան «նախագահը», մանր քինախնդրութիւններէն վեր մնալով, գբաղուէր իր դիրքի բարձրութեան վայել խնդիրներով - արդիւնաբերական տնտեսութեան իրա՛ւ (ոչ շպարային) վերաշխուժացումը, երկրի

Շար.ք էջ 19

1975-2008 33th ANNIVERSARY Life, Health, Group Health Disability, Long Term Care NEW YORK LIFE

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՌՐԱԺԵՇՏ Է ԵՐՐԵՔ ՈՒՇ ԶԵ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՈ ՄԱՐՈՆԵԱՆ 818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205 E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ԶԵԿՈՅՑ

ՀԱՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ԻՐԱԲԱԲԱՆՆԵՐԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ 2008 Թ. ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ ԵՒ ՄԱՐՏԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԿՊԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՀՓԻՖԸ ԿՈՂՄԻՑ ՄԱՅԻՍԻ 7-12 ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒԱԾ ՀԵՏԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵՒ ԴԻՏՈՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԶԵԿՈՅՑ

Ընկերակցութիւնը գործում է 1901 թ.ի Օրէնքի համաձայն:

Ընկերակցութիւնը ստեղծուել է 1993 թ.ին, եւ միաւորում է հայագրի կամ հայկական հարցի նկատմամբ ոչ անտարբեր ֆրանսացի փաստաբաններին եւ իրաւաբաններին:

Ընկերակցութեան նպատակն է ցանկացած, մասնաւորապէս իրաւաբանական եւ դատական օգնութիւն ցուցաբերել Հայաստանին եւ սփիւռքին եւ իր ներդրումն ունենալ Հայաստանում իրաւական պետութեան կառուցման գործում:

ՀՓԻՖԸ-ը ընդունում է իր նպատակների հետ առնչուող ցանկացած խորհրդատուական կամ փորձագիտական առաքելութիւն:

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

Իր հիմնման պահից ի վեր ՀՓԻՖԸ-ը ունեցել է արտօնեալ յարաբերութիւններ իր հայաստանեան գործընկերների հետ, նպատակ ունենալով ամրապնդել փաստաբանական մասնագիտական գործունէութիւնը Հայաստանում, որն, օրական, յաճախ դժուարին եւ երբեմն նոյնիսկ թշնամական վերաբերմունքի պայմաններում, մասնակցում է իրաւական պետութեան հաստատմանը:

Այսպէս, մեզ դիմել են տարբեր, մասնաւորապէս Աշոտ Բլէյ-եանի, Վահէ Գրիգորեանի, Մատաղիս գիւղի երեք գինուորների, ինչպէս նաեւ Արման Բաբաջանեանի վերաբերեալ գործընթացների կապակցութեամբ դատական դիտորդական առաքելութիւններ կազմակերպելու միջնորդութեամբ:

2008 թ.ի Մարտի 18-ին, Հայաստանը պատուհասած ողբերգական իրադարձութիւններից յետոյ, Փարիզի փաստաբանների պալատի նախագահ, մեր գործընկեր Քրիստիան Շարիեր-Բուրնազելը նամակ է յղել ՀՓԻՖԸ-ի նախագահին, որով արտայայտել է իր մտահոգութիւնը եւ հարցրել է հնարաւոր միջամտութեան մասին: Միաժամանակ նա հաստատել է իր հրաւերն իր հայ գործընկերոջը, Ռուբէն Սահակեանին, 2008 թ.ի Դեկտեմբերի 4-6ը Փարիզի փաստաբանների պալատ համատեղ աշխատանքների վերակաման համար:

Ֆրանսայի փաստաբանների պալատի Ազգային Խորհրդի նախաձեռնութեամբ Հայաստանի փաստաբանների պալատի մասնագիտական էթիկայի յանձնաժողովի պատուիրակութիւնը ս.թ. Մարտի 30-ից Ապրիլի 5-ը հրաւիրուել է Փարիզ:

Այդ այցի ընթացքում, մեր հայ գործընկերները մեզ տեղեկացրեցին այն ծանրագոյն պայմանների մասին, որոնցում կազմակերպուելու էին Մարտի մէկի դէպքերին հետեւած բազմաթիւ ձերբակալութիւնների քրէական գործերով պաշտպանութիւնը:

Այս պայմաններում էր որ ՀՓԻՖԸ-ը հաստատեց նոր դատական դիտորդական առաքելութիւն կազմակերպելու իր ծրագիրը, որը եւ կայացաւ 2008 թ.ի Մայիսի 7-12-ը, Փարիզի փաստաբանների պալատի նախագահի աջակցութեամբ, որը առաքելութեան մասնակից բոլոր ֆրանսացի փաստաբաններին յղած իր ս.թ. Ապրիլի 25-ի նամակում արտայայտում էր իր համե-

րաշխութիւնը եւ ներգրաւուածութիւնը «աշխարհի ցանկացած կէտում գտնուող ծանր իրավիճակում յայտնուած գործընկերների պաշտպանութեանը, ինչպէս առհասարակ, մարդու իրաւունքների պաշտպանութեանը»:

Փաստաբանների պալատի նախագահ Քրիստիան Շարիեր-Բուրնազելն այսպիսով մեզ տուեց «լիազօրութիւն իրեն ներկայացնելու մեր հայաստանեան, մասնաւորապէս Հայաստանում մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան համար պատասխանատու գործընկերների առջեւ» դրանով մեզ վստահեցնելով մեր առաքելութեան իրականացման շրջանակներում իր ամբողջական եւ անվերապահ աջակցութիւնը:

Այսպիսով դատական դիտորդական առաքելութիւնը, որին մասնակցեցին Փարիզի փաստաբանների պալատի անդամներ Ալեքսանդր Ասլանեանը, Վինսինի Բլանշին, Ալեքսանդր Գուլումձեանը, Սիլվի Փափագեանը, Անահիտ Փափագեանը, Ժերար Չոլաքեանը, տեղի ունեցաւ 2008 թ.ի Մարտի 7-12-ը:

ԶԵԿՈՅՑԻ ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄՆԵՐԸ

Այդ հինգ, ամբողջութեամբ մեր առաքելութեան նպատակներն նուիրուած օրերի ընթացքում, մենք հանդիպեցինք ՀՀ արդարադատութեան նախարարի, Մարդու իրաւունքների պաշտպանի տեղակալի, Հայաստանում Ֆրանսայի դեսպանի եւ հիւպատոսի, Հելսինքեան ընկերակցութեան նախագահի, հարիւրից աւելի կալանաւորուած անձանցից ութին, փաստաբանների պալատի նախագահի եւ մի շարք մեր հայ գործընկերների հետ:

Այդ կարճ ժամանակահատուածում մենք հնարաւորութիւն չունէինք հանդիպել ոչ բոլոր ներգրաւուած փաստաբաններին, ոչ բոլոր կալանաւորուածներին:

Մենք նաեւ հնարաւորութիւն չունեցանք հանդիպելու դատախազութեան ներկայացուցիչներին եւ լսելու մեղադրող կողմի դիրքորոշումները: Հետաքննութեան ընթացքում շփումները դատախազութեան եւ փաստաբանների միջեւ պէտք է իրականացուեն գրաւոր կերպով եւ Դատախազը միայն բացառիկ դէպքերում է իրաւասու սեփական հայեցողութեամբ շրջանցել այս դրոյթը: Բացի այդ, մեղադրական համակարգի վրայ հիմնուած հայկական քրէական ընթացակարգը չի նախատեսում փաստաբանների իրազեկում քննութեան ընթացքի վերաբերեալ մինչեւ վերջինիս աւարտը:

Մեր նախորդ դատական դիտորդական առաքելութիւնների ընթացքում, յարուցուած գործերը գտնուում էին արդէն դատաքննութեան ընթացքում եւ մենք խնդրում էինք հանդիպում դատախազութեան ներկայացուցիչների հետ: Ամէն անգամ մեր խնդրանքը կամ մերժուել էր, կամ արդէն նշանակուած հանդիպումը վերջին պահին չեղեալ էր արուում:

Չնայած արտայայտուած վերապահումներին, այն յարուցուած գործերը, որոնք մենք կարողացանք ծանօթանալ, իրենց մէջ պարունակում են այնպիսի դրուագները, որոնք մեզ թոյլ են տալիս անել

նախնական հետեւութիւններ եւ բարձրացնել մի շարք հարցեր:

Առաջին հերթին. Մենք համարում ենք, որ առաւել ազդեցիկ անձանց ձերբակալութիւնները եւ կալանաւորումները կատարուել են քրէական ընթացակարգի տարրական կանոնների խախտումով:

Այդ կերպ, պատգամաւորներ Յակոբ Յակոբեանը եւ Միասնիկ Մալխասեանը ձերբակալուել են Մարտի 2-ին մինչդեռ Ազգային ժողովը իրենց զրկել է պատգամաւորական անձեռնմխելութիւնից միայն Մարտի 6-ին:

Նմանակերպ Գլխաւոր դատախազի տեղակալ Գագիկ Զհանգիրեանի վերաբերեալ, մենք դիտարկեցինք, որ նրա ձերբակալութիւնը կատարուել է բռնի կերպով, մօտ քառասուն դիմակաւոր եւ զինուած անձանց կողմից, պայմաններում, որոնք յատուկ են յանցանքի վայրում բռնուած յանցագործի ձերբակալմանը, մինչդեռ մինչեւ ձերբակալումը նրա նկատմամբ որեւէ մեղադրանք չի յարուցուել:

Նախ, նրա դէմ սկզբնապէս քրէական գործ յարուցուել է միայն ապօրինի գէնք կրելու հիմքով այն դէպքում, երբ գէնքը նրա մեքենայի բեռնախցիկում յայտնաբերուել է միայն ձերբակալման պահին: Քանի որ գործում բացակայում է ձերբակալութեանը նախորդող ժամանակահատուածում որեւէ իրավախախտում կատարելը հաստատող փաստ, ապա վերջինիս ձեր-

բակալութիւնը եւ քրէական գործի յարուցումը, ակնյայտօրէն պատասխան են նախորդ օրը ընդդիմութեան հանրահաւաքի ժամանակ նրա հրապարակային ելոյթի:

Միաժամանակ, նրա կալանքի տակ պահելը օրէնսդրօրէն սահմանուած ընթացակարգային 72 ժամից աւելի եւ զիշերուայ կէսին դատական նիստի անցկացումն ազատութիւնից զրկելու օրինական ժամկէտից աւելի քան 4 ժամ ուշացումով, նախնական կալանքի սանկցիա տալու նպատակով, կազմում է ընթացակարգի ծանր խախտում, որը պէտք է անվերապահօրէն պատժուել վերաքննիչ դատարանի կողմից:

Այս գործելակերպը յանգեցնում են այն միտքին, որ տեղի ունեցածը ոչ այլ ինչ է, քան քաղաքական բնոյթի հետապնդումների դատական քողարկում իր ծայրայեղ կոպիտ դրսեւորումներով:

ԵՐԿՐՈՐԴԸ. Ինչ վերաբերուում է ներկայացուած յանձնարարական հանդիպող մեղադրանքների ծանրութեանը, այնպիսի մեղադրանքների ինչպիսին են յատկապէս «ուժով պետական իշխանութիւնը իւրացնել սահմանադրական կարգի խախտմամբ», օրէնքով, նման ծանր մեղադրանքի առաջադրումը պէտք է նախ եւ առաջ հիմնաւորուած լինի յստակ եւ շօշափելի փաստերով:

Շար.ը էջ 19

Գրաւուած Թուական
Mark Your Calendars

Հայաստանի Անկախութեան Օրուայ ՓԱՌԱՏՕՆ
Սեպտեմբեր 21, 2008

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Armenian Independence Day FESTIVAL

To reserve your booth please call Nor Serount Cultural Association
 Չեր կողակներդ ապահովելու համար
 Հեռաձայնեցէք Նոր Սերունդ Աշակուբային Միութեան
(818) 391-7938

20-ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐ

ՔԱՆՆԵՐԸ ԻՆՉ ԿՐՍԵՆ ՄԵԶԻ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԻՆԱՆ

Ս.Գ.Հ.Կ.եան «20 կախաղաններ» ճանչցուած մարտիրոսացման հերթական տարեդարձն է որ կը նշենք: Աւելի քան ինը տասնամեակներ անցած են այդ ողբերգական, եւ սակայն հերոսական եղելութենէն, ոչ միայն անոնց պատկանած կուսակցութեան հաւատաւոր անդամները, այլ բոլոր անոնք որոնք ծանօթ են հայ ազատագրական պայքարի պատմութեան կը խոնարհին անոնց յիշատակին առջեւ:

Իսկապէս, 20-ներու դէպքը բացառիկ տեղ եւ կարեւորութիւն ունի հայ ժողովրդի երկարամեայ ինքնահաստատման եւ իբրեւ ժողովուրդ ազատ ապրելու դարաւոր փնտռումներէ մէջ:

Պատասխանելէ առաջ թէ ի՞նչ կ'ըսեն մեզի 20-ները այսօր, անհրաժեշտ կը նկատենք պատմական հակիրճ ակնարկ մը նետել թէ ինչո՞ւ պատահեցաւ 20-ներու նահատակութիւնը:

ԻՆՉ Է ՔԷՕՍԹԵՆՃԷԻ ԺՈՂՈՎԸ

Ռուսական Քէօսթէնճէ կոչուած քաղաքին մէջ կը գումարուէր Ս.Գ.Հ.Կ.ի Եօթներորդ պատգամաւորական ժողովը: Թէ ինչո՞ւ այս ժողովը պէտք է գումարուէր Թուրք-իսթանբուլ, արդարացում ունէր: Տխուր իրականութիւն մը կար այդ օրերուն, որ իթիթիհատ-Դաշնակցութիւն գործակցութիւնը անխուսափելի դարձած էր, եւ Ս.Գ.Հ.Կ.ը կ'ուզէր այդ առանցքէն դուրս ելլելու փորձ մը ընել:

Ժողովը տեղի կ'ունենար 1913 թուականին Սեպտեմբեր ամսուն: Կուսակցութեան աշխարհով մէկ տարածուած 109 մասնաճիւղերէն 59 կը մասնակցէին այդ ժողովին, ուր ներկայ էին կարեւոր դէմքեր, ինչպիսիք էին Տօքթ. Պէնէն, Ս. Սապահգիւլեան, Բ. Վարազդատ եւ ուրիշներ:

Կուսակցութեան այդ օրերու մտահոգութիւնները եւ հեռակայ քաղաքականութեան լոյսին տակ, առնուած որոշումները հետեւեալներն էին.

1. Կուսակցութեան դիրքը Թուրքիոյ հանդէպ համոզուած ըլլալով որ Օսմանեան ներքին քաղաքականութեան պատճառաւ, հայ ժողովուրդը կը գտնուի քայքայման շէմքին, կուսակցութիւնը կ'որոշէ «իր սկզբունքներէն բխող ոչ-օրինական (իլլեկալ) կերպով պայքար մղել, մինչեւ որ աւելի նպատակաւոր տնտեսական եւ քաղաքական պայմաններ ստեղծուին»:

Այս առաջին որոշումը շատ յստակ է նոր մեկնաբանութիւններու չի կարօտիր: Իթիթիհատական Թուրքիան հետզհետէ կը հետեւէր նախկին սուլթանական շրջանի քաղաքականութեան, որ կը միտէր հայ ժողովուրդի բնաջնջման: Իր ժողովուրդի ծառայութեան եւ փրկութեան նուիրուած կուսակցութիւն մը, ի տարբերութիւն ուրիշներուն, չէր կրնար ուրիշ որոշում մը որդեգրել քան իր որոշումը, որուն համար ալ գոհեց իր ղեկավարութեան աւագանին:

2. Քէօսթէնճէի պատգամաւորական ժողովի առած երկրորդ կարեւոր որոշումը կը վերաբերէր «ընդհանուր եւ մասնակի բարենորոգումներուն եւ Հայաստանի քաղաքական ինքնավարութեան»:

Այդ օրերու համար քաղաքական իրապաշտութեան եւ ազգերու եւ

ժողովուրդներու ինքնորոշման սկզբունքներու նկատմամբ առնուած այս որոշումը եւս ցոյց կու տայ կուսակցութեան քաղաքական եւ հասարակական հասունութեան բարձր աստիճանը: «Պաշտպանել ինքնավար Հայաստանի գաղափարը, որպէս միակ միջոցը Հայաստանի մէջ ապրող թէ հայ եւ թէ միւս տարրերու հաշտ, խաղաղ, անվրդով գարգացման եւ յառաջդիմութեան համար»:

3. Կուսակցութիւնը իր օրակարգի վրայ ունէր նաեւ Հնչակեան կուսակցութեան բռնելիք դիրքը միւս կուսակցութիւններու հանդէպ: Այս օրակարգը գլխաւորաբար կը վերաբերէր իթիթիհատ վէթերագր կուսակցութեան, որ իր մէջ կը մարմնացնէր թուրք յարձակողական ազգայնականութիւնը՝ իր բոլոր ստորոգելիներով: Այս ժողովը խստիւ կ'արգիլէ իր բոլոր գործադիր մարմիններուն որեւէ գործակցութիւն ունենալ անոր հետ, եւ կ'որոշէ ամէն միջոցներով անողոք պայքար մղել անոր դէմ, զայն բոլորովին փշրելու եւ տապալելու համար:

Այս Յրդ որոշումը կը ցուցնէ կուսակցութեան քաջ, եւ անյողդող դիրքը թուրք իշխող բռնանակ կուսակցութեան վերաբերեալ, դիրք որ չհասկցան եւ մանաւանդ չուզէին որդեգրել հայ իրակախութեան մէջ գործող այլ կուսակցութիւններ, որպէսզի կարելի ըլլար միասնական դիրք մը ճշդել իշխող կուսակցութեան հայատեաց քաղաքականութեան դէմ:

4. Պատգամաւորական ժողովի 4րդ որոշումը նաեւ ունէր յատուկ կեցուածք մը, Տաճկահայաստանի եւ տաճկահայ դատին նկատմամբ:

«Յենեւով կուսակցութեանս ամբողջականութեան սկզբունքին վրայ, 7րդ պատգամաւորական ժողովը կ'որոշէ.

Տաճկահայ ժողովուրդի ու հայկական հարցի ներկայ ճգնաժամային վիճակը աչքի առջեւ ունենալով, իր աշխարհացրիւ բոլոր մասնաճիւղերուն կը պարտադրէ որ իրենց գործունէութեան արտայայտութեան մէջ, ֆիզիքապէս, նիւթապէս նախապատուութիւն տան Տաճկահայաստանին, տաճկահայ դատին»:

Ուրեմն, Քէօսթէնճէի համագումարին առնուած որոշումներն էին հետեւեալները:

1. Ոչ-օրինական (իլլեկալ) միջոցներով պայքար իթիթիհատի դէմ:

2. Պաշտպանութիւն ինքնավար Հայաստանի գաղափարին, եւ գործակցութիւն ոչ-հայ փոքրամասնութեանց հետ, քիւրտ, յոյն, եւ այլն:

3. Հրահանգ բոլոր Հնչակեան մասնաճիւղերուն գորավիզ կանգնել հայ դատին:

Մնացեալը ծանօթ է բոլորին: Մասնութիւն, 1914-ի ձերբակալութիւններ, 1915ի Յեղապահութեան փորձը, 20 հնչակեան ղեկավարներու կախաղան բարձրանալը, 1915 Յունիս 19-ին, հայութեան տարտղումը ի սփիւռս աշխարհի, եւ վերապրումի յաջող ճիգերը, ազգապահպանման աշխատանք, 70 տարի Հայաստանի խորհրդայնացում, եւ այսօր անկախ Հայաստան:

ԻՆՉ ԸՍԻՆ 20-ՆԵՐԸ ՄԵԶԻ
ԿԱԽԱՂԱՆԻ ՎՐԱՅԷՆ
Հազար անգամ կրկնուած, եւ սակայն միշտ այլ ազմէական կը

«ՓՇՐԻՐ ԺԱՆԳ ՇՂԹԱՆ...»

«Յո՞ն Արարատի փէշերուն պիտի գարնեց մեր վրաները: Վատ է ան որ ճշմարտախօսը լռեցնելու համար գնդակ կ'արձակէ: Մեր նուիրումը խորհրդային Յայաստանի հանդէպ պայմանադրական չէ՛ այլ Գաղափարական»:
ՍԱՐԳԻՍ ՏԻՐՈՒՆԻ

ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Իմացեալ մահու կոչնակն ու կախաղանի անարցունք գողգոթան յաւերժացուցին սէրը՝ դէպ ժողովուրդ եւ գաղափար: Հզօրացաւ միտքը, յարութիւն առաւ հոգին եւ պայքարեցաւ «սերմը գիտակցութեան»:

Ճշմարտախօսը լռեցնելու, խօսքն ու շունչը կասեցնելու վախկոտներու գնդակները մնացին ապարդիւն՝ հզօր ուխտին դիմացել եւ տակաւին կը մնան այդպէս մինչեւ այսօր, ու մեր նուիրումն ալ կը մնայ նոյնը եւ անփոփոխ: Անխախտ հաւատքով կ'ընթանանք մինչեւ այսօր եւ այդ, մեր նուիրումը գաղափարական է եւ ոչ պայմանադրական: Թող ազգը խօսի՛, ան է ամենամեծ վկան, ճշմարտախօս է ու ծարաւ՝ արդարութեան ճրագին ու պայծառ հորիզոնին:

Փառք անոնց որոնք ջահակիրներն են արդար ժողովրդավարութեան, կը հաւատան ապրելու արդար եւ առողջ սկզբունքներուն եւ կը պայքարին յանուն հայ մտքի ու հոգիի հզօրացման: Փառք անոնց որ ժանգոտած շղթաները կը փշրեն իրենց մտքով ու գաղափարով: Փառք 120 տարիներու մաքուր ուխտին եւ «Հայ ժողովուրդի իրաւունքները պաշտպանելու» գերագոյն խոստումին:

մնան 20-ներու խօսքերը, այնպէս ինչպէս արտայայտուեցան կախուելու ժամանակ: Մարգարէական շունչ մը կայ այդ խօսքերուն մէջ, որոնք մինչեւ այսօր ուսանելի են մեզի համար, այսինքն ոչ միայն այդ կուսակցութեան փարած սերունդներուն, այլ ամբողջ հայ ժողովուրդին:

Ի՞նչ տուեալներու լոյսին տակ կը գործէ Ս.Գ.Հ.Կ.ը եւ անկէ անդին, հայ ժողովուրդը ներկայիս: Այլ խօսքով, ի՞նչ կ'ըսեն 20-ները մեզի այսօր:

«Դուք վաղը Արեւելքի հորիզոնին վրայ պիտի տեսնէք ընկերավարական Հայաստանը»:

Այս մէկը հնչակեան կուսակցութեան պատկերացումն էր, անկախ, ազատ, ինքնավար, եւ ընկերավարական: Այս ստորոգելիները մեր երագած Հայաստանի ո՞ր չափով իրականացած են: Ազատի, անկախի, ինքնավարի ըմբռնումները, իրենց բացարձակ իմաստով, գոյութիւն չունին որեւէ ազգի պարագային: Համաշխարհայնացման սկզբունքի տակ, այս ըմբռնումները լաւագոյն պարագային, յարաբերական նշանակութիւն կրնան ունենալ: Այնքան որ միջազգային փոխ-յարաբերութիւնները քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային մարգերէն ներս, սերտ կապերով իրար կը միացնեն բոլոր երկիրները: Այսօրուայ Հայաստանի պարագան ալ նոյնն է: Իր աշխարհագրական դիրքը, մանաւանդ երբ նկատի առնուի ոչ-բարեկամական երկիրներով շրջապատումը, յարաբերական կը դարձնեն ազատ, անկախի հասկացողութիւնը: Գալով միւս աւելի կարեւորին, Հնչակեան տիտաններու երագած ընկերավարական Հայաստանին, այսօրուայ տուեալներով, տակաւին շատ հեռու է հայ ժողովուրդը նման հայրենիքի մը քաղաքա-տնտեսական իրականութենէն: Ոչ միայն ներկայ Հայաստանը չէ օժտուած տնտեսական հասարակարգով մը որ իր ժողովուրդին ապահովէ ընկերային արդարութեան, մարդկային իրաւունքներու, եւ ժողովրդավարական սկզբունքներու տակ գործող իրա-

ւակարգ մը, այլ ընդհակառակը, քիչ մը բոլորիս համար յստակ են Հայաստանի ներկայ պայմանները, յատկանշուած այն բոլոր երեւոյթներով որոնք զինք կը դասեն յետամնաց, Յրդ աշխարհի ժողովուրդներու կարգին, ուր կը տիրեն բռնակալ, աւատակալներու ամենէն յոռի պայմանները: Դիպուկ էր շրջան մը առաջ, Հայաստանի քաղաքական ղեկավարի մը արտայայտութիւնը: Ան կ'ըսէր.

«Ի վերջոյ մենք պիտի դառնա՞նք ժամանակակից քաղաքակիրթ պետութիւն»:

Ի՞նչ են Հայաստանի պայմանները ներկայիս երբ զանոնք բարդատենք այս արտայայտութեան դիմաց:

Պերլինէն Սան Սթեֆանօ, եւ ասոնցմէ ետք Սեւրի դաշնագիր եւ Ուիլսոնեան քարտէս, այսօրուայ Հայաստանը իր պատմական հողերուն մէկ-տասերորդին վրայ կ'ապրի, եւ ան ալ, հնչակեաններու համար խիստ խոցելի հասարակարգով մը:

Ուրեմն Ս.Գ.Հ.Կ.ի համար, Տաճկահայաստանի եւ հայ դատի հարցը կը մնայ նոյնքան այժմէական որ քան Քէօսթէնճէի համագումարը: Այս դատի հետապնդումն ալ կը հանդիսանայ 20-ներու մեզի թողած ժառանգութեան գլխաւոր կէտերէն մէկը: Ըստ Ս.Գ.Հ.Կ.ի այսօրուայ Հայաստանը մասնակի իրականացումն է կուսակցութեան մօտակայ եւ հեռաւոր նպատակներուն, որոնք կը միտին ամբողջական, միացեալ եւ ընկերավարական Հայաստանի մը իրականացման:

Քէօսթէնճէի ոգին նաեւ մեզ կը թելադրէ համագոյնին, համահայկական, անկեղծ գործակցութիւն մը հայ ժողովուրդի ծառայութեան նուիրուած բոլոր հոսանքներուն հետ, իբրեւ երաշխիք մը ապագայի մեր յաղթանակներուն:

Կ'արժէ 20-ներու պատգամներուն յաճախ անդրադառնալ եւ անոնցմէ ստանալ անհրաժեշտ լիցքը մեր ներկայ աշխատանքներուն ընթացքին:

Յարգանք անոնց յիշատակին:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԳ ՀԵՌՈՒՍՏՍԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՅԸ
CHARTER CABLE 280-ՐԳ ԿԱՅԱՆ
(ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱՔՐԵՍԵՆՍԱ)
GLOBACAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՄԱՆ 10:00-11:00

ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ 93-ԱՄԵԱԿԸ ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅԻ ՄԵՋ

ՏԻԵԿՕ ԳԱՐԱՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս Կիրակի Յունիս 15-ին, Ուրուկուալի մէջ մեծ շուքով նշուեցաւ Հնչակեան 20 հերոս քաջամարտիկներու նահատակութեան տարելիցը: Առաւօտեան հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ Հայ Եկեղեցւոյ մէջ, իսկ երեկոյան Հնչակեան Ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ հանրային հանդիսութիւն մը լեփ լեցուն սրահով:

Բացման խօսքով հայերէնով հանդէս եկաւ ՄԴՀԿ-ի Վարիչ Մարմնի փոխ-ատենապետուհի Ընկերուհի Անի Կարապետեանը ընդգծելով որ «93 տարիներ մեզի կը բաժնեն քսաններէն սակայն անոնց ոգին ու շունչը կը լցնեն իւրաքանչիւր հնչակեանի սիրտն ու միտքը: Իրենց ժառանգութիւնը մեզ կ'ուղղէ աւելի եռանդով եւ հայրենասիրութեամբ հետեւիլ անոնց իտէալին» նշեց ան:

Ուրուկուալի եւ Հայաստանի քայլերդներու կատարումէն յետոյ իր պատգամը փոխանցեց Հայ Եկեղեցւոյ առաջնորդ Ս. Յակոբ Արք. Գեղլենտճեանը: Սրբազանը ըսաւ որ «մեր նոր սերունդները պարտաւոր են քսաններու պատգամը

Պատմաբան Ժերարտո Քաէթանց

ուալի մէջ վերջերս հիմնուած հայոց ցեղասպանութեան լիարժէք ճանաչման յանձնախումբի ամենակտիւ անդամներէն Պատմաբան Ժերարտո Քաէթանցն որ գեկուցեց կատարուած աշխատանքներու մասին կարեւորելով իրաւական ուժ ունեցող նոր օրէնքի ընդունումը Ուրուկուալի կողմէ: Անդրադառնալով քսաններու սպանութեանը յարգելի հիւրը ըսաւ որ «անոնք զոհ գացին պետական դերորի քաղաքականութեանը»: «Պետական դերորը կ'ոտնակոխէ այն սկզբունքները որոնք հիման վրայ ստեղծուեցաւ պետութիւնը, որը պետք է երաշխաւորէ մարդու իրաւունքները» ըսաւ պատմաբանը:

Քսաններու յիշատակին նուիրուած հանդիսութեան ընթացքին Հ.Բ.Լ.Մ.ի Նուպարեան Վարժարանի աշակերտները իրենց մասնակցութիւնը բերեցին արտասանելով Քամար Քաթիպայի Հիմի էլ Լուենք բանաստեղծութիւնը:

Մ.Դ.Հ.Կ.ի անունով ելոյթ ունեցաւ վարիչ մարմնի Նոր ատենապետ ընկ. Տոքթ Մարսել Քէօշքերեանը որն շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր մասնակցողներուն եւ հաստատեց Մ.Դ.Հ.Կ.ի պատրաստակամութիւնը, քաններու նման, նոր զոհողութիւններ կատարելու Հայրենիքին, Հայ Դատին, ազգապահպանման եւ ընկերային ձգտումներու իրագործման համար: Ընկ. Քէօշքերեանը խոր մտահոգութիւն յայտնեց Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող քաղաքական իրադարձութիւններու առնչութեամբ:

Մ.Դ.Հ.Կ.ի քայլերդի երգեցողութեամբ հանդիսութիւնը հասաւ իր աւարտին:

Ընկ. Տոքթ Մարսել Քեօշքերեան

լսել եւ անոնց գործը շարունակել»: «Անոնց պայքարը միայն հայ ժողովուրդին համար չէ եղած այլ Օսմանեան Կայսերութեան միւս իրաւագրկուած ժողովուրդներու համար եւ այնտեղ է մարդկանց մեծութիւնը երբ կը պաշտպանուին համամարդկային արժէքները» կարեւորեց առաջնորդը:

Ապա ելոյթ ունեցաւ Ուրուկ-

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԹԵՄԵՆ ՆԵՐՍ ՍՈՒՐԲ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՕԾՄԱՆ 40-ԱՄԵԱԿԸ

Նիւ Եորք քաղաքի սրտին վրայ բոցն դրած գեղակերտ Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծումը կատարեց երջանկայիշատակ Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը՝ Ապրիլ 28, 1968 թուականին:

Անցնող քառասուն տարիներու ընթացքին՝ Ս. Վարդան Մայր Տաճարը եւ անոր յարակից Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդարանն ու մշակութային կեդրոնը, եղան Թեմի հաւատացեալներու հոգեւոր, մշակութային եւ ընկերային կեդրոնը: Մայր Տաճարի հայկական ճարտարապետական ոճն ու կառուցը ուշադրութեան առարկան դարձան ու կը դառնան Նիւ Եորքի բնակիչներուն եւ այցելուներուն:

Ս. Վարդան Մայր Տաճարի 40-ամեակը պիտի նշուի գանազան ձեռնարկներով, նկարչական ցուցահանդէս եւ երաժշտական յայտագիր՝ Հինգշաբթի Յունիս 19-ին, Կիրակի Հոկտեմբեր 12-ին՝ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ մասնաւոր Հոգեհանգստեան Պաշտօն մահացած կնքահայրերու եւ հիմնադիրներու հոգի-

րը, որոնք կը ներկայացնէին անցեալը, ներկան եւ ապագան: Առաջին անգամն էր որ բազմաթիւ հանրաժանութ արուեստագէտներու՝ ինչպէս Արշիլ Կորքիի, Ռուբէն Նաբեանի, Ուիլյեմ Սարոյեանի, Յովսէփ Փոլշմանի, Սարգիս Խաչատուրեանի, Սոս Մելիքի եւ Սիմոն Սամոնեանի կողքին կային նոր ու տաղանդաւոր արուեստագէտներու անուններ, որոնցմէ քանի մը հատին գործերը առաջին անգամն էր որ կը ցուցադրուէին: Մեծ թիւով արուեստասէրներ ներկայ գտնուեցան այս ցուցահանդէսին:

Յուցահանդէսի բացման խօսքը կատարեց Մայր Տաճարի լուսարարապետ Արժշ. Տ. Մարտիրոս Քհնյ. Չեւեան: Խօսք առաւ նաեւ Կարգադիր Յանձնախումբի ատենապետ Սանտրա Շահինեան Լայթնրը:

Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան իր խօսքին մէջ գոհունակութիւն յայտնեց որ գեղարուեստը գնահատող հոծ բազմութիւն մը ներկայ գտնուելով այս

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը կը շնորհաւորէ երաժշտական Յայտագիրին մասնակցող արուեստագէտները

ներու խաղաղութեան համար: Նոյն օրը՝ յատուկ հանդիսութիւն մը երիտասարդներու համար եւ ապա ճաշկերոյթ եւ յայտագիր Հայկ եւ Ալիս Գաւուքճեան հանդիսարահին մէջ: Տարուան ընթացքին առիթ պիտի տրուի Թեմի բոլոր ծուխերուն՝ որպէս զի նշանակուած Կիրակի օր մը, իրենց հոգեւոր հովիւներով, դպրաց դասերով եւ հաւատացեալներուն այցելէն Մայր Տաճար եւ մասնակցին Ս. Պատարագին:

Յորեկնական այս հանդիսութեանց կազմակերպման համար կազմուած է մասնաւոր յանձնախումբ մը՝ նախագահութեամբ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանի, մասնակցութեամբ առաջնորդական փոխանորդ Տ. Հայկազուն Մ. Վրդ. Նաճարեանի եւ լուսարարապետ Տ. Մարտիրոս Քհնյ. Չեւեանի եւ զոյգ ատենապետութեամբ Լին Պէյլէրեանի եւ Սանտրա Շահինեան Լայթնրի:

բացառիկ ցուցահանդէսին՝ միասնաբար կը նշեն Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի պատմութեան մէջ մասնաւոր նշանակութիւն ներկայացնող այս հանգրուանը: Շնորհակալութիւն յայտնեց Կարգադիր Յանձնախումբի ատենապետներուն եւ անդամներուն, ինչպէս նաեւ ցուցահանդէսը կազմակերպող Վիքի Շողակ Յովհաննէսեանին: Սրբազան Հայրը անդրադարձաւ Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծման՝ կատարուած երջանկայիշատակ Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ եւ ըսաւ որ անցնող քառասուն տարիներու ընթացքին Մայր Տաճարը եղած է հաւատքի եւ մշակութի կեդրոն մը եւ կը շարունակէ իր այս առաքելութիւնը: Շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ Ուիլյեմի թանգարանի տնօրէն Ատամ Ուայնպըրկի, որ անձնապէս ներկայ էր, եւ որ ազնուաբար միայն մէկ օրուան համար տրամադրած էր Արշիլ Կորքիի աշխարհահռչակ նկարը՝ «Արուեստագէտը եւ իր մայրը» խորագիրով:

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍ

Հինգշաբթի Յունիս 19, յետ միջօրէի ժամը 5:30-ին Մայր Տաճարի ներքնասրահին մէջ տեղի ունեցաւ նկարչական ցուցահանդէս, զոր կազմակերպած է ծանօթ արուեստասէր եւ արուեստագէտ Վիքի Շողակ Յովհաննէսեան:

Իր տեսակին մէջ բացառիկ ցուցահանդէս մըն էր այս: Շատ ճաշակաւոր կերպով ցուցադրուած էին 33 արուեստագէտներու գործե-

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին՝ Ս. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ երաժշտական ճոխ յայտագիր՝ մասնակցութեամբ միջազգային համբաւ վայելող երեք արուեստագէտներու՝ սփրանս Լուսին Ամա-

GENERAL CONTRACTOR

BID REQUEST

Qualified "B" licensed General Building Contractors are invited to submit a sealed bid on Project E08-23, Module 11.1 to the Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority by 2:05 PM, July 31, 2008.

The Work includes, but is not limited to, the following: Installation of new doors, new windows, air conditioning, insulation and correction of some code deficiencies for: fourteen single family homes (14), four (4) triplexes and one (1) quadplex for a total of thirty units.

Bidders may obtain construction documents from the Bob Hope Airport Web Site at bobhopeairport.com under Business Opportunities and are encouraged to do so prior to the mandatory pre-bid conference. All Bidders shall register with the Airport Engineering Department either via web site or in person. Bids submitted by firms who have not registered with Airport Engineering will be considered non-responsive. Two Pre-bid conferences have been scheduled for July 10, 2008 and July 17, 2008, at 10:00 A.M. at the Bob Hope Airport Engineering Offices, 2800 N. Clybourn Ave., Burbank, California. Attendance at one or the other conference is Mandatory.

Massis Weekly

Volume 28, No. 23

Saturday, JUNE 29, 2008

Authorities Fail To Thwart Opposition Gathering Near Matenadaran

Thousands Of Popular Movement Supporters Call For The Release Of Political Prisoners

YEREVAN -- Former President Levon Ter-Petrosian again rallied thousands of supporters in Yerevan on Friday in what was the first gathering of the opposition since the bloody break-up of its post-election protests.

The rally was staged in an area near Matenadaran, an ancient manuscripts depository located in downtown Yerevan. Earlier, police in riot gear had attempted to seal off the area not to allow opposition supporters access to the venue where their rally had not been authorized by Yerevan authorities.

Opposition demonstrators started to chant Levon! Levon! in response to police demands to clear the area.

Earlier, police officials had warned that the opposition would not be allowed to gather in an unauthorized venue.

The municipality had refused to authorize the opposition's rally either in central Liberty Square or in an area adjacent to Matenadaran. Instead, the city authorities had suggested the opposition should gather near the capital's largest football arena just off the city center. The opposition, however, rejected that offer as unreasonable.

As a result of negotiations between opposition representatives, including Levon Ter-Petrosian's top aide Levon Zurabian, and deputy chief of police Aleksandr Afian, the latter gave the go-ahead for opposition supporters to move up to the area and start

Popular Movement supporters in front of the Matenadaran

their rally.

The rally came three days before the start of the summer session of the Council of Europe Parliamentary Assembly (PACE) in Strasbourg where the organization is expected to discuss Yerevan's compliance with its mid-April resolution on the political situation in Armenia.

"This is our first all-republican rally after March 1 and I ask you to pay respect to the memory of the March 1 victims with a minute's silence," Ter-Petrosian said beginning his address to the army of his supporters.

"The gangster state, the Tartar-Mongol criminal regime opened fire on

people. They will answer for this sooner or later," he said. "With your permission, I take the responsibility for bestowing the title of Armenia's national hero to the March 1 victims, including the killed policemen."

"This rally proves that people do not accept the results of the election and Serzh Sargsyan's legitimacy. There would be more than the current 200,000 people had the municipality permitted the rally. Dozens of marches and rallies had taken place before, however there was never any disturbance," Ter-Petrosian said.

"I have only one task at this moment – it is the release of political prisoners," continued Ter-Petrosian, referring to one of the key demands of the resolution.

Ter-Petrosian said the opposition would continue its struggle, and promised if all political prisoners are freed he would make an appeal to Europe asking not to impose sanctions against Armenia. He added that he is ready to negotiate with the government if these negotiations result in new elections.

U.S. Presses Armenia To Return To Democratic Path

YEREVAN -- A senior U.S. official in charge of promoting democracy around the world ended on Wednesday a two-day visit to Armenia during which he pressed its government to restore civil liberties and "promptly" release opposition members arrested following last February's disputed presidential election.

"We hope Armenia gets back on a democratic path and stays on that path," David Kramer, the U.S. assistant secretary of state for democracy, human rights and labor, said after talks with Prime Minister Tigran Sarkisian and other senior Armenian officials.

"We recognize that there will be ups and downs in the future as well,"

Senate Foreign Relations Committee Delays Vote On Ambassador Nominee To Armenia

WASHINGTON, DC -- The Senate Foreign Relations Committee postponed a vote on the nomination of Marie L. Yovanovitch to serve as Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the United States of America to the Republic of Armenia.

At the onset of Tuesday's business meeting, Chairman Joseph Biden (D-DE) announced that Senator Barbara Boxer (D-CA) requested that consideration be held over so that she has more time to review the written responses received yesterday from Ambassador Yovanovitch. While making this announcement Chairman Biden stated that he felt that Ambassador Yovanovitch was "eminently qualified."

Senator Benjamin Cardin (D-MD), who chaired her nomination committee hearing last week, stated that he was "very impressed" with all the nominees and expressed his hope that Armenia have an Ambassador as soon as possible. Ranking Member Richard Lugar (R-IN) also expressed the importance of sending an Ambassador to Armenia.

Also, last week, Senator Robert Menendez (D-NJ) posed a series of questions for Ambassador Yovanovitch during the Senate confirmation hearing. He provided the Ambassador with several historical documents, including cables from U.S. Ambassador Henry Morgenthau, U.S. Ambassador Abram Elkus, U.S. Consul Jesse Jackson, U.S. Consul Leslie Davis, as well as Article II of the UN Genocide Convention and President George Bush's 2004 April 24th Statement.

With Congress scheduled for recess next week, the next business meeting of the Senate Foreign Relations Committee is anticipated after the July 4th Recess.

Letter To The Council Of Europe Parliamentary Assembly

The following is the text of the letter that was sent to the Council of Europe Parliamentary Assembly on behalf of the participants of the protest rally that took place on Sunday, June, 22, 2008 in Hollywood, California

Honorable Lluís MariaDe Puig, President of the PACE

On behalf of the participants of the rally we welcome the decision to conduct a debate under urgent procedures on the implementation of Assembly Resolution 1609 (2008) by Armenia and hope that your steadfastness and resoluteness will finally convince the authorities in Armenia that this time they will be held fully accountable for their actions or inaction and that there will be consequences for their failure to implement all the provisions of the resolution.

We believe that PACE has an obligation in helping the Armenian people resolve the current crisis, especially since there exists a direct correlation between the preliminary assessment of the OSCE's Office of Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) and Parliamentary Assembly, and the brazen behavior of the authorities in Armenia in the aftermath of the elections, when emboldened and empowered by the fact that many countries were basing their positive assessment on that report; intensified their clampdown on the opposition, arrested scores of activists and leaders who still remain imprisoned and ultimately created the explosive atmosphere that led to the bloody events of March 1st.

With Resolution 1609, Council of Europe has provided a roadmap toward the resolution of the current crisis in Armenia. Until now however, the authorities in Armenia have done nothing to comply with the demands outlined in Res. 1609. On the contrary, they have continued to arrest people with false pretenses and sentence people to long term imprisonment with bogus charges.

Considering the above, we once again urge you to steadfastly and resolutely pursue the implementation of all the provisions of Resolution 1609 and most importantly demand from the current authorities in Armenia the immediate and unconditional release of all political prisoners.

Continued on page 3

Archives Reveal The Extent Of German Involvement In The Armenian Genocide

By Toros Sarian

The complete history of the Armenian Genocide which took place in the Ottoman Empire has not yet been fully examined. Newly discovered documents found in the archives of different countries have highlighted many of the details of the Young Turk regimes extermination policy. Of great importance has been the publication of numerous documents filed in the German Foreign Office Archives, which have aided in uncovering the criminal policies of the then ruling Turkish Government.

These German archive documents prove that Germany must also bear the responsibility for the events occurring during the First World War within the Ottoman Empire. The extent of German involvement in the Genocide is only slowly becoming apparent. Before the outbreak of war Germany and Turkey had signed an alliance treaty. Till now the exact contents of this secret alliance had been unknown, but since the archives have been opened to Historians the secret and uncomfortable details of this secret contract are slowly being understood.

Wolfgang Gust, who has been working through the archives for the last ten years has examined this contract in detail and has come to some astounding and explosive conclusions.

It was not the Turks who had the over command of the Turkish Army during the First World War I but the Germans. This fact could have wider implications for historians and for Germany.

The details of this secret treaty will not just encourage or invite the re-evaluation of many decisions and events but will also bring up many legal con-

siderations. However, the interpretation of this Secret document is not solely dependent on the wording of the document but as important is the historical background and events as well as comments, letters and internal reports of German Diplomats.

It will lead to an entirely new evaluation of the German Military Mission in Turkey under General Liman von Sanders, who had been there since 1913 active in training and supporting the Turkish Army.

What is certain is that War Minister Enver, Interior Minister Talat and Grand Vizier Said Halim were in favor of an alliance whilst German politicians declined such an attachment. They found an alliance with the Ottoman Empire unattractive as the military potential of the Turks was weak. This disinterested attitude of Berlin resulted in Enver giving up more and more to Germany, as the German Emperor finally declared himself willing to enter into an alliance with the Ottoman Empire the way was open for the signing of the German-Turkish alliance.

Germany drew up a five point contract. Point three stated that "For the duration of the war, the Turkish Army would stand under the German High Command." The German Chancellor, Theobald von Bethmann Hollweg assumed that this would not be acceptable to the Turkish Government. Therefore, he suggested a compromise whereby the actual commands of the army should go through the Military Missions.

Enver and the Grand Vizier would have accepted point three at the beginning in order to seal their wished for alliance. In the end a formulation was found which encompassed the suggestion of the German Chancellor. The

actual leadership of the Turkish army would be put in the hands of the German Military Mission.

To rid any remaining doubt the German Ambassador Hans Freiherr von Wangenheim informed his Government in Berlin "General Liman has officially informed me that he has completed a detailed agreement with War Minister Envers which allows the real High Command to run through the Military Mission." (Underlined by Wangenheim personally)

"If the German Empire held the real High Command then the mere suggestions made by Senior German Officers relating to the Armenian deportations have to be evaluated totally differently" declared Wolfgang Gust.

Otto von Feldman, the German Head of Operations at the Turkish Head Quarters wrote "It cannot and should not be denied that also German officers, to which I also belong, were forced to give advice at certain times to make certain areas free of Armenians thus protecting the armies rear."

The German Military were in the position to prevent deportations: as Liman von Sanders stopping of the Armenian deportations from Smyrna "for military reasons" clearly shows even the Interior Minister Talat Pasha was not in a position to override this German command.

If it should be proven that the deportation orders signed by Turkish officers also fell under German responsibility then the legal consequences for the carrying out these orders would be completely different.

The examination of the documents from the German Foreign Office which Gust has published indicates the Deportation Orders were generally accepted for "Military reasons". They only protested against the

manner and method of the deportations and consequent annihilation of the Armenian people.

In answer to the German protests, the Turkish authorities described the situation as an "Internal Matter". During the war the situation in the South Caucasus in 1918 was totally different. This was a pure military event. The German Ambassador Wangenheim had written in a letter to the Turkish Government agreeing that the Ottoman Empire should be allowed to create a direct connection to the Moslem people of the South-Caucases.

As the Turkish troops marched into the South Caucasus they occupied a large part of the Republic of Armenia. This occupation was justified by the Turkish authorities in that it enabled a direct connection with Azerbaijan.

As the German Ambassador made this concession to the Turks in 1914 of allowing them to create a direct connection with the Moslems in the South Caucasus, he was unaware of the grave consequences this decision would have later for the Armenian nation.

An intensive examination of this German-Turkish Secret Contract and the resulting events promises not just new insights into the role of Germany during the Armenian Genocide.

Wolfgang Gust wrote in a detailed article for the Austrian Journal "Historicum" that this Alliance Treaty "changes a German moral responsibility into a juristic responsibility".

If it transpires that it was not the Turks who were legally responsible for the deportation orders but the German Military then it is possible that the Armenians have a legal right to compensation from the German Federal Republic.

Youth Debate: Saplings Keep Up 'Political Strife' Of The Seniors

By Gayane Mkrtychyan
ArmeniaNow

Armenia has seen an intensified debate between the youth wings of the camps situated on the opposite sides of the political fence as the nation is looking for ways to break the current political deadlock.

While the young members of pro-government political parties insist that with Serzh Sargsyan's assuming the country's number one position the standards of democracy and freedom of speech have changed for the better, their coevals from the opposition camp assert the opposite.

Narek Galstyan, the leader of the Sargis Tkhruni student and youth league of the opposition Social-Democrat Hunchak Party (SDHP), says that it is in this period that Armenian citizens are not allowed to use their constitutional rights.

"After the state of emergency was lifted, the process of rallies was in fact stopped in Armenia. The center of the popular movement and supporting parties have submitted nearly 70 rally permission requests [to municipal officials]. Sixty-nine of the 70 have been rejected," says Galstyan.

According to him, the most negative conditions have been created for opposition political parties in Armenia. To be an oppositionist, in his view, is a direct comparison to being a criminal today.

The governing Republican Party's young member Menua Harutyunyan thinks that Armenia is a democratic state and continuously deepens its roots of democracy.

"President Serzh Sargsyan today takes steps for further strengthening democracy. The former situation has changed. I don't want to say that Robert Kocharyan hindered at that time, but perhaps Kocharyan's ideas of freedom of speech were such," Harutyunyan says. "But it is obvious that President Sargsyan's ideas about freedom of speech are for sure a step forward than Kocharyan's and two steps forward than Levon Ter-Petrosyan's."

The youths representing the pro-government wing are convinced that the first step is taken, the next step from the authorities will be holding free rallies.

Galstyan says that starting from 1988 Liberty Square has been the property of the people and regardless of the

political views people have raised their numerous questions and expressed their protest.

"There are no positive changes for me. Who has given a moral right to this government to place Liberty Square within barricades? Why after the state of emergency did they bring military there every day? Why did they block with truncheons the passage of people from Liberty Square to Northern Avenue?" says Galstyan.

"Alternative" public initiative representative Manuk Sukiasyan says in regards with the recent trials that there can be no word about democracy when a murderer gets a conditional sentence and walks free from court and a war veteran and generals are tried and sentenced to lengthy prison terms for keeping six cartridges.

Menua Harutyunyan says that after becoming president Sargsyan stated that all in the country are equal and he has no friends in the state.

Menua Harutyunyan and Narek Galstyan

"Simply the opposition's problem is that you don't see that positive. I see that negative which is ours, and you don't see our positive. If you see that positive too, at that time we will not have a problem. The authorities would reckon with you. However, you drastically criticize both the good and the bad. And here what you called a dialogue reaches an impasse from where there is no exit," he says.

As to what the Armenian authorities can show as fulfillment of Resolution 1609 of the Parliamentary Assem-

Continued on page 3

Tbilisi's Petros Adamian State Armenian Dramatic Theater Touring the United States And Canada

Tbilisi's Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater's troupe of 21 will be touring the United States and Canada in September-October, 2008.

The theater is expected to show at least 6 performances from its repertoire of sixty. Aside from its theatrical value, the tour of Tbilisi's Petros Adamyan

nian Dramatic Theater will be of great importance for the American-Armenians from the viewpoint of the acquaintances, spiritual communication, exchange of experiences expected.

It is planned that the theater will go on tour in the cities with large Armenian communities in America and Canada.

Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater Group

State Armenian Drama Theater bears national, moral, historical, cognitive, and esthetic significance.

The arriving troupe is led by Mr. Armenak Bayandouryan, Artistic Director of Tbilisi's Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater, head of the Armenian Diaspora in Georgia, newly elected member of the Georgian Parliament.

Like Polis, old Tiflis, used to be a prosperous cultural and industrial capital for many generations of Armenians.

In Tbilisi, Armenians have given away almost all of their leading positions except for the Armenian theater, which absorbs all the love, care, attention and support of the Armenian population of Tbilisi.

Led by our decision to support the Armenian residents of Tbilisi, we gladly accepted the suggestion of Tbilisi's Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater go on tour of United States and Canada. We have already done a lot to welcome the troop of the 152 years old Tbilisi's Petros Adamyan State Dramatic Theater.

We believe that the tour will be of not only moral importance for the Armenian residents of Tbilisi and Georgia, but will also be a good opportunity for the meetings between the old and new Armenian societies of Sayat Nova and his predecessors, Ashtaraketsi and the Nersesyans, Soundukyan, Proshyan, Toumanyanyan and the members of his Vernatoun, for the Tbilisi residents of the past and the present times, as well as for the comparatively new Armenian diaspora. The tour and the meeting with Tbilisi's Petros Adamyan State Arme-

There will be performances in California (Glendale, Montebello, Orange County, Encino, Fresno, San Francisco. In the East Coast United States the theater will have performances in New York, New Jersey & Boston. In Canada it will perform in N. Vancouver, Montreal and Toronto.

The Tbilisi based Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater has celebrated its 152nd anniversary, it's the oldest professional theater in Caucasus, the only state non-Armenia based Armenian theater, an important centre for the development and spreading of the Armenian culture.

Gabriel Soundoukyan, Petros Adamyan, Siranoush and many other outstanding cultural figures served their nation in this theater.

The organizing committee believes that Tbilisi's Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater's Tour is expected to be an event that will uphold the Armenian identity and encourage the people." Pepo", " My Daughter's Finances", "Love Under The Elms", " Be Healthy", "Khataballa", "The Guards Of Ruins" will be performed.

The Armenian community should not lose such a great opportunity.

The Organizing Committee of the Tbilisi Petros Adamyan State Armenian Dramatic Theater's 2008 Tour.

For additional details, you may contact the members of organizing committee:

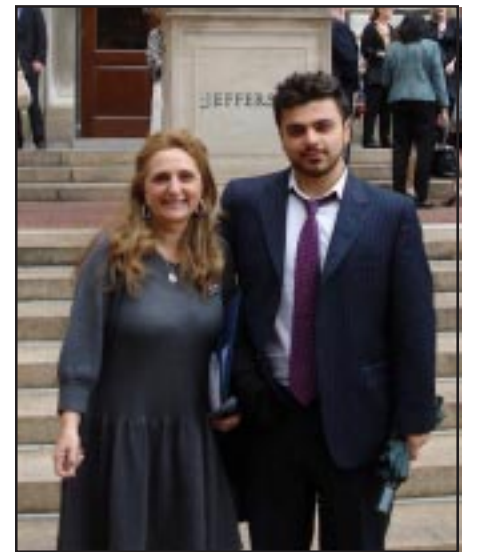
Akop Mkrtychyan: (818) 568-7541
 Fredrik Vartanians (818) 303-5566
 Anahid-Araxie Ajounian
 (Markarian) (818) 257-8211

Garin Hovannisian Graduates With Columbia University Honors And Fulbright

Garin K. Hovannisian of Los Angeles and Yerevan graduated in May with a Master of Sciences degree from the Columbia University Graduate School of Journalism with highest honors and awards. The distinguished program was established by Joseph Pulitzer in 1912. Garin's mentors were Victor Navasky, the legendary editor of The Nation; author Michael Shapiro; critic Judith Crist; and New York Times columnist and author Samuel G. Freedman.

Hovannisian's thesis, directed by Michael Janeway, former editor of The Atlantic and The Boston Globe, is titled The Trouble with Magic and entails extensive research, interviews, and oral histories that explore the tensions within modern magic and the deeper cultural problems they reflect. In Navasky's seminar, Garin served as the copy-editor for The New York Review of Magazines, a publication about magazines. In Freedman's book-writing seminar, Hovannisian received top honors for which at graduation he was awarded the Lynton Book-Writing Fellowship. His fellowship project is the story of three generations of Armenians, which captures a century of Armenian history, longings, and aspirations.

Hovannisian, who graduated Magna Cum Laude and Phi Beta Kappa from UCLA in 2007, was praised for his talent and creativity by his Columbia professors and advisors at his graduation, for

Garin and Mother Armine Hovannisian at Columbia Graduate School of Journalism

which his mother traveled from Armenia to New York. During the ceremonies, it was learned that Hovannisian had also received a prestigious Fulbright Fellowship to work on a novel during a year of residence in Armenia in 2008-09. In acknowledging the special recognition, he said: "I am honored by both awards, and I accept them not as acclaim for past work but as faith in future accomplishments. I hope to fulfill that faith during my year in Armenia."

Garin K. Hovannisian is the son of Raffi and Armine Hovannisian of Yerevan and the grandson of Mrs. Takouhi Khatchikian and Drs. Richard and Vartiter Hovannisian of Los Angeles.

Youth Debate

Continued from page 2

bly of the Council of Europe (PACE), Harutyunyan says:

"The president and the ruling party are making positive changes today not to cut a fine figure with Europe but because it proceeds from their essence. We want Armenia to be a democratic state and it is a long way. Freedom of speech is one such sphere, others are all spheres where the president initiates reforms. The problem is that in our newest post-independence history negative phenomena have got such deep roots that you cannot remove them in a couple of months."

Meanwhile, the opposition youths think that the current authorities simply have a problem to show to Europe that everything is good and the demands laid out in the mentioned resolution are not being fulfilled in Armenia. The action, if any, they say, is a mere imitation.

"Why were a number of opposition figures acquitted and released before the June 20 rally?" says Manuk Sukiasyan.

Narek Galstyan says that politics in Armenia is conditioned by personalities. According to him, there is a pyramid-like system in the country, by which the lower populace acts as told from the pinnacle.

U.S. Presses Armenia To Return To Democratic Path

Continued from page 1

former President Levon Ter-Petrosian.

They have said such steps are essential for the release of \$236 million in additional economic assistance to Armenia promised by Washington. The five-year aid program was effectively frozen after the deadly suppression on March 1 of Ter-Petrosian's street protests against official vote results which the opposition considers fraudulent.

According to Kramer, the authorities in Yerevan have still not fully addressed the U.S. concerns even if they refrained from using force against thousands of Ter-Petrosian supporters who rallied in the Armenian capital last Friday. "There is a lot that remains to be done," he said. "I think that's to be expected of a government that is still rather new."

The U.S. official, who also met Ter-Petrosian, singled out the continuing imprisonment of dozens of opposition leaders and activists, saying that he had "extensive discussions" on the issue with Prime Minister Sarkisian as well as Justice Minister Gevorg Danielian and Prosecutor-General Aghvan Hovsepian.

"There were ten people killed on March 1-2," Kramer told journalists. "We would like to see those responsible for those deaths brought to justice."

Kramer said the authorities should also enable the independent TV station A1+, which was controversially forced off the air in 2002, to resume broadcasts and authorize Ter-Petrosian's next rally scheduled for July 4. He commended them for not breaking up last Friday's rally that was not sanctioned by the Yerevan municipality.

The Armenian Teletime Is Back On Channel 18

Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day 7 Days Per Week, Free

No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels
 For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

Hundreds Participate In The Armenian Bone Marrow Donor Registry “Walk of Life” Walkathon

GLENDALÉ -- Undaunted by the grueling heat of June 21, hundreds gathered at Griffith Park in Glendale to walk or run in the third annual “Walk of Life” 5k/10k Walkathon, and to support the Armenian Bone Marrow Donor Registry (ABMDR) in its critical life-saving mission. In addition, many registered as potential donors and provided a cheek swab sample to be tissue-typed and entered into the ABMDR database of 14,000 volunteer donors. Special efforts were made to recruit donors for Assadour Kasparyan, presently a patient at the City of Hope and awaiting a matched donor for his much needed bone marrow stem cell transplantation. ABMDR will conduct special donor recruitments for him in Sevan, Kamo, and Ararat, where branches of his family come from. Assadour’s mother, his sister and two young children, along with a group of friends were there to walk and to let people know how difficult it is for Armenian patients to find matches, and to encourage all to join the ABMDR as donors or volunteers to help save precious lives. The walkathon is organized every year to keep raising public awareness of the role played by the ABMDR, to expand the existing database of volunteer bone marrow stem cell donors, and to raise funds to cover tissue-typing expenses.

The event began with warm up music and exercises. At 8:30 AM, Walkathon Organizing Committee Chair Dr. Evelyn Baghdasraian welcomed all present, thanked the sponsors and described the 5K and 10 K courses. She then invited ABMDR president Dr. Frieda Jordan, who greeted the guests and participants, commanded them for “braving the terrible heat to take part in the walkathon and thus show [their] unwavering support for the ABMDR”. His Eminence Archbishop Hovnan Derderian of the Western Diocese of the Armenian Church of North America recognized the unique life saving mission of the ABMDR and led all into a prayer. Reverend Father Vazken Atmajian, represented His Eminence Archbishop Moushegh Mardirossian.

Notable among participants was the large number of young people. Students from Alex Pilibos & Ferrahian High schools, UCLA and USC AGSA, members of organizations like AGBU YP, AYAC & Homenetmen Burbank “Sipan” Chapter, and employees from businesses (Bank of America) walked as teams and competed for best time and most participants per team. Also having fun were the little ones who got their faces painted, walked the course and continued their fun in the jumper installed especially for them.

At the conclusion of the walk, Dr. Baghdasraian, Chairperson of the walkathon committee again thanked the participants, and stressed the crucial role of the sponsors and organizations whose backing “not only makes it possible to put this event together, but also serves to remind everyone of the crucial role played by the ABMDR in the global Armenian community”.

ABMDR president Dr. Jordan recognized the major sponsorship of Glendale Memorial Hospital and Health Cen-

Participants in the Walkathon

ter, as well as the sponsorships of St Joseph Medical Center, Sylvan Learning Center, City of Glendale Water and Power, Design By Naz, LA City Council President Eric Garcetti, Sarjian Law Group, GNC, Nestle Inc., Softline Solu-

tions and Print On All. She reminded all that “it is due to the dedicated support of the public, individuals, corporations and organizations, that we have come such a long way in such a short time. All funds raised from today’s event will go to-

wards our tissue typing expenses”, she said. “And while we continue to recruit and tissue type and find matches, we have also embarked on an ambitious and major new project: our Stem Cell Harvesting Center in Yerevan. We have just completed the renovation phase of the space for the Center. Although we are proud and excited about the completion of the facility, we still have to furnish and equip the Center with the proper instruments. For this, we need and count on your sustained support”.

Representing Major Supporter Glendale Memorial Hospital, Ms Ramella Markarian expressed what many others have as well: “We can not think of a better cause to support that serves so many Armenian communities, not only here in Glendale, but all over the world” she said. “It is a privilege to help the ABMDR to continue its life-saving mission.”

The event ended with lively music and the promise of meeting again, walking again, and saving lives again.

3rd Annual Homenmen Camping

THREE DAYS FRIDAY THRU SUNDAY
JULY 4•5•6
 43830 Cottonwood Rd., Newberry Springs, CA 92365
ALL MEALS, WATER AND SODA INCLUDED

Alcoholic Beverages Also Available
LIMITED TENT RENTAL: \$10.00 PER DAY

Activities:

- Volleyball
- Basketball
- Football
- Swimming
- Trap Shooting
- Off-Roading
(bring your own vehicle)
- Horseback Riding
- Poker Tournament
- Blot Tournament

... And Many More

We appreciate your support!
RESERVATIONS MUST BE MADE BY: June 30, 2008

• **Number of Persons Attending**

_____ @ \$85.00 per person (3 Days)
 _____ @ \$60.00 per child under 12 (3 Days)
 _____ @ \$65.00 per person (2 Days)
 _____ @ \$40.00 per child under 12 (2 Days)

• **Number of Tent Rentals (Sleeps 4 • Limited Availability)**

_____ @ \$30.00 (3 Days) _____ @ \$20.00 (2 Days)

Enclosed is my check total for: \$ _____

I am unable to attend. Enclosed is my donation of: \$ _____

FOR MORE INFORMATION CALL:
 LENA (626) 398-0506 or TED (310) 466-7779

3 DAYS FRIDAY THRU SUNDAY
JULY 4-6, 2008

2 DAYS SATURDAY AND SUNDAY
JULY 5-6, 2008

Name(s) _____

Phone _____

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՂ ԵՐԱԺՇՏՈՒՅԻ ՍՈՖԱ ԱԶՆԱՈՒՐԵԱՆ

ԳԻՐԳՈՐ ՓԻՏԵՃԵԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԷՏ
(Շարունակում և նախորդ թիվում)

Առաջին մասը կամ տունը կ'ըլլայ երգին նկարագրական կամ պատմողական մասը. իսկ երկրորդ մասը կամ երկրորդ տունը, որ յաճախ երգին կրկնակը կ'ըլլայ, անոր՝ զգացական մասը: Այսպիսով երգին առաջին մասը կ'ունենայ առարկայական եւ նիւթական նկարագիր, իսկ երկրորդ մասը՝ ենթակայական, հոգեկան եւ յուզումնական:

Ազնաուրեան ճարտար յղացքով մը բնագրային իմաստին զգացականութիւնը եւ գործին շարժանութիւնը շեշտող *ostinato*-ով, ինչպէս նաեւ վերջին *a1* դասոյթին փոքրալարային վեցերորդներու ու այլ զուգորդուած ձայներու զեղանուշ հնչեղութեամբ, երգը մտցնելով զարգացման իր հունին մէջ, կը ստեղծէ յոյզերու եւ զգացումներու բարձր լարուածութիւն: Ու այս լարուածութիւնը բարձրագոյն մակարդակի հասցնելու մտադրութեամբ ան հրաշալի գաղափարով մը, փոխանակ ըստ սովորութեան, անմիջապէս յաջորդ տունին անցնելու, կրկնեցի տան բառերով կ'երգէ ամբողջ երգի մեղեդին, երգի յուզականութիւնը տարածելով, այս անգամ, ամբողջ երգին վրայ: Այսպիսով երգի յուզականութիւնը, տրաման կը հասնի իր բարձրակէտին, որուն անշուշտ կ'օժանդակէ նաեւ եղանակին տրուած, նախորդէն բոլորվին տարբեր, ուղղահայեաց կերպի դաշնաւորումը, որ կազմուած է յաջորդական կատարեալ չորրորդ (perfect fourth) ձայնահնչիւններով:

Առաջին *a* դասոյթին դաշնաւորումը գործածուած է նաեւ երկրորդ *a* դասոյթին համար, բացի հասկնալի պատճառով, վերջին հատուածէն:

Այս եռաձայն կառուցով գործը հասած ըլլալով իր գագաթին, գայն հետզհետէ իր աւարտին հասցնելու գործընթացին մէջ, կրկին անգամ մը տեսնենք Ազնաուրեանի, ստեղծագործական մտքին հրաշալիօրէն բանելու ձեւը:

Յաջորդ *b* եւ *a1* դասոյթներուն եւս ուրիշ ոճով մը՝ նմանակումի (*canon*) գործածութեամբ, իրարու զուգուած երկձայն քնքուշ մեղեդիներով, երգը կը հասնի վերջին տան, ուր երեւան կու գայ ստեղծագործողին զեղարուեստական ճաշակը, երաժշտական հասկացողութիւնն ու

գիտարուեստական կարողութիւնը: Այս երրորդ տան երաժշտութեան մէջ կը համադրուին նախորդ բոլոր մշակման կերպերը:

Առաջին երկու *a* եւ *a* դասոյթներուն դաշնակումները պահելով երկրորդ տան *a* եւ *a* դասոյթներու դաշնակումներուն նման, ունկնդրողին ակնկալութիւնը այն կ'ըլլայ, որ յաջորդ դասոյթները եւս նոյն կերպով պիտի շարունակուին: Բայց այդպէս չէ մտածած հեղինակը: Իւրաքանչիւր դասոյթ տակաւին նորութիւնով մը կը ներկայանայ, այսպէս. *b* դասոյթը որ երկրորդ տան *ostinato*-ով ընկերացող դասոյթն էր, այստեղ նոյն ձեւով սկսելէ յետոյ, երրորդ հատածին յանկարծ մայր եղանակը ութեակ մը վար գալով կ'ընթանայ *ostinato*-ով ընկերացող դասոյթն էր, այստեղ նոյն ձեւով սկսելէ յետոյ, երրորդ հատածին յանկարծ մայր եղանակը ութեակ մը վար գալով կ'ընթանայ *ostinato*-ին տակէն: Իսկ, վերջին *a1* դասոյթը ոչ միայն երկրորդ տան *a1* երկձայն դասոյթն է, այլ Ազնաուրեան շատ վարպետօրէն, անոր վրայ աւելցուցած ու միախառնած է վերը գործածած նմանակը: Բազմաձայնուած բաժինը կ'աւարտի վերջին մեղեդային երկու հատածներուն մեղեդային, կրկնութեամբ իւրաքանչիւր դաշնաւորումով, եթէ կ'ուզէք հայելային ոճով:

Իսկ, գործը բոլորովին կը վերջանայ երգի առաջին կէս՝ «Խնուս գիէղի մէջտեղը»-ը նախադասութեամբ եւ առկախ մնացած մեղեդիական դասոյթով, որով հեղինակը, ունկնդրողը բերելով իր գործին մէջ, աւիթ կու տայ անոր խորհրդածելու նիւթին մասին ուր իր հասկած

ձեւով, մտովին ու հոգեկին շարունակելու, վերջացնելու եւ հանգչեցնելու այս մտասոյց եւ տիրաբոյր երգը:

Ներկայացնելէ յետոյ չքնադագեղորէն ու եթերային թափանցիկութեամբ իգական *a capella* երգչախումբի համար մշակուած այս երգը, կ'անցնիմ ներկայացնելու «Վոքալ Շարք» նուիրուած Լուսինէ Զաքարեանի յիշատակին երկը:

Ի՞նչպէս ծնունդ առաւ այս երկը:

Խօսքը տանք «ԵՊԿ հրատարակչութեան» իմբազիրներէն պրն. Յովհաննէս Մուրատեանին:

«Վահագն Սարգսեանը, որը շարունակում է իր հօր գործը «Հայաստան» հրատարակչութեան տնօրինութիւնը, արձակագիր Մկրտիչ Սարգսեանի մի քանի բանաստեղծութիւնները, որոնցից մէկը Լուսինէին է նուիրուած՝ առաջարկեց «Երաժշտական Հայաստան»-ի գլխավոր իմբազիրին՝ Գ. Շադոյեանին հրատարակել ամսագրում: Նա ոչ միայն հրատարակեց, այլեւս առաջարկեց Ռոմանսների շարք ստեղծել եւ այդ միտքը յայտնեց կոմպոզիտոր Սոֆա Ազնաուրեանին: Այսպէս ստեղծուեց Լուսինէ Զաքարեանի 65-ամեակին նուիրուած Ռոմանսների շարքը...»: «ԵՐԱԺՇՏ Երեւանի Կոմիտասի ԱՆՈՒՄՆ Դասական Կնոսերվատորիայի Ամսագիր», #6 (19) Յունիս, 2007, Երեւան):

«Վոքալ Շարք»-ը բաղկացած է հինգ քնարերգերի (romance). Ահա անունները.՝

«Այդ Երբ Այդքան Ծերացար...» (22 հատած-measure)

«Քո Մատները...» (28 հատած)

«Քո Կեանքը Հարթ Ձի Անցել...» (48 հատած)

«ԻՉնող Երեկոյ - Լուսինէին» (28 հատած)

«Իմ Պայծառ, Պայծառ Արեւս...» (24 հատած)

Ծաւալի տեսակէտով, ինչպէս կը նշմարէք հատածներու թիւերէն, կը պատկանին մանրերգի տեսակին (*genre*): Իսկ անոնց երաժշտական նկարագրային դասակարգումը կարելի է ճշդել համաձայն զանոնք մեկնաբանողի ճաշակին:

Արդիականութեան պատկանող քերականութեան համաձայն ընդունելի է երգողին միայնակ կամ դաշնակի ընկերակցութեամբ կատարելու ընտրութիւնը:

Հետեւաբար, երբ երգողը առանձին կ'երգէ գործը կը նկատուի երգ: Իսկ երբ դաշնակի ընկերակցութեամբ կատարուի, կը նկատուի քնարերգ:

Մեծ ճարտարութիւն կը պա-

հանջուի ստեղծագործողին նման հանգամանքով յաջող երգեր կարենալ ստորագրելու համար:

Ազնաուրեան իրեն յատուկ երաժշտալեզուով խոր հմտութեամբ եւ վարպետութեամբ, երգերու այս շարքով Մկրտիչ Սարգսեանի հինգ բանաստեղծութիւնները իր հոգեկան աշխարհի պրիսմակէն անցնելով տարբեր-տարբեր զգացական վիճակներու (քնքուշ-քնարական, խրոխտ-բանագործական (dramatic) սպրումներով ստեղծագործած է հինգ երաժշտապատկերներ: Հինգ երգեր, որոնց բնագրային հնչաբանական-շեշտադրական օրէնքները մեծ ինսամբով պահուած եւ յաջողապէս իրագործուած են այս երաժշտալեզուի քերականութեան ընձեռած օրինաչափութեանց համաձայն:

Նախքան երկի վերլուծման անցնելու, կ'արժէ լսել Ազնաուրեանի պատասխանը այն հարցումիս թէ՛՝ ո՞նձային տեսակէտով ի՞նչ կարող էք ըսել ձեր երաժշտարուեստին մասին:

«Երբոր երկու կուլտուրա իրար է խաչոււմ, այդ խաչմերուկից լաւ բաներ ա ծնուում»:

Հայաստանը ունեցել է հուշակաւոր չորս կոմպոզիտորներ՝ Արամ Խաչատրեանը որ եկել ա Թիֆլիսից, Աւետ Տէրտէրեանը որ եկել ա Պաքուից, Կոմիտասը (Վարդապետ) որ եկել ա Քէօթհաճիցից, Ալեքսանդր Սպենդիարեանը որ եկել ա Լրիմից: Փաստօք, ես չեմ ասում, որ Հայաստանում չեն ծնոււմ էսպիսիներ, բայց, ինչ որ եթէ մի ուրիշ կուլտուրայի հետ ա մարդ շփոււմ, այդ էդ կանգուններից աւելի զօրեղ անհատականութիւններ են ծնոււմ:

Հիմա, յոյս ունեմ, որ ես էլ էդ կանգուններից դուրս եկած, իմ էլ արուեստս խաչոււմ է Ռուսաստանի եւ Հայաստանի կուլտուրաներով եւ ինձ շատերը ասում են նրանց մէջ լինելով Ռուսերթ Ամիրխանեանն էլ, «Որ լսում եմ, գիտեմ որ դու ես գրել»: Եւ դա կոմպոզիտորի համար շատ կարեւոր ա: Դա անհատականութիւն ա ի հարկէ, ես ոչ մի դէպքում ինձ չեմ կպցնում էդ անուններին որ ես ասացի»:

Արուեստագէտ յօրինողը մեծ վարպետութեամբ ազուցելով բանաստեղծութիւններուն թելադրած տրամադրութիւնները գործի նպատակին հետ, որ է երկին նուիրումը հայրենի սօբրանօ Լուսինէ Զաքարեանի անմոռաց յիշատակին, իր խորհրդածութեանց եւ մտածողութեանց հետ կարողացած է հարուստ մեղեդիական դասոյթներով՝ ամբողջ

Շարք էջ 17

ATLANTIS
RESTAURANT AND NIGHT CLUB

FRIDAY NIGHTS AT ATLANTIS
ARABIAN NIGHTS

ENJOY A NIGHT OF MIDDLE EASTERN MUSIC, DANCING AND ENTERTAINMENT EVERY FRIDAY NIGHT AT ATLANTIS. ATLANTIS IS FULLY EQUIPPED WITH A REMARKABLE COCKTAIL BAR, HOOKAH BAR AND LIVE DJ.

EVERY FRIDAY, BE SURE TO WITNESS OUR LIVE BELLY DANCING SHOW FEATURING WORLD FAMOUS HELINA AND THE SAHILAH DANCERS.

- authentic cuisine
- full hookah bar
- VIP membership
- full cocktail bar
- live belly dancing
- live music and DJ

ATLANTIS
RESTAURANT AND NIGHT CLUB

626.449.4599
162 N. SIERRA MADRE BLVD.
PASADENA, CA 91107

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

ԳՐԱՌՈՒՄՆԵՐ ԶՈՒՄԱՃԵԱՆԻ «ԶԵՄԻՐԷ»Ի ԱՌԹԻ

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐԵԱՆ

Ահա: Բեմադրուել է մեծա- նուն կոմպոզիտոր Տիգրան Չու- խաճեանի «Զէմիրէ»ն: Կարճ եւ ամփոփ այս յայտարարութիւնը ուրախութեան եւ հիացմունքի զգա- ցում է ծնում իւրաքանչիւրի հո- գում՝ ով սիրում է հայ երաժշ- տութիւնը, ճանաչում է հայ դասա- կանի արժէքը: Սրա հետ մէկտեղ այս յայտարարութիւնը հարցա- կաններին մի շարք է առաջ քաշում որ բնական է նոյնքան՝ որքան այս ուրախութիւնը:

Ի՞նչ է, Զէմիրէի այս բեմադ- րութիւնը իրօք արատուց մի իրադարձութիւն է. եթէ այդպէս է, ուրախութիւն եւ հիացմունք ար- տայայտելու հետ մէկտեղ, հարցա- կաններին մի հիմնաւոր շարք է գոյանում՝ բովանդակութեամբ ցա- լոտ ու դանոտ... Հզորեմ այս գրութեան սկզբին որի՞ն առաջ- նութիւնը տամ, հիացմունք-ուրա- խութիւնը մանրամասնելու, թէ հարցականների խորքերը փորփո- րելուն:

Լոսանճեւրսեան հայ մամուլը լիովին արձագանգեց երեւոյթին, եւ բոլոր նիւթերի մէջ հիացական տոնը ազնիւ փորձ էր շնորհակալա- կան զգացումը մանրամասնելու, կոնկրետացնելու՝ բեմադրութեա- նը նուիրուած բազմաթիւ երա- ժիշտների, բեմականացումը իրա- գործած այլեւայլ մասնագէտների (նաեւ սիրողների) հասցէին: Մի- րով միանում եմ այս խանդավա- ութեանը, այնուամենայնիւ հար- ցականների ուղղութեամբ գնացող մտքի իմ փնտրտուքը իրենն է պահանջում: Իրօք, այս հարցերը կը գոյանային հայ մշակոյթին, հայ երաժշտութեանը նուիրուած որ- մէկի մօտ, ինքնաբերաբար: Միթէ՞ այսքան տարի ու այսքան ժամա- նակ էր պէտք, որ հայ մեծանուն դասականի գործը կեանք առնէր, բեմ բարձրանար: Ասածս մերկա- պարանոց յայտարարութիւնն է, հայ երաժշտութեան պատմութեանը գի- տակ մասնագէտները Չուխաճեանի ժառանգութեան մասին խօսելիս՝ յիշատակել են այս գործի անունը եւ գրեթէ այսքանով բաւարարուել են: Յամենայնդէպս, օպերայի անունը տուող չուխաճեանագէտի ականջի մէջ այն իբրեւ օպերա, իբրեւ ամբողջական կառուցի՝ գոյութիւն էր ունեցել: Ասել է, թէ մենք խուլ ենք եղել այս գործի հանդէպ, թէ՛ երաժիշտներս, եւ թէ՛ սիրողներս: Ինչպէ՞ս եւ ինչո՞վ բացատրել սա. «Զէմիրէ»ն անյաջող ծնունդ է եղել Չուխաճեանի կեանքում: Այս օպերայի լոսանճեւրսեան բեմադ- րութիւնը հարցը անպատեհ եւ անկիրթ դարձրեց: Եթէ այդպէս է, ի՞նչ է նշանակում 117 տարի լուրթեան մատնել հայ դասականի գործը՝ գրկելով նրան բեմական կեանքից: Զէ՞ որ այս օպերայի առանձին հատուածների խորհր- դային շրջանում կատարուած ձայ- նագրութիւնները գոյութիւն ունէին եւ «Զէմիրէ»ի որակի հաւաստումն են: Ասում եմ սա ու ինքս ինձ բռնում այն բանի վրայ, որ նորից ու նորից Չուխաճեանին վար եմ իջեցնում անփորձ սկսնակի աստի- ճանին, ասածիս տակ ենթադրուող աշակերտական քննութեան դնելով Չուխաճեանի երաժշտութիւնը, քա- նի որ Տիգրան Չուխաճեան անունը հիմնական փաստարկ ընդունելու փոխարէն, փորձում եմ շատերի պէս «Զէմիրէ»ի ինչ լինելը գնա-

հատել առանձին պատուիրների որակը վկայաբերելով: Այս պարա- դային է, որ ուզում եմ ասել՝ ինձ եւս մամլիչի տակ ճգնում է մշա- կութային դասական արժէքների նկատմամբ յաճախ գործող շուշլ մերժումի եւ պարծենկոտ չմահա- ւանութեան վատ սովորոյթը, որ արգելք էր ճանաչում մեզանում: Խտայացի պիտի լինէինք եւ օպե- րային ժանրը ծնող երաժշտական մշակոյթի տէրը պիտի լինէինք ու մի «Զէմիրէ» աւել կամ պակաս՝ բանի տեղ պիտի չդնէինք: Բայց մեր օպերայի պատմութիւնը Չու- խաճեանով է սկսում, նրա «Արշակ Երկրորդը» հաստատել է թէ՛ հեղի- նակի մեծութեան չափը, թէ՛ իր ստեղծածի բացառիկ կշիռն ու արժէքը:

Այս ներկայացումը դիտելիս տարբեր առիթներով էի հիաց- մունք ապրում, սակայն գլխաւորը ամբողջ ներկայացման ընթացքում ինձ հետ մնաց իմ զարմանքը առ օպերային ժանրի խորքերը թա- փանցած լինելու եւ այն տիրապե- տելու Չուխաճեանի հսկայական փորձն ու վարպետութիւնը: Օպե- րային դրամատուրգիայի հարցե- րին տեղեակ իւրաքանչիւր ոք գի- տի, թէ երաժշտական ինչպիսի նախադրեալների հիմքի վրայ է գոյանում բեմական շարժման բնա- կան ընթացքը, ինչպիսի յատկա- նիշներով օժտուած երաժշտութիւնն է ապահովում այն: Եթէ աւելի պարզ ասենք, ո՞ր երաժշտութիւնն է ունակ իր միջոց բեմական շար- ժում ծնելու: Գիտենք որ, առհա- սարակ շարժումը երաժշտութեան հիմնարար գոյավիճակներից է: Օպերային արուեստի երաժշտա- կան վերլուծութեանը տրուած միտ- քը գիտի, որ երաժշտական շար- ժում ստուծը ուրիշ մի բովան- դակութիւն է կրում օպերային ժանրի դէպքում: Այստեղ ընդհա- նուր երաժշտական շարժում աս- ուածը եթէ չապահովի բեմում իրականացուող փոփոխութիւննե- րի ուրիշը, իր մէջ չպարունակի բեմական կեանքի ամբողջ յարա- փոխութիւնը, կը դառնայ բեմա- կան գործողութեանը ծանրօրէն հետեւող, նրա ետեւից գնացող խոր- տակիչ ուժ, աւերելով թէ՛ ինքն իրեն, թէ՛ բեմի կեանքը:

Ամբողջ ներկայացման ըն- թացքին լսում ես, թէ ինչպէս Չուխաճեանի երաժշտութիւնը ան- վերջ ու անվերջ նիւթի ծաւալման նորանոր շերտեր է բացում իր մէջ, նորանոր ուրիշների շունչ առնում, ինչպիսի խտութեամբ են «մոն- տաժում» գործող անձանց նկա- րագիր դարձած մոտիւները, բե- մական իրադրութիւնները, եւ այս

ամբողջը այնպիսի թեթեւ ու ան- կաշկանդ հիւսուածքի ձեւով, որ բեմական շարժում դառնալիս քեզ իր մէջ է առնում, տանում իր ուրիշով, անակնկալների իր վայ- րի վերումներով: «Զէմիրէ»ի երաժշտութեան այս յատկութիւնն է, որ ապահովել է այս բեմադրութ- եան ամբողջ դրամատուրգիական ընթացքը: Ճիշտ է, որ սիւժէն անխարդախ եւ պարզ մի պատ- մութիւն է, բնորոշ՝ 19-րդ դարի օպերային ժանրին՝ ընդհանուր առմամբ: Ճիշտ է, որ սիւժէի մէջ բեմական շարժման նախադրեալ- ները գոյութիւն ունեն, սակայն դրանց կենդանութիւն տուող զար- կերակը նախ եւ առաջ երաժշ- տութիւնն է՝ անշուշտ: Զարկերակի այս կենդանութիւնը երկրորդա- կան դեր է վերապահում օպերայի սիւժէին, այն է՝ գրական հիմքին: Այս է պատճառը, որ ներակա-

յացումը դիտելիս քեզ գգում ես մասնակից ոչ միայն եւ ոչ այնքան սիւժէի ծաւալմանը, այլ օպերայի, ասել է թե բեմական գործողութե- ան եւ երգ-նուագով պատմութիւն արարելու արուեստին, որ գեղեցի- կի իւրովի տօն է:

Բեմ բարձրացած բոլոր եր- գիչ-երգչուհիները, տարբեր սերն- դի, այդ տօնը ապրեցին յիրաւի, վարակուելով Չուխաճեանի անն- ման երգ ու նուագից: Ահա երջա- նիկ կեանքի մի պատառ, որ առա- ջին անգամ բեմ բարձրացած երա- ժիշտը կամ պարողը երկար տարի- ներ իր յիշողութեան մէջ պիտի տանի: Ահա ներշնչանքի գեղեցիկ մի առիթ, որ աւագ սերնդի երգիչ- երգչուհիներն ապրեցին, վերանա- լով օրուայ առօրեականութիւնից: Եւ երբ օրերի ընթացքին ներկայ ունկնդիրների հոծ բազմութիւնը վայելեց «օպերա» կոչուող այս տոնը՝ Չուխաճեանի «Զէմիրէ»ն:

Ես շատ մօտիկից ակնատես եղա՝ բեմադրութեան աշխատանք- ներին: Տեսայ, թէ այս աշխատանք- ների կայացման սկզբնական փու- լում ինչպիսի բեռի տակ է փոր- ձում մտնել Վաչէ Պարսումեանը, որի անձնական նուիրումի եւ խան- դավառութեան ուժը վճռական դեր է ունեցել այս բեմադրութեան կեանքում: Տեսայ, որ երաժիշտ, երաժշտական կազմակերպիչ, ման- կավարժ, իմբավար Պարսումեանը փորձում է իր անձով փոխարինել ամբողջ մի երաժշտական խոշոր հիմնարկութիւն: Հիմնարկութիւն եմ ասում, որովհետեւ այս կամ սրան նմանուող մի մարմին պիտի

Շար.բ էջ 15

ALEP TRAVEL & TOUR
Հմուտ եւ փորձառու մասնագէտներու կարգադրութեամբ դուր կ'ունենաք յիշատակելի եւ անմոռանալի պտոյտներ
Ա.Ա.Ս.Բ.Ս. Օգոստոս 29 (7 գիշեր)
Սկսելով Սիաթլ քաղաքէն... Այցելութիւն ձունօ, Սֆակուէյ, քրէյս Արմ Ֆորտ, Բրիսն Բուրբրք եւ «Գանատա»:
Մէքսիկո Բիւնոս Այրես... Հոկտեմբեր 12 (7 գիշեր)
Սկսելով Լոս Անջելոս քաղաքէն... Այցելութիւն Գապո Սան Լուգաս, Մագաթլան, Բուրբո Վալէրթա
Արժէնթինա եւ Պարագուայի Նոյեմբեր 8 (14 օր)
Պուէնոս Այրէս «Praca De Mayo, Casa Rosada, Tango Show Dinner at Night5 San Telmo, Fela Market, Igacu Falls, Rio De Janeiro, City Tour with lunch, «Corcovado» and sugar loaf, West Rio De Janeiro «Beach» Sant Tereza
ԱրնիՄՏԵԱՆ ԲԱՐԻՊՅՈՒՆ Յունուար 3, 2009 (7 գիշեր)
Սկսելով Ֆլորիստայէն, այցելութիւն Օչո Բիոս «Ճէմէյֆա05 Կրէնտ Գէյմըն «Գէյմըն Կոզի», Գոգուէլ «Մէֆաիֆո», Բրիսնիս Գէյթ «Պահամաս»:
Եգիպտոս Փետրուար, 2009
Երուսաղէմ Ապրիլ, 2009
Նաեւ ունինք bus-ով պտոյտներ Կրէնտ Գէյմըն Յուլիս 14 (5 օր)
Լաս Վեկաս Յուլիս 8, 29 - Օգոստոս 5,19 (3 օր)
Լէյֆ Թաօ Օգոստոս 11 (5 օր)
Մանրամասնութեան համար հեռաձայնել՝ 626-797 9469
www.Aleptour.com

ԳՐԱՌՈՒՄՆԵՐ ԶՈՒՄԱԾԵԱՆԻ «ԶԵՄԻՐԷ»Ի ԱՌԹԻ

Մարտնահանում էջ 14-էն

գրադուրեր 100-ամեայ լուսթեան փոշիների մէջ թաղուած մի ձեռագիր օպերա պեղելու, դրա մէջ գրական նիւթի մի շարք շերտեր համահարթեցնելու, ամբողջ պարտիտուրան նորոգելու, խմբագրելու, կատարման մակարդակի հասցնելու գործում: Եւ այս «մարմին»ը իր մէջ պիտի ունենար ոչ միայն բանասէրը, ոչ միայն պատմաբանը, այլ առ հասարակ ջուխաճեանագիտութիւնը ամբողջութեամբ: Քանի որ այս ասեցի, յաւելեմ նաեւ որ վերջին հինգ տարիները ընթացքին, Պարսումեանը բեմ է բարձրացրել նաեւ Չուխաճեանի «Քէօսէ Քեհիան», եւ «Լէպլէպիճին», եւ այս գիտական մի ամբողջ հիմնարկին փոխարինած միայնակ երաժիշտը, Չուխաճեանի «Զէմիրէ» պարտիտուրը մաքրել-խմբագրելուց յետոյ նուագավարի փայտիկը ձեռքն է առել՝ կենդանի հնչողութեան վերածելու այն: Իրօք, որ ահռելի ծաւալների աշխատանք է տարել իմ բարեկամը՝ Վաչէ Պարսումեանը, եւ լաւ է, որ օպերան բեմադրելու ընթացքին իր կողքին են եղել հրաշալի գործընկերներ, չուխաճեանական ամբողջ մի կոթող վերականգնելուն նուիրուած արուեստագէտներ-սիրողներ: Խորը յարգանքի են արժանի բոլորը մէկ առ մէկ:

Այս տեսակ հակաճառաւ մի աշխատանքի շուրջ մեզանում միշտ գոյացել է երբեմն շշուկներով, երբեմն մեծախօսութեան երանգով հարցականներ, որոնց պատասխանները տարբեր առիթներով առաւել կամ նուազ ծաւալին, խորքային թէ մակերեսի բացատրականներով տրուել են, ու միեւնոյն է՝ հարցը ամէն անգամ մէջտեղ է գալիս: Օրինակ՝ «Զէմիրէ»ն «հայկակա՞ն երաժշտութիւն է»: Նորից ու նորից հարկ է ասել. ճիշտ է՝ որ սա նախակոմիտասեան շրջանի մեծանուն կոմպոզիտորի գրչի արդիւնքն է, ճիշտ է՝ որ իտալական օպերայի եւ մասնաւորաբար վերդիի օպերաների հետ երաժշտալեզուական, գեղագիտական առնչութիւններ ունի, բայց սա հայ երաժշտի ստեղծածն է, մի արուեստագէտի, որ հաւատարիմ է իր ժամանակաշրջանին եւ միջավայրին, եւ մասնաւոր՝ իր լսարանին: Երանի կարողանայի այս պահին մէջբերել Մարտիրոս Սարեանի խօսքը, երբ Վարպետը հրաշալի հիմնաւորումներ է տալիս Յովհաննէս Այվազովսկու արուեստի ազգային պատկանելիութեանը:

Թուում է, թէ ծովն ու հայկական բնապատկերը իրար խորթ աշխարհամասեր են: Սարեանի տուած բացատրականները այնքան համոզիչ են Այվազովսկու ամբողջ ստեղծածը հայ գեղանկարչութեան օրգանական մասը նկատելու համար: Պիտի ուզէի, որ այս բացատրականը շատերս իմանայինք իբրեւ նման երեւոյթների ազգային պատկանելիութիւնը վերլուծելու, արժեւորելու սկզբունք, եւ այն կարողանայինք տարածել միւս արուեստների վրա եւս: Ահա այս հարցերը քննարկելիս, նորից անհրաժեշտութիւն է դառնում չիւշեցնել, որ հայ երաժշտական իրականութիւնը դարերով գտնուել է երկու աշխարհների՝ Արեւմուտքի եւ Արեւելքի միջեւ: Մենք ոչ միայն երկու կողմից ներառել ենք, այլ տուել ենք երկու կողմերին նաեւ: Առնելու եւ տալու երաժշտական

մտածողութեան մեր հարուստ փորձը նպաստել է մեր ինքնուրոյնութեանը եւ ինքնատիպութեանը: Խօսքը այստեղ փոխառութեան մասն օրինակներին չի վերաբերում, երբ հայանալ ու սիրուել կարող է մի դողոխիանական «Միծեռնակ», Հայաստանի պետական հիմն դարձած մի «Մեր հայրենիք», մի «Հինգալա»...

Խօսքը համակարգային մտածողութեան մասին է: Չլինէր համակարգային մտածողութեան այս որոշիչ յատկութիւնը, հազիւ թէ կոմիտասը մեր պարզ մեղեդիները բազմաձայնութեան սկզբունքներ գոյացնէր: Եւ այս բազմաձայնութիւնն էլ իր մէջ ունի եւրոպական տարբեր դարաշրջանների փորձը՝ «հարմոնիա», «պոլիֆոնիա» հասկացութիւնների համաձայն: Այս հիմքի վրայ է գոյացել ներկայի հայ կոմպոզիտորական դպրոցը որ ունակ է թէ՛ հայ սիմֆոնիա թէ՛ հայ կոնցերտ գրելուն...

Միւս կողմից, առ այսօր կենդանի ապրող երգեր են Արեւելքի մէջ ամբողջովին թաթախուն, օրինակ՝ Պաղտասար Դպիրի, Սայաթ-Նովայի եւ այս աւանդոյթով ստեղծուած երգերը: Կոմիտասը երաժշտական այս երկու թեւերի նկատմամբ հոգատար է եղել եւ երաժշտական «մաքրակենցաղութիւն»ը իրեն առաջնորդ չի կարգել Արեւելք-Արեւմուտք երաժշտալարաբերութիւնների հարցը շօշափելիս: Հետեւելով իր օրինակին, մենք եւս մեր երաժշտական մշակոյթի օրգանական մասը հանդիսացող թէ՛ Արեւելքի եւ թէ՛ Արեւմուտքի յատկուութիւններով օժտուած երաժշտական մտածողութիւնը, եւ դրա արգասիքը հանդիսացող գեղարուեստական արժէքները, անշուշտ, մերը լինելու վրայ չպիտի կասկածենք: Լաւ կը լինի, որ մի օր այս կարգի հարցերի պատասխանը լիովին գիտակցուած լինի մեզանում, որ այլեւս չհարցնենք՝ «Զէմիրէ»ն հայկակա՞ն օպերա է, թէ՛ ոչ:

Յաւօք, ականատես ենք եղել մեծանուն կոմպոզիտորի արհեստավարժութիւնը կասկածի տակ դնելուն: Ճիշտ է որ, երաժշտութիւն գրելը կապուած է ակադեմիական յղուածութեան հասած տարբեր ճիւղերի հետ, ինչպիսին են օրինակ՝ հարմոնիան, պոլիֆոնիան, գործիքաւորումը, երաժշտական ձեւը, եւայլն: Այս եւ այլ տարբեր դիսկոմիսիաների ամբողջացմամբ է գոյանում մի պարտիտուրա, եւ այս տարբեր այսպէս կոչուած «դիսկոմիսիաներին» տիրապետելը պարտադիր պայման է եղել բոլոր ժամանակների կոմպոզիտորների համար: Ասում են որ, պոլիֆոնիայի իր մտածողութիւնը արթուն պահելու համար, վերդին ամբողջ կեանքի ընթացքին ֆուկայի աշակերտական վարժութիւններ է գրել: Այս առնչութեամբ ե՛ւս մի մանրամասն. հանճարեղ Շուբերտը իր գոյութեան վերջին տարիներին մի ուսուցիչ է գտել որի մօտ պոլիֆոնիայի իր փորձառութիւնը պիտի զարգացնէր: Հիմա գիտենք որ Շուբերտի երաժշտութիւնը կատարելութիւն է, որին որեւէ ուսուցիչ որեւէ բան չպիտի կարողանար յաւելել. հանճարեղ կոմպոզիտորին գիտելիք կամ փորձ ներարկելու պահին: Շուբերտն իրականում այդ ուսուցչի կարիքը չուներ:

Գալով մեր նիւթին, հարց տամ, ի՞նչն է կասկածի տակ դրուում երբ

փորձ է արւում Չուխաճեանի այս կամ այն պարտիտուրը վերագործիքաւորել: Ինչո՞ւ որեւէ մէկի մտքով չի անցնում պոլիֆոնիայի տեսակէտից պակասաւոր նկատել Շուբերտի այս կամ այն գործը: Անշուշտ բարբարոս պիտի լինէր միամիտը, որ հաւատալով Շուբերտի պոլիֆոնիայի դաս առնելու մղումին, բազմաձայնութեան այս ձեւը ներարկեր Շուբերտի գործերի մէջ:

Այս արծարծումները անհիմն չեն գոյանում Չուխաճեանի պարագային, քանի որ լսեցինք թէ ինչ արհեստավարժ գործիքաւորմամբ է հնչում «Զէմիրէ»ն, - այն էլ ոչ թէ առանձին դրուագների պարագային՝ այլ ամբողջութեամբ: Մեզանում գոյացած անցեալի որոշ արժէքներ «մշակելու» յաւակնտութիւնը գալով մի կոռուս եւս է կենդանի հնչողութեան բերուած Չուխաճեանի պարտիտուրան՝ որ վարպետ գրչի արդիւնք է, եւ վաւերական:

Գիտենք որ լուսահոգի Սակկիլարին, որի չիշատակի առաջ խոնարհուում եմ (միշտ սիրել եմ իրեն), ժամանակին «Զէմիրէ»ն վերագործիքաւորելու փորձ է արել: Այս անշուշտ իր անձնական նախաձեռնութիւնը չի եղել, Չուխաճեանի վարպետութիւնը կասկածանքի տակ առնողների նախաձեռնութիւնն է, որոնց ահա, Չուխաճեանն իր պատասխանն է տալիս Պարսումեանի օգնութեամբ:

Վաչէ Պարսումեանի կատարած աշխատանքի յատակ պատկերը ունենալու համար հարկ է տարբեր փուլերի բաժանել մի ամբողջութիւն, որ թերեւս սկսում է Չուխաճեանական ձեռագրի որոնում-հայթայթումով, ու երբ պարզուում է, որ մեզ հասած օպերայի ձեռագրի գրական մասը իրար շարունակաբար յաջորդող թերթ լեզուներով է՝ տաճկերէնով, ֆրանսերէնով, իտալերէնով, Պարսումեանը դառնում է Չուխաճեանական օպերայի գրական մասի վարիչ, մասնագէտ չիւշեալ երեք լեզուների, որ պիտի թարգմանի եռալեզու այս նիւթը՝ հայերէնի, ու սա դեռ բաւական չէ: Ով քիչ թէ շատ ծանօթ է գրական տեքստը երաժշտական տեքստի տակ տեղաւորելու ինդրին, ուր գործում է բառային վանկ-հնչիւն փոխ-կապակցութեան օրէնքը, նաեւ բառի շեշտի եւ երաժշտութեան շեշտի գուգակցման անհրաժեշտութիւնը, նա գիտի, թէ դա ինչ տարողունակ եւ յատուկ մասնագիտական պատրաստութիւն պահանջող գործ է:

Այս կարգի քանի-քանի մասնագիտական հմտութիւնների միջով անցնելուց յետոյ է, որ 100-ամեայ վաղեմութիւն ունեցող ձեռագիրը դրուում է աշխատանքային սեղանին բեմադրութիւն դարձնելուց առաջ: Լեզուի մասնագէտ (աւելի ճիշտ ասենք՝ լեզուների), խօսքերաժշտութիւն փոխ-կապակցութեան փորձառու, ձեռագրագէտ, երաժշտական խմբագիր եւ այսպիսի քանի-քանի մասնագիտութիւնների պիտի տիրապետի

մէկը, որ իր գոյութեան ընթացքում մէկ անգամ միայն բեմադրուած հակաճառաւ մի երաժշտական կառուց կենդանացնի: Երբ Պարսումեանը խօսում է Չուխաճեանի մասին, նրա անուան հետ եւ նրա շուրջ տեղի ունեցած այնպիսի պատմական մանրամասեր է մէջտեղ հանում, որ հասկանում ես՝ Չուխաճեանը եւ իր արուեստը անցել են Պարսումեանի ուսումնասիրութեան տասնամեակների հունով: Կա՞յ արդեօք մի թուղթ, մի գրութիւն, մի փաստաթուղթ, որ վերաբերում է Չուխաճեանին, եւ այն վրիպել է Պարսումեանի ուշադրութիւնից:

Հիմա իմ սեղանին է խմբագրուած, վերջնական տեսքի բերուած Չուխաճեանի «Զէմիրէ»ի կլավիրի եւ պարտիտուրի տպագիր օրինակը: Այսպիսի մի աշխատանք անել եւ մի ամբողջ օպերա դնել սեղանին, ապահովելով գիտական արժանահաւատութեան մակարդակ, ինքնին մի ամբողջ սխրանք կարող էր նկատուել: Իմ բարեկամը արանով չի բաւարարուել: Շուրջը ամբողջացրել է մի հակաճառական օրգանիզմ, որին մաս են կազմում բեմադրողը՝ երգիչ-երգչուհիներով, պարուսույցը՝ պարողներով, բեմին ծառայող նկարիչը, զգեստաւորողը, լոյսի մասնագէտը...

Հրաշալի է, որ Վաչէ Պարսումեանը ունի իր մտերիմները այս մասնագիտութիւններին տիրապետող մարդկանց շրջանակի մէջ: Այս ձեւով է, որ նա իր շրջապատին վարակում է ինկարկելու Չուխաճեանի ստեղծած բարձրարժէք գործը: Խնկարկումի այս ցնծութիւնը երեք ներկայացումների միջոցով լիովին բաժանեց լոսանձեւըսեան հանրութիւնը: Հրաշալի է, որ իր մտերիմների մէջ ունի իրեն հաւատացող, իրեն վստահող մարդիկ, որ կարող են նիւթական նեցուկ կանգնել այս գործին:

Անկասկած է, որ օպերայի բեմադրութեանը մասնակցած իւրաքանչիւր անձ (իր արածով մեծ կամ փոքր) արժանի է խոր յարգանքի եւ գնահատութեան: Ահա այսպէս Վաչէ Պարսումեանը իրականացրեց տարիների փայտաշառ ծրագիրը, մի քայլով եւս մօտեցնելով Չուխաճեանի ամբողջ օպերային ժառանգութիւնը բեմ բարձրացնելու յանդուգն երազանքը:

Այս գրութիւնը ամբողջացնելու համար ինձ մնում է մի հարց դնել: Պետական հովանաւորութիւն վաչելող, աշխատելու տարիների փորձ եւ աւանդոյթ ունեցող Երեւանի Սպենդիարեանի անուան Պետական Ակադեմիական Օպերային Թատրոնի աշխատակազմը եւ դեկավատրութիւնը պիտի չուզէ՞ր հայրենիք տեղափոխել Չուխաճեանի այս օպերան, որով թէ ինքը կը հարատանար, եւ թէ մեզ կը հարատանցնէր:

Չէ՞ որ «Զէմիրէ»ի չուխաճեանական ձեռագիրը եւ բեմադրուելու աշխատանքային նիւթը (կլավիր, ձայներ) մաքրուած-հրատարակուած վիճակով կան, պատրաստ տեղափոխուելու հայրենիք:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ՎԱՍՏ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԹՆԵՐՈՒ ՎԱՍՏ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

MISSION WINE & SPIRITS

PRAVDA VODKA \$19.99 	JACQUES CARDIN VSOP COGNAC \$16.99 	SKYY VODKA \$8.99 	CAZADORES REPOSADO TEQUILA \$19.99 	GREY GOOSE VODKA \$21.49
SMIRNOFF VODKA \$8.99 	ABSOLUT VODKA \$14.99 	JOHNNIE WALKER BLUE LABEL SCOTCH WHISKY \$24.99 	AL MIMAS ARAK \$11.99 	
HENNESSY XO COGNAC \$99.99 	IMPERIA VODKA \$17.99 	DON JULIO BLANCO TEQUILA \$24.99 	JOSE CUERVO ESPECIAL TEQUILA \$10.99 750ml \$20.99 1.75L 	JOHNNIE WALKER BLACK LABEL SCOTCH WHISKY \$19.49 750ml \$49.99 1.75L
DON JULIO 1942 TEQUILA \$79.99 	CRISTALL VODKA 1.0L \$11.99 	COURVOISIER XO COGNAC \$79.99 	1800 REPOSADO TEQUILA \$17.99 	
BELVEDERE VODKA \$20.99 	DON JULIO AÑEJO TEQUILA \$35.99 	RUSSIAN STANDARD VODKA \$10.99 	JOHNNIE WALKER GREEN LABEL SCOTCH WHISKY \$36.99 	HENNESSY COGNAC \$20.99 VS \$32.99 VSOP
JOHNNIE WALKER GOLD LABEL SCOTCH WHISKY \$46.99 	KETEL ONE VODKA \$18.49 	EL MASSAYA ARAK \$21.49 	COURVOISIER VS COGNAC \$18.99 	
GANTOUS & ABOU RAAD ARAK \$12.99 	MILAGRO SILVER TEQUILA \$15.99 	RUSSIAN SHOT VODKA \$8.99 	YOURI DOLGORUKI VODKA \$19.99 	PATRON SILVER or PATRON REPOSADO TEQUILA \$33.99
GARANT VODKA 1.0L \$16.99 	CAPTAIN MORGAN SPICED RUM \$10.99 	BACARDI RUM \$9.99 	CZAR'S GOLD VODKA \$17.99 	
PUTINKA LIMITED EDITION VODKA \$26.99 	SEAGRAM'S 7 WHISKY \$9.99 	TWO FINGERS TEQUILA \$8.99 	SELECT WINES ASSORTED VARIETALS STARTING AT \$2.99 	

1785 E. Washington Blvd., Pasadena, CA 91104

(626) 794-7026 • (626) 794-7368

Near the corner of Allen & Washington • Open Monday—Saturday 9 am - 8 pm

www.missionliquor.com

*Minimum 12 Bottle Mix & Match • This ad expires on 07/01/08 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded
 • Prices subject to change without notice • No checks or credit cards
 All items are 750ml in size unless specified.

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՂ ԵՐԱԺՇՏՈՒՅԻ ՍՈՖԱ ԱԶՆԱՌԻՐԵԱՆ

Շարունակում էք 13-էն

Չական եւ կտրատուած, որոնք այսպիսի գրեթե իւրապատկութիւններ են, ստեղծել երգեր լեցուն յուզականութիւնով ու արուեստագիտական (virtuoso) մակարդակով: Իսկ դաշնակի բաժինները կատարուած են խոհակամութեամբ, տրամաբանութեամբ, գիտականութեամբ, ճարտարութեամբ եւ զգացականութեամբ:

Գաղափար մը տալու համար այս ազնիւ յորինողի «Վոքալ Շարք» գործի մասին, մատնանշեմ մի քանի տարբեր տեսակի երեւոյթներ:

Ինչպէս շարային (serial) երաժշտութեան մէջ ձայնահնչիւնային շարքերը միշտ յարափոփոխ եւ տարբերակումային պէտքէ ըլլան, քննարկուող գործի պարագային, հեղինակը քիչ մը աւելի առաջ երթալով, այս մէկ մեծ շրջանակի մէջ առնուած հինգ քնարերգերէն իւրաքանչիւրը եւ իրեն յատուկ կառուցուածքով, նիւթի մշակման եւ զարգացման կերպերով, յուզական բովանդակութիւնով, մեկնաբանական պահանջներ թելադրանքներով, տարբեր ոճերու կիրարկումներով, գիտարուեստական կեդրոնախոյս նկարագրով, իրարմէ տարբերող հինգ երաժշտապատկերներ ստեղծելով հանդերձ, ան կարողացած է, բոլոր տարբերակումներն ու այլազանութիւնները կամարակապելով ու նարօտելով իրարու հետ, ստեղծել գեղեցիկ եւ բարձրարուեստ երաժշտական ժանեակ մը:

Որպէս ընդհանուր կանոն, մեկնաբանական նշումներու կողքին չեն դրուած կատարման արագութիւններու (tempo) նշումները, զանոնք ձգելով կատարողի հասկացողութեան ու ազատութեան:

Չեն գործածուիր նաեւ տողակցքի բանալիին առջեւ դրուող կիսաձայներու նշանները:

Այս բոլոր ծանօթութիւններէն ետք կ'անցնիմ ներկայացնելու «Վոքալ Շարք»-ը:

Հագիւ իր ներկայութիւնը զգալի դարձնող դաշնակի երկարաձիգ դաշնակներու ընկերակցութեամբ, ազատաշունչ, ողորկ եւ մեղմիկ դասութաւորումներով (phrasing) երգուող առաջին «Այդ երբ Այդքան Մերացար...» երգին կը հակադրուի յարատեւ կերպով 16-րդական ձայնահնչիւններու գործածութեամբ ձեռքերուած արագ ընթացող երկրորդ «Քո Մատները...» երգը, աւելի ուժեղ կատարումով:

Երկրորդ երգով հեղինակը զգալի կը դարձնէ դաշնակին ունեցած կարեւոր դերը այս երգին մէջ տալով անոր գերակշիռ տեղ: Երգը կը սկսի արագօրէն ընթացող 16-րդականներով կազմուած դաշնակի երեք հատածանի թէմային ներածականով մը, ուր հեղինակը կը գործածէ ostinato-ի գրեթե ուժը: Այս ոճը կը կիրարկուի երգի ամբողջ ընթացքին: Իսկ, երգին եղանակը թէեւ առաջինին նման վանկային է, սակայն իր նկարագրով՝ տարբեր անկէ: Այստեղ վանկերը հատ առ հատ պէտք է երգուին ու երգը յարաբերաբար առաջինէն աւելի գորեղ պէտքէ հնչէ: Այս երկին մէջ կը տեսնենք նաեւ հայեցակիցի ոճի հպանցիկ գործածութիւն:

Երգի յատկապէս վերջին երեք հատածներուն կը տեսնենք զուգահեռ հինգերորդներուն ազատ գործածութիւնը:

Յաջորդ «Քո Կեանքը Հարթ Ձի Անցել...»-ը, խորունկ ներշնչման արգասիք եւ մեծ հասկացողութեան

արդիւնք եղող այս սքանչելի քնարերգը, շարադրուած է ներքին երկու մասերով:

3/4 ամանակ ունեցող այս երկը կը սկսի դաշնակի միջին եւ վարի հնչամասերու վրայ տարածուող կիտաւոր ճերմակ դաշնակային հիմունքի վրայ յորինուած ութ հատածանի նախադասութեամբ մը, որուն երրորդէն մինչեւ ութերորդ հատածին վերջաւորութիւնը աջ ձեռքին տրուած է հայկականութիւն բուրոյղ մեղեդային գեղեցիկ գծագրութիւն մը: Առաջին այս մասը, առանց փոփոխութեան, երեք անգամ կրկնուելէ յետոյ, այս անգամ զուգորուած խտացած զգացականութեամբ լեցուն երգային դասութեանով, կը վերջանայ առաջին մասը:

Իրականութեան մէջ, գործին մասերու բաժնուած ըլլալը ցոյց տուող նշումներ չկան, սակայն, երկի կառուցային այլազանութիւնը, վկայելով հեղինակին արդած խորունկ եւ բարդ հոգեվիճակը, զգալիօրէն ցոյց կու տայ մտածողութեան եւ հետեւաբար, շարադրելու այլազան կերպերուն: Երբ բնագիրը կը հասնի «եւ բոլոր, բոլորը...» բառերուն կը սկսի երկրորդ մասը:

Այստեղ, բնագրէն բխած հոգեբանական փոփոխման հետ կը փոխուի նաեւ երաժշտութեան բանուածքը: Երգին գիծը պահելով իր կուռ նկարագիրը կը փոխադրուի աւելի բարձր ոլորտներու վրայ: Իսկ դաշնակը պահելով իր դաշնակային ոճը, քառորդական չափի դաշնակներու գործածութեամբ կը հակադրուի առաջին մասին կիտաւոր ճերմակ երկարաձիգ դաշնակներուն:

Յաջորդական փոխն ի փոխ, զիլ եւ թաւ 7-րդական, 9-րդական եւ 11-րդական դաշնակներու զանազան գործածութեամբ այս մասը կը հակադրուի առաջին մասին, միշտ միջակ եւ ցած հնչամասերուն մէջ մնալուն: Այլ խօսքով այս մասին հիւսուածքը տարբեր է:

Թէեւ երկրորդ մասը շատ հետաքրքրական ու փայլուն կերպով դէպի ուժեղ (forte) ընթացող, գործիքային նկարագիր ունեցող vocalization-ով կ'աւարտի բարձր A ձայնահնչիւնի վրայ եւ դաշնակի ընկերակցութիւնը կը վերջանայ D մեծալար շրջուած դաշնակով, քնարերգը սակայն, իր ամբողջական վերջաւորութեան կը հասնի պոչիկով մը, եթէ կ'ուզէք coda-ով մը, որ կը սկսի D մեծալար դաշնակի հատածով, որուն երգային գիծը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ յիշուած բարձր A-էն ութեակ մը վարէն ընթացող A-ին վրայ մնալով երգումը, երգին նիւթը բնութագրող «Քո կեանքը հարթ չի անցել» նախադասութեան, համաձայն բնագրի հնչաբանական շեշտադրական կշռոյթին: Իսկ, պոչիկին դաշնակի ձախ ձեռքը թաւ եւ թաւագոյն A ձայնաուութեան մէջ պահելով եւ աջ ձեռքը ութեակ մը վառ իջեցնելով ու ապա, կիսաձայնային (chromatic) կերպով դէպի վար ընթացող աստիճանով, միշտ դաշնակներուն մեծալարային կառուցուածքը պահելով, A մեծալար դաշնակով հեղինակը կ'աւարտէ այս հրաշալի քնարերգը:

«Իջնող Երեկոյ-Լուսինէին» հոգեզմայլ երգը լաւագոյն գրաւականն է Ազնաուրեանի ունեցած սիրոյն ու ակնածանքին հանդէպ «Երգի թեւերով Աստուած վանք մտցնող»-ին, Լուսինէին:

Այս երգով, հեղինակը շատ խտացեալ բայց հարուստ հնարամ-

տութիւններով՝ vocalization-ով, ձայնային լայն հնչամասի օգտագործումով, կշռութային ճոխ այլազանութիւնով դաշնակի եթերայնութիւնով, աջ եւ ձախ ձեռքերու երկխօսութիւնով կարողացած է հասնիլ իր նպատակադրած կէտին ստեղծելով առ Աստուած բարձրացող երաժշտութիւն մը, ինչպէս Լուսինէի երբեմնի արօթք-երգերը:

«Վոքալ Շարք»-ի հինգերորդ եւ վերջին երգը «Իմ Պայծառ, Պայծառ Արեւս...» քնարերգն է:

Այս երգի երաժշտագրութեան նայելով անմիջապէս կարելի է կուսահել, որ Ազնաուրեան մտադրած է երգաշարի այս վերջին պատկերը ներկայացնել աւելի զուարթ նկարագրով, ինչպէս Լուսինէն էր իր ողջութեան ժամանակ: Այս պատճառաւ երգին տուած է աւելի թռչող եւ խաղային նկարագիր:

Երգի բանաստեղծութեան այնպէս կը թուի թէ՛ այդ մարդը իր սիրողին դիմելով է որ կը խօսի, բանաստեղծութիւնը շատ ու շատ տարիներ առաջ գրուած է եւ շատ հաւանաբար այ՛լ այլաբանական իմաստով, ոճով:

Պիտի համարձակիմ այս այդ մարդուն կերպարը փոխարինել, անցեալ տարի իր մահականացուն կնքած, անզուգական երգչուհի Լուսինէի ամուսինով՝ հայագէտ եւ երաժշտագէտ Խորէն Պալեանով ու այս անգամ փոխանակ երգին երաժշտութիւնը վերլուծելու, «Արեւ»-ը որպէս Լուսինէն ու այդ մարդը որպէս Խորէնը մտապատկերելով ու ըստ այնմ ներկայացնելով բանաս-

տեղծութիւնը, պիտի վերջացնեմ տաղանդաշատ երաժշտուհիին «Վոքալ Շարք» նուիրուած Լուսինէին փառաւոր ստեղծագործութիւնը:

Ահա Մկրտիչ Սարգսեանի բանաստեղծութիւնը.-

Իմ Պայծառ, Պայծառ Արեւ... Իմ պայծառ, պայծառ արեւ, Դու ինձ յախտեան այրել ես... Իմ պայծառ, պայծառ արեւ, Ինձ լոյս չես տալիս այլեւս...

Ծագում ես, սակայն իմը չես, Օտարացել ես, հիմը չես... Քո լոյսի սովոր քո ճորտն եմ, Ա՛խ, մի՞թէ քո խորթն եմ... Քեզ ինձ տանջելը զաւեշտ է,

Այնքան դիւրին է ու հեշտ է... Սիրի ինձ, պահիր իմ ջանս, Սիրի ինձ, պահիր իմ ջանս. Թէ ես չլինեմ այլեւս, Փառքը ո՞վ կ'երգի, արեւս...

Յուսամ, այսքանով փոքր ի շատէ գաղափար մը կարողացայ տալ ընթերցող հասարակութեան Հայաստանի արդի երիտասարդ երաժիշտ ստեղծագործներէն տաղանդաւոր եւ շնորհալի Տիկ. Սոֆա Ազնաուրեանի կեանքին ու երաժշտարուեստին մասին:

Տակաւին շատ բան կարելի է ըսել Տիկ. Ազնաուրեանի գործերուն մասին, յատկապէս Mono-opera-ներուն մասին: Սակայն, այսքանով բաւարարուելով, կը վերջացնեմ յօդուածս մաղթելով Տիկ. Սոֆա Ազնաուրեանին ստեղծագործական առողջ ու արգասաբեր կեանք: (Վեբը)

ՅՈՒՆԻՍԻԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԱՇԽԱՐՀԱՀՈՉԱԿ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԳՐՈՂ
ՈՒԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆԻ
ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ

Կազմակերպութեամբ՝
Ամերիկայի Հայ Գրողներու Միութեան

Հովանաւորութեամբ՝
Գեորգ. Տ. Յովնան Արքեպս. Տէրտէրեանի
Առաջնորդ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմին

Բացման Խօսք՝
ՏՕԳԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Բանախօսներ՝
ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՀԱԳՆ
ԴՈՎՏ. ԳԱՌՆԻԿ ԳԱԼՍՏԵԱՆ
Դրուագներ Սարոյեանի Կեանքէն
ԹՈՐԳՈՄ ՓՈՍԹԱՃԵԱՆ
Նախագահ Ամերիկայի Հայ Գրողներու Միութեան

Հանդիսավար՝
ԼԻԼԻԹ ՔԷՀԷՆԱՆ

Գեղարուեստական Բաժին
Ընթերցումներ Ուիլիըմ Սարոյեանի Գործերէն

Կիրակի, Յուլիս 13, 2008 Կ. Ե. Ժամը 5:00ին
Հայց. Եկեղեցւոյ Առաջնորդարանի
«Գալայնեան» Սրահին մէջ
3325 Glenoaks Blvd. Burbank CA 90504

Մուտքը ազատ

ՄԱՐՉԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆուտպոլի Հայաստանի առաջնութեան 11-րդ տուրում առաջատար «Արարատ»ը սեփական հարկի տակ մեծ դժուարութեամբ 2:1 հաշուով յաղթեցին Գիւմրիի «Շիրակ»ին:

Տուրի կենտրոնական հանդիպումը կայացաւ «Նաիրի» մարզադաշտում, որտեղ մրցեցին «Փիւնիկ»ը եւ «Միկա»ն: Հանդիպումը աւարտուեց 1:1 հաշուով:

Փոխ-ախոյեան «Բանանց»ը 1:0 հաշուով առաւելութեան հասաւ «Ուլիս»ի նկատմամբ:

Կապանում տեղի «Գանձասար»ը 3:1 հաշուով առաւելութեան հասաւ Ետնապահ «Կիլիկիա»յի նկատմամբ:

Ֆուտպոլի Հայաստանի առաջնութիւնում կայացան յետաձգուած 2 հանդիպում, որոնցից մեծ հետաքրքրութիւն էր առաջացրել «Արարատ» եւ «Փիւնիկ» հանդիպումը որը աւարտուեց 0:0 հաշուով:

Յետաձգուած միւս խաղում մրցեցին «Շիրակ»ը եւ «Բանանց»ը: Գիւմրիում կայացած այս խաղում առաւելութեան հասան հիւրերը 2:0 հաշուով:

11-րդ տուրից յետոյ մրցաշարային աղիւսակը ունի այսպիսի տեսք.

	Խաղ	Յաղ.	Հաւ.	Պարտ.	Կօլ	Կէտ
«Արարատ» Երեւան	10	8	1	1	20-8	25
«Միկա» Աշտարակ	9	6	2	1	15-6	20
«Փիւնիկ» Երեւան	9	5	3	1	10-4	18
«Բանանց» Երեւան	9	5	1	3	11-6	16
«Գանձասար» Կապան	10	3	2	5	13-14	11
«Շիրակ» Գիւմրի	11	3	1	7	7-15	10
«Ուլիս» Երեւան	10	3	0	7	8-10	9
«Կիլիկիա» Երեւան	10	1	0	9	6-27	3

Ինտերտոտոյի գաւաթի խաղարկութեան առաջին փուլի առաջին խաղում Երեւանի «Միկա»ն մրցեց մոլդովական «Տիրասպոլի» հետ: «Միկա» մարզադաշտում կայացած հանդիպումը աւարտուեց 2:2 հաշուով, թէեւ հայ ֆուտբոլիստները առաջին կէսից յետոյ յաղթում էին 2:0 հաշուով:

Այս թիմերի միջեւ պատասխան հանդիպումը կը կայանայ Յունիսի 28-ին Տիրասպոլում:

ԾԱՆՐԱՍԱՐՏԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆ 3 ԱՐԾԱԹ, 1 ԲՐՈՆՁ

Կոլումբիայի Կալի քաղաքում աւարտուեց ծանրամարտի աշխարհի երիտասարդական առաջնութիւնը: Հայաստանի հաւաքականի կազմում մրցաշարին մասնակցեցին միայն տղաները:

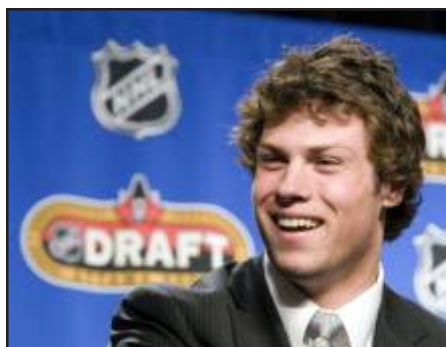
Գերծանր քաշային կարգում 18-ամեայ Ռուբէն Ալեքսանեանը, պոկում վարժութիւնում բարձրացնելով 185կգ, գրաւեց 3-րդ հորիզոնականը, սակայն հրում վարժութիւնում բարձրացնելով 227կգ՝ հայ ծանրորդը երկամարտի 412կգ արդիւնքով դարձաւ աշխարհի փոխախոյեան: Այս քաշային կարգում մրցակցութիւնից դուրս էր ուռւ ծանրորդ Եւգենի Պիսարեւը, որը երկամարտում ցոյց տուեց 426կգ արդիւնք:

105կգ քաշայինների պայքարում բրոնզէ մեդալի արժանացաւ Սեւակ Սահակեանը: 20-ամեայ ծանրորդը երկամարտում ցոյց տուեց 376կգ արդիւնք՝ 1 կգ-ով առաջ անցնելով Ռուսաստանը ներկայացնող Դաւիթ Բեջանեանին: Այս քաշային կարգում ախոյեան դարձաւ Եգիպտոսի ներկայացուցիչ Մոհամեդ Ռահմանը, որը երկամարտում բարձրացրեց 383կգ:

Իսկ մինչ այս աշխարհի փոխ-ախոյեան էին դարձել 69կգ քաշային Առաքել Միրզոյեանը եւ 84կգ Արամ Ադրիկեանը:

ՀԱՅ ՀՈԿԵՅԻՍԵԸ NHL-ՈՒՄ

Հոկեյի Հայաստանի հաւաքականը իր կազմում կարող է ունենալ NHL-ում հանդէս եկող աստղ: Այս մասին «Ա1+»-ին յայտնեց Հայաստանի Հոկեյի ֆեդերացիայի նախագահ Կարէն Խաչատրեանը:

Խօսքը օրերս «Ատլանտա»յի հետ պայմանագիր կնքած 17-ամեայ Զակ Բոգոսեանի մասին է: Քանատահայ այս հոկեյիստը, նախորդ մրցաշրջանում հանդէս գալով Օնտարիոյի «Պիտերսբորո Պիտս» թիմում, դարձաւ իր թիմի գլխաւոր ումբարկուն, թէեւ հանդէս է գալիս պաշտպանութիւնում: Բացի իր տպաւորիչ ատլետիկ տուեալներից՝ Բոգոսեանը նաեւ սահելու հիանալի տեխնիկա ունի, որը երիտասարդ պաշտպանների մօտ այնքան էլ յաճախ չի հանդիպում: Ազրեանիկ այս հոկեյիստի գլխաւոր թերութիւնը շտապողականութիւնն է, սակայն անձամբ Բոգոսեանը դա լաւ գիտակցում է եւ աշխատում է այդ ուղղութեամբ: Յաջող հանդէս գալով «Պիտերսբորո Պիտսում» Բոգոսեանը յայտնուեց NHL-ի 2008թ դրաֆտում (իրենց առաւել լաւ դրսեւորած երիտասարդ հոկեյիստներ, որոնք հնարաւորութիւն են ստանում հանդէս գալ ուժեղագոյնների մրցաշարում), որտեղ զբաղեցրեց պատուաւոր 3-րդ հորիզոնականում:

Հայաստանի հոկեյի ֆեդերացիան մտադիր է տաղանդաւոր հոկեյիստին հրաւիրել Հայաստանի ազգային հաւաքական: Ըստ ՀՀՖ-ի նախագահ Կարէն Խաչատրեանը հաւաստումը դա այնքան էլ հեշտ չէ. «Բոգոսեանը պէտք է ունենայ երկօրոց քաղաքացիութիւն, որպէսզի իրաւունք ստանայ հանդէս գալ Հայաստանում: Նա հանդէս չի եկել որեւէ այլ երկրի հաւաքականում եւ իրաւունք ունի մեր ընտրանու կազմում մասնակցելու պաշտօնական հանդիպումների:

«ԵՈՒՐՈ 2008»-Ի ԱԻՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ ԹՈՒՐՔԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՔԱՌԵԱԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է ՊԱՅՔԱՐԸ

«Եուրո-2008»-ի կիսաեզրափակիչում կը հանդիպեն Գերմանիա - Թուրքիա, եւ Ռուսաստան-Սպանիա զոյգերը:

Գերմանիայի հաւաքականը դարձաւ «Եուրո-2008»-ի կիսաեզրափակիչ առաջին մասնակիցը՝ Շուալինշտագերի, Քլոզէի եւ Բալակի գոլերի շնորհիւ քառորդ եզրափակիչում 3:2 հաշուով յաղթելով Պորտուգալիային:

Քառորդեզրափակիչում ամենամեծ անակնկալը մատուցեցին ռուսները, որոնց պայքարից դուրս թողեցին Հոլանդայի հաւաքականին: Հանդիպման հիմնական ժամանակը աւարտուեց 1:1 հաշուով, իսկ լրացուցիչ ժամանակում խփելով 2 գնդակ Գուս Հիդինկի սաները առաւելութեան հասան 3:1 հաշուով:

Կիսաեզրափակիչում ռուսները կը մրցեն Սպանիայի հետ, որին խմբային մրցաշարում գիջել էին 1:4 հաշուով: Սպանացիները քառորդեզրափակիչում պայքարից դուրս թողեցին աշխարհի ախոյեան Իտալիայի հաւաքականին: Հանդիպման հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակը աւարտուեց գոլազուրկ ոչ-ոքիով, իսկ նետխաղեայ 11 մետրանոցները աւելի դիպուկ իրացրեցին Սպանիայի հաւաքականի խաղացողները:

Չորեքշաբթի օրը կիսաեզրափակիչի հանդիպումին Գերմանիա 3-2 հաշուով յաղթելով Թուրքիային նուաճեց աւարտական մրցումին մասնակցելու իրաւունքը:

ԱՐԹՈՒՐ ԱԲՐԱՀԱՄԻ ՆՈՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

IBF-ի վարկածով միջին քաշային կարգում աշխարհի ախոյեան Արթուր Աբրահամը եւս մեկ անգամ յաղթեց կոլումբիացի էդիսոն Միրանդային, որը այս մրցամարտում ցանկանում էր ռեւանշի հասնել նախկինում կրած պարտութեան համար:

Առաջին 2 ռաունդներում Աբրահամը պասիւ էր եւ հիմնականում պաշտպանուէր էր, սակայն 3-րդում մի քանի դիպուկ հարուած կատարեց: 4-րդ ռաունդում Միրանդան յայտնուեց նոկդաուտում, սակայն որոշեց շարունակել հանդիպումը: Սակայն Արթուրը թոյլ չտուեց նրան վերականգնուել եւ եւս 2 նոկդաուտներից յետոյ մրցամարտը դադարեցուեց եւ Աբրահամին շնորհուեց յաղթանակ: Հանդիպումից յետոյ Միրանդան խոստովանել է, որ թոյլ էր մրցակցից. «Նա շատ լաւ էր պատրաստուել ռեւանշին եւ այսօր շատ ուժեղ էր: Ես ոչինչ չկարողացայ անել: Նա իսկական ախոյեան է»:

Այժմ Արթուր Աբրահամը կը նախապատրաստուի Ռաուլ Մարկեսի հետ մրցամարտին, որտեղ պէտք է պահպանի ախոյեանական տիտղոսը, այնուհետեւ կարող է վերադառնալ ԱՄՆ եւ անցկացնել հանդիպում WBC եւ WBO վարկածներով ախոյեան Կելի Պավլիկի հետ:

ՍՈՒՐԲ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՕԾՄԱՆ 40-ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակուած էջ 8-էն

րայի, դաշնակահար Շահան Արծրունիի եւ թաւջութակահար Անի Ազնաւուրեանի:

Մայր Տաճարը գրեթէ ամբողջութեամբ լեցուած էր արուեստասէր հանդիսականներով:

Մայր Տաճարի դասին մէջ, պատուանդանի մը վրայ գետեղուած էր պոչաւոր դաշնամուր մը: Յայտագիրին բացումը կատարեց վարպետ դաշնակահար Շահան Արծրունի, որ հնչեղային կատարեալ նորութեամբ, բարձրարուեստ ինքնավստահութեամբ դիւային արագութեամբ մեկնաբանեց Արամ Խաչատրեանի կարգ մը գործերը:

Զարմանահրաշ ստիբանո Լուսին Ամարա, այժմ 83 տարեկան, շարունակեց յայտագիրը օփերային երկու արիաներով: Անոր ձայնային ջինջ առողանութիւնը, յստակ ելեւէջներն ու համոզիչ մեկնաբանութիւնները կրնան օրինակ հանդիսանալ երիտասարդ արուեստագէտներուն: Յայտագիրի ավարտին՝ ան երգեց Ռոմանոս Մելիքեանի դաուն տրամադրութեամբ «Վարդը», Կոմիտասի սրտազեղ «Կուռնկ»ը եւ «Դլէ Դլէ Եաման»ը, ինչպէս նաեւ էտկար Յովհաննէսեանի ոգեւորիչ

«Երեւան-էրեբունի»ն:

Թաւջութակահար Անի Ազնաւուրեան, որ նորեկ մը կը նկատուի հայկական շրջանակին մէջ, սկսաւ իր յայտագիրը Արամ Խոստոյեանի «Սոնատ»ով՝ յորինուած մենանուագ թաւջութակի համար: Անոր նուագէն ի յայտ կու գար որ ան կը սիրէ թաւջութակ նուագել եւ իր ոգեւորութիւնը գոլգորդուած է իր արուեստին: Անոր թէքնիք վարպետութիւնը եւ երաժշտական հասկացողութիւնը մեծապէս կ'ազդեն անոր կատարողական արուեստին վրայ: Ան շարունակեց յայտագիրը՝ նուագելով էդվարդ Միրզոյեանի խոհանարան «Փոէմ»ը եւ Աղեքսանդր Յարութիւնեանի կորովի «Յիմբոմբ» թիւ « գործերը:

Շահան Արծրունի, որ համակարգողն էր երաժշտական այս յայտագիրին, նուագակցեցաւ Լուսին Ամարայի եւ Անի Ազնաւուրեանի:

Յաւարտ յայտագիրի գործադրութեան՝ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան շնորհակալութիւն յայտնեց արուեստագէտներուն եւ ներկաներուն, նոյն ատեն չի չեց որ Մելիքեանի թիւն Օփերայի փայլուն աստղերէն Լուսին Ամարան իր մասնակցութիւնը բերած է Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծման արարողութեան:

ՀԱՅ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ԻՐԱԻՎԱԲԱՆՆԵՐԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտնակուած էջ 6-էն

Սակայն այն տեղեկատուութեան մէջ, որը մենք կարողացանք հաւաքել, այդ փաստերը մեծապէս բացակայում են:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախընտրական շտաբի պետ Ալեքսանդր Արզումանեանն արդէն երկամսեայ ազատագրկումից յետոյ դեռեւս որեւէ դատաքննիչի հետ չէր հանդիպել եւ անտեղեակ էր իր ազատագրկման յստակ պատճառից:

Այստեղ հարկ ենք համարում նշել, որ Ալեքսանդր Արզումանեանը արդէն մէկ անգամ դատական կարգով հետապնդուել է եւ ենթարկուել բազմամսեայ ազատագրկման այն պատճառով, որ իր բնակավայրում գտել են մի քանի տասնեակ հազար ԱՄՆ դոլար, որոնց անօրինական բնոյթը սակայն այդպէս էլ չեն կարողացել հաստատել: Նշուած գործը դեռ փակուած չէ:

Ինչ վերաբերում է «յաղթելու ենք» արտայայտութեանը, որը հանրահաւանքներից մէկի ժամանակ արտասանուել է ՀՀԾ նախագահ Արարատ Զուրաբեանի կողմից, եւ որի պատճառով նա հետապնդուում է, ապա այն շատ դժուարութեամբ կարելի է որակաւորել որպէս ուժով պետական իշխանութիւնը իւրացնելու փորձ քանի որ խօսքը գնում է նախագահի թեկնածու Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի պատասխանների վրայ գրուած կարգախօսի մասին:

Նոյնկերպ բազմաթիւ տեսա-ժապաւէնները փաստում են այն, որ Աժ պատգամաւորներ Յակոբ Յակոբեանը եւ Միասնիկ Մալխասեանը Մարտի 1-ի հանրահաւաքի ժամանակ խաղացել են խաղաւարտ դեր, վարքագիծ, որը քիչ համատեղել է պետական յեղաշրջման փորձի հետ, եւ որը հաստատուած է մեր հանդիպման ժամանակ կայացած խօսակցութեամբ:

Բոլոր այս փաստերը աներկբայօրէն հաստատում են հետապնդումների քաղաքական բնոյթը:

Նշուած առաջին երկու կէտից բացի՝ տեղին կը լինի աւելացնել բռնութեան դէպքերը, որոնք բնորոշ էին ձերբակալութիւնների իրականացման ընթացքին, ինչպէս նաեւ նախնական կալանքի ժամանակահատուածին:

Դաւիթ Առաքելեանի դէմքի վրայ, ձախ աչքի մօտ, նոյնիսկ իր ձերբակալութիւնից երկու ամիս անց կայացած մեր հանդիպման պահին, կար նշանակալից սալջարդ:

Նրան ձերբակալել են Մարտի 1-ի առաւօտեան երբ նա հեռանում էր Օպերայի հրապարակից, ապա երեք այլ անձանց հետ միասին նետել են ոստիկանական յատուկ ստորաբաժանման մեքենայի մէջ, որտեղ նրանց հարուածել են ոտքերով եւ մահակներով, որի հետեւանքով նրա կողոսկրերը ջարդուել են:

Հարկ է նշել նաեւ, որ Մարտի իրաւունքների Պաշտպանի գեկոյցում տեղ գտած, դէպքերին վերաբերող օրինական հարցադրումները առ այսօր մնում են անպատասխան:

Խօսելով 2008 թ.ի Մարտի 1-ի առաւօտեան Օպերայի հրապարակը ցուցարարներից ազատելու գործողութեան մասին՝ իշխանութիւններն այն ներկայացրեցին, որպէս թաքցուած գէնքի եւ զինամթերքի յայտնաբերման գործողութիւն, հանրային հեռուստատեսութեան մասնակրկիտ նկարահանումները առա-

ջին հերթին ցոյց են տալիս ծառերի մէջ կուցած ոստիկաններին, որոնք յայտնաբերում են ինչ որ նռնակներ, փամփուշտատուփեր եւ ատրճանակներ:

Այս նկարահանումները ծաւալուն կերպով օգտագործուել են այն գաղափարի տարածման գործում, որ մինչ այդ օրը խաղաղ ցուցարարները, վերջապէս նպատակադրուել էին բռնի ուժով յեղաշրջում իրականացնել:

Մինչդեռ հանելուկ է, որ ոստիկանները ձեռք էին տալիս եւ ցուցադրում նշուած գէնքերը առանց պահպանելու տարրական զգուշաւորութեան միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ են մատնահետքերի ապացուցների պահպանման եւ գէնքը օգտագործած անձանց նոյնականացման համար:

Ի վերջոյ, եւ յատկապէս, ի՞նչ պատճառով մինչ օրս յարուցուած գործերից ոչ մէկը ուղղակիօճէն չի առնչուում այդ գէնքի յայտնաբերմանը:

Ինչ վերաբերում է 10 հոգու մահուան պատճառ դարձած եւ Արտակարգ Իրավիճակի յայտարարման համար հիմնաւորում հանդիսացած ճշգրիտ հանգամանքներին, ապա այստեղ եւս բազում անպատասխան հարցեր կան:

Ըստ պաշտօնական վարկածի՝ հանրային ազատութիւնների սահմանափակման այս միջոցը անհրաժեշտ է եղել որոշ ցուցարարների կողմից իրաւապահ ծառայութիւնների նկատմամբ հրազենով իրականացուած բռնութիւնների արդիւնքում, մինչդեռ վերջիններիս իրենց գէնքը չեն օգտագործել:

Բազմաթիւ տեղեկութիւններ թոյլ են տալիս կասկածել այս փաստերի հաւաստիութեանը:

- Նկարահանուած ժապաւէնները վկայում են, որ օրինապահները օգտագործել են գէնք եւ կրակել են մարդու հասակի բարձրութեամբ՝ օգտագործելով լուսարձակող փամփուշտներ, որոնց օգտագործումն այնուամենայնիւ խստօրէն կանոնադրուած է:

- Որոշ զոհեր սպանուել կամ վիրաւորուել են Լէոյի փողոցում՝ մեծ ցոյցից մի քանի հարիւր մեթր հեռու, աւելին, օրինապահների օղակի հետեւում: Հաշուի առնելով վայրերի դիրքը՝ անհաւանական է թւում այն, որ մի քանի տասնեակ անձինք կարողանային այդ փոքրիկ փողոցում ստեղծել այնպիսի ապստամբային իրավիճակ, որի դէմ իշխանութիւնների միակ ընտրութիւնը լինէր ամենակոշտ ճնշմանը դիմելը:

- Որոշ զոհերի գնդակը դիպել է հետեւից, կամ գլխին, ինչը սնում է դիպուկահարների ներկայութեան վերաբերեալ պտտուող խելացեղ լուրերը:

- Որոշ զոհեր ընդդիմութեան համակիրներ չեն եղել եւ չեն մասնակցել հանրահաւաքներին:

- Խնամութիւնների կողոպուտը տեղի է ունեցել Մաշտոցի պողոտայում, որը հանրահաւաքից մեծապէս հեռու է գտնուում, եւ ուղեկցուել է տեղում մեծ քանակով ներկայ ոստիկանների ապշեցնող հանդուրժողականութեամբ:

Վերջապէս, այնպիսի հարցեր, ինչպիսիք են բանակի ներկայութիւնը, դրա ժամանելու ժամը, օգտագործուած գէնքի ու զինամթերքի բնոյթը, ցուցարարների վրայ կրակ բացելու որոշումը, մինչ օրս պարզ չեն:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Մարտնակուած էջ 5-էն

պաշտպանութեան ռազմավարական նախապայմաններու ապահովումը, արտագաղթի կասեցման սատարող միջոցներու ձեռնարկումը, դիւանագիտական մեկուսացման վերացումը, տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական խախտած հաւասարակշռութեան վերահաստատումը, եւ դեռ շատ ու շատ հիմնահարցեր որոնց արդիւնաւէտ քննարկման կարելի է մօտենալ նախագահական մակարդակի վրայ միայն:

Այս իշխանութիւնները կամայականօրէն յամուեցան իրենց խափանարարական ներկայ ամուլ եւ գուտ ինքնապահպանական ընթացքին մէջ: Արթնացած ժողովուրդը, սակայն, գիտցաւ արհամարհանքով չըջանցել՝ պետութիւն խաղացող մեծ ու պոտիկ ներքինիներու եւ ծաղրածուներու անպատկառ կրկնէր: Մարգարէ ըլլալը ամենեւին պայման չէր՝ կանխատեսելու համար թէ՛ նոր ոտքի կանգնած հայրենի քաղաքացիական հասարակութիւնը վստահօրէն եւ անհրաժեշտօրէն յաղթական դուրս պիտի գար աւագակապետութեան բացայայտ կամ քողարկուած բոլոր սադրանքներուն դէմ: Եւ վերջին շաբթուայ իրադարձութիւնները անգամ մը եւս հաստատեցին սա պարզ ճշմարտութիւնը: -

Հայրենի ժողովուրդը ոչ միայն անտէր չէ այլեւս, այլ գիտակից եւ ինքնավստահ տէ՛րն է իր երկրին ու ճակատագրին: Ներկայ Հայաստանի վճռական ու կարգապահ յառաջապահը կը հանդիսանայ՝ քաղաքացիական նոր ծնունդ առած հասարակութեան համերաշխ ու միակամ այն բազմահարիւր հազարանոց հրաշալի համախմբումը որու ետին կանգնած է

Չնայած յարուցուած բազմաթիւ գործերին, մնք չենք գտել, որ դատական գործընթաց է սկսուել՝ բացայայտելու համար հրազենային կրակոցների հեղինակներին՝ անկախ այն բանից, թէ՛ զոհերը քաղաքացիական անձինք են եղել, թէ՛ ոստիկաններ:

Ի վերջոյ, կը ցանկանայինք աւարտել Հայաստանը ցնցած Մարտի 1-ի գիշերուայ ողբերգութեան զոհերի ընտանիքների իրավիճակով:

Դրանցից ոչ մէկը մեր առաքելութեան պահին բողոք չէր ներկայացրել: Համապատասխան տեղեկութիւններով՝ նրանց նկատմամբ ճնշումներ են իրականացուել կամ գուարմներ են առաջարկուել՝ «էջը շրջելու» եւ թաղման ծախսերը հոգալու համար:

Նրանք, ովքեր չեն կարողանում համաձայնել այս կարգի առաջարկներին, այնուամենայնիւ վախ են յայտնում, որ կ'ենթարկուեն հետապնդումների՝ որպէս ճշմարտութիւնը պահանջելու յանդգնութեան անխուսափելի հետեւանք:

համայն ժողովուրդը: Այս հերոսական յառաջապահն էր որ, արհամարհելով բոլոր ապօրինի արգելքներն ու վատագի սպառնալիքները, Յունիս 20-ին խիտ շարքերով ամուրկանգնեցաւ Երեւանի Մատենադարանին առջեւ եւ պետութիւնը բռնազրաւած ապօրինի իշխանութիւններու երեսին խիզախօրէն հնչեցուց իր արդար պահանջները - քաղաքական բոլոր բանտարկեալներու ազատ արձակում, սահմանադրութեան եւ օրէնքի կամայական զեղծումներու վերացում, վերջին տասնամեակի քաղաքական քողածածկուած բոլոր ոճիրներու դատական արդար հետաքննութիւն, հարստապետերու աւագակախումբի լուծարում, խորհրդարանական ու նախագահական նոր եւ արդար ընտրութիւններու ձեռնարկում:

Ուրախութիւն է աւելցնել թէ գիտակցութեան նոյն օրինակելի ըմբռնումը ցուցաբերեցին «փոքրիկ» երեւանցիները: Անոնք անբաղաւորելիօրէն շատ աւելի բարձր կանգնեցան քան Ազատութեան հրապարակը շրջափակած եւ մինչեւ ակռաները գինուած ոստիկանները: Մեր աննման «փոքրիկ» - բայց շատ արագ մեծցած - երեւանցիները մերժեցին ենթարկուել խելագարուած իշխանութիւններու կեղծ միջոցառման անմիտ խաղին ու չերեւացին իսկ Ազատութեան հրապարակին վրայ Յունիս 20-ին: Հոն վիտացող հաստավիզ ոստիկանները հետաքրքրուող անցորդներուն չէին կրնար խելամիտ բացատրութիւն մը տալ իսկ թէ՛ ինչո՞ւ համար էին տեղադրուած հրապարակը ծածկող գոյնզգոյն զարդարանքները գորս այսքան կանուխ ետ կը վերցնէին՝ լոյս ցրեկը շաւարտած: Իրենց չէֆիկները այդ մասին գիրենք տեղեակ պահելու հոգն իսկ աւելորդ գտած էին:

Եւ նոյնիսկ աւելի, քան իրենց դիրքորոշման համար ձերբակալուածներին ընտանիքները, զոհերի ընտանիքները կազմած են մի սարսափելի միացութեան առջեւ, որը դատական համակարգը հրաժարուած է փարատել:

Ինչպէս Եւրոպայի Խորհրդի Խորհրդարանական վեհաժողովի առաջարկած անհրաժեշտ անկախ փորձագիտութեան իրականացումը, այնպէս էլ բոլոր քաղաքական բանտարկեալների ազատումը իշխանութիւնների կողմից եւ զոհերի ընտանիքների իրաւունքը փաստաբանի օգնութեամբ դատական կարգով այդ դէպքերի վերաբերեալ ճշմարտութեան վերահանումը մեզ հրատապ են թւում:

ՓԱՐԻՋԻ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱՆՏՈՒՄԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ ԱՆԵՔՍԱՆԴՐ ԱՍԼԱՆԵԱՆ, ՎԻՐՅՈՒՆԻ ԲԼԱՆՇԻ, ԱՆԵՔՍԱՆԴ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ, ՍԻԼՎԻ ՓԱՓԱՋԵԱՆ, ԱՆԱՀԻՏ ՓԱՓԱՋԵԱՆ, ԺԵՐԱՐ ԶՈՒԱՔԵԱՆ

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐՕ ԻՍԱՀԱԿ ՀԱՃԸՆԵԱՆԻ մահուան տխուր առթիւ ներքոյ չիշեալ անձերը իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն եւ փոխան ծաղկեպսակի «Մասիս» շաբաթաթերթի ֆոնտին կը կատարեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

Տէր եւ Տիկ. Կարօ Պէքարեան	\$50
Տէր եւ Տիկ. Յարութ Տէր Դաւիթեան	\$50
Տէր եւ Տիկ. Վահէ Աջապահեան	\$50
Տէր եւ Տիկ. Վարդան Քէօրօյլեան	\$50
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն Պօղարեան	\$50

“The Friends of Armenian Arts” Proudly Presents “BRAVO” TBILISI ARMENIAN THEATRE

TBILISI'S PETROS ADAMYAN STATE ARMENIAN DRAMATIC THEATRE

Exclusive stop in Los Angeles during a National Tour

«Կեցցէ՛»

Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի անունան Պետական Հայկական
Դրամատիկական Թատրոնի հիւրախաղերը Միացեալ Նահանգներում

www.bravotbilisiarmeniantheatre.com

Pepo

Պէպօ

SATURDAY SEPTEMBER 6, 7:00 P.M.

Մուսկուսի
Փեսայուները

My
Daughter's
Fiances

SUNDAY SEPTEMBER 7, 7:00 P.M.

Love
Under
The Elms

Սերը Ծիփիների

SATURDAY SEPTEMBER 27, 7:00 P.M.

Be Healthy

Դուրս
Աղջ Լիկտ

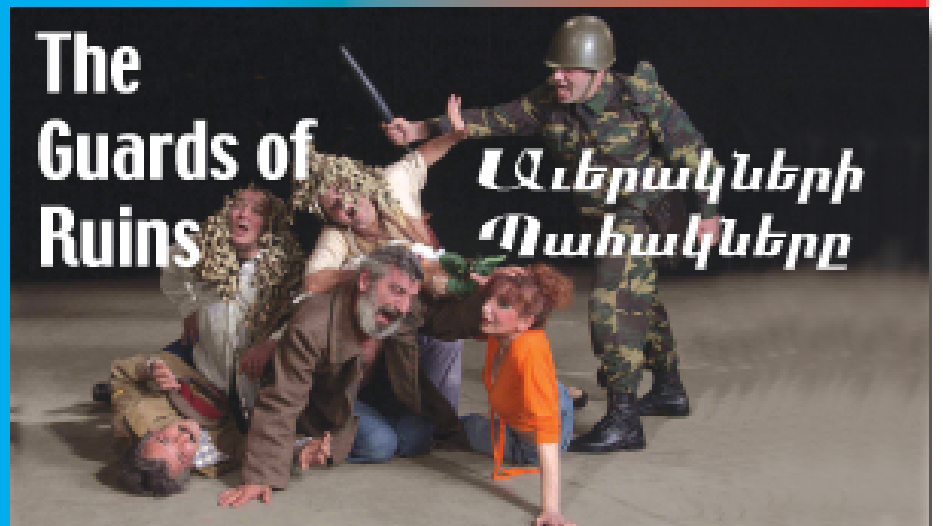
SUNDAY SEPTEMBER 28, 7:00 P.M.

Khataballa

Խաթաբալա

SUNDAY OCTOBER 5, 7:00 P.M.

The
Guards of
Ruins

Աւերակների
Պահակները

SUNDAY OCTOBER 12, 7:00 P.M.

SIX DIFFERENT DAYS! SIX DIFFERENT PLAYS!

ONE CHANCE TO SEE EACH PLAY

GLENDALE HIGH SCHOOL AUDITORIUM

1440 E. BROADWAY, GLENDALE, CA

Mail delivery: 818.637.2191 • Free ticket delivery: 818.265.0506

Get your tickets on line at: itsmyseat.com • Recorded event message: 818.487.5563

RESERVE YOUR TICKETS TODAY

Group discounted tickets are available